

TRANSART '30

— SK

Milan Adamčiak
Divadlo Balvan
Ján Budaj
Jozef Cseres
Cséfalvay András
Anna Daučíková
Ľubomír Ďurček
Stano Filko
Eva Filová
József R. Juhász
Peter Kalmus
Michal Kern
Július Koller
Vladimír Kordoš
Jaroslav Košš
Michal Murin
Ilona Németh
Peter Rónai
Rudolf Sikora a Szýgyia
Ľubo Stacho
Peter Mauksš Voda
Jana Želibská
Anabela Žigová

— CZ

Jaroslav Karchňák
Svatopluk Klimeš
Milan Kozelka
Marián Palla
Tomáš Ruller
František Skála

— HU

Baji Miklós Zoltán
Bukta Imre
Dénes Imre
feLugossy László
Kovács István
Lois Viktor
Molnár Éva Ágnes
Révész L. László
S. K. Ψ
Sugár János
Syporca Whandal
Szemző Tibor
Szirtes János
Tóth Gábor

— PL

Andrzej Dudek-Dürer
Dariusz Gorczyca
Władysław Kazmierczak
Przemysław Kwiek
Ewa Rybska
Jan Swidzinski
Artur Tajber
Zbigniew Warpechowski

— RO

Kónya Réka (HU)
Dan Perjovschi
Útő Gusztáv

— YU

Nenad Bogdanović (RS)
Ladik Katalin (HU)
Lantos László (HU)
Lantos Erzsébet (HU)
Slavko Matković
Jaroslav Supek
Szombathy Bálint (HU)

— E

Bartolomé Ferrando
Esther Ferrer (F)
Valentín Torrens

— D

Beate Linne
Helge Meyer
Boris Nieslony
Ben Patterson
Marco Teubner
Ralf Wendt

— CH

Teresa Hubbard
– Alexander Birchler
Christina della Giustina
Karin Jost
Regula Kopp
Heinrich Lüber
Muda Mathis

— F

Julien Blaine

— CA

Monty Cantsin
Myriam Laplante
Richard Martel
Claude Paul Gaulthier

— J

Koso Haranaka
Seiji Shimoda
Tadashi Watanabe

— I

Giovanni Fontana
Enzo Minarelli

— TH

Mongkol Plienbanchang
Sareena Sattapon

— CN

Clara Cheung(HK)
Nanxi Liu (HK)
Cheng Yee Man Gum(HK)
Tong Wenmin

— NL

Peter Baren
Jaap Blonk

— GB

Roddy Hunter
Kaffe Matthews
André Stitt

— FI

Irma Optimist
Roi Vaara

— IL

Adina Bar-On

— USA

Arnold Skip

— MX

Marcos Kurtycz
Daniela Jauregui Servin

— MN

Nyan Lin – Htet

Text: Helena Markusková

Transart '30 — krátky výlet do histórie

Začiatky skrývajú v sebe nepredvídateľný potenciál udalostí... Keď v roku 1988, členovia zoskupenia Štúdia Erté: József R. Juhász, Ottó Mészáros, Ilona Németh a Attila Simon odštartovali 1. festival experimentálneho umenia a literatúry v CSEMADOK-u v Nových Zámkoch, netušili, že založili festival s najdlhšou tradíciou v Európe. Boli začínajúcimi tvorcami, intenzívne sa zaujímali o nové formy literatúry a výtvarného umenia. Chceli vytvoriť platformu pre experimentálne žánre z rôznych oblastí umenia od literatúry, výtvarné umenie až po hudbu a divadlo – poskytnúť tým legálny priestor tvorivým aktivitám, ktoré od začiatku 70-tych rokov fungovali na neoficiálnej scéne. Vďaka kontaktom s českou, slovenskou a maďarskou scénou ich výzva pritiahla ťažiskových aktérov alternatívneho umenia. Mala silnú podporu tvorcov z Vojvodiny, členov bývalej skupiny Bosch + Bosch Bálinta Szombathyho a Slavka Matkoviča. Zameranie prvého festivalu nanačovalo zameranie nasledujúcich: predstavoval otvorený priestor pre rôzne žánre, druhy, tendencie umenia a formy uvažovania, kde sa stretávali rôzne generácie umelcov, vyznávajúce slobodu kreativity. Druhý festival v roku 1989 – signalizoval zmeny prebiehajúce v spoločnosti. Medzinárodný rozmer mu dodávali aktéri zo stredoeurópskych krajín a líder neoizmu, Kanadan Monty Cantsin. Na oboch ročníkoch sa predstavili osobnosti, ktoré realizovali svoje kľúčové diela (Július Koller, Michal Kern, Vladimír Kordoš, Divadlo Balvan, a.i.). Festival upútal pozornosť nielen umelcov, ale aj všadeprítomných agentov Štátnej bezpečnosti a miestnych ideologických dozorcov: „inšpektorov kultúry“.

V poradí 3. festival sa konal pod názvom „festival alternatívneho umenia“ v roku 1990. Niesol sa v znamení hľadania vlastnej tváre v euforickej atmosfére ponovembrového obdobia. Niektorí aktéri sa presunuli do verejných priestorov, vystupovali na uliciach a námestiach (Peter Rónai, Július Koller, Jaroslav Supek). Bálint Szombathy a Slavko Matković rozvíjali mýtus predchodcu menšinovej avantgardy, fiktívnej postavy Sándora Tsúszóa. Vyvrcholením festivalu bolo nájdenie hrobu umelca a uctenie si jeho pamiatky na novozámockom cintoríne.

Počnúc 4. festivalom (1991) sa dejiskom udalostí stalo Kino Mier. Prichádzali významní zahraniční umelci, (Julien Blaine (Francúzsko), Richard Martel (Kanada), Bartolomé Ferrando, Valentín Torrens (Španielsko), Gusztáv Útő (Rumunsko), festival sa napojil na sieť medzinárodnej akčnej

scény. Niektorí aktéri sa viackrát vrátili (Bartolomé Ferrando, Valentín Torrens, Gusztáv Útő). Pravidelne prichádzali umelci z Maďarska (István Kovács, Viktor Lois, Gábor Tóth). Slovenskú a českú scénu reprezentovali okrem členov „erté“ Józsefa R. Juhásza, Otta Mészárosa a Ilony Németh: Peter Rónai, Michal Murin, Milan Kozelka.

V nasledujúcom ročníku (1992) sa medzinárodné zastúpenie festivalu rozrástlo o ďalšie výrazné osobnosti (Esther Ferrer, (Francúzsko), Teresa Hubbard, Alexander Birchler (Švajčiarsko), Andrzej Dudek-Dürer, Przemysław Kwiek (Poľsko), Dan Perjovschi (Rumunsko). Prvýkrát sa objavil predstaviteľ ázijského akčného umenia v osobe Seijiho Shimodu z Japonska. Tak 4. ako aj 5. ročník mal silné odozvy v tlači, tešil sa veľkej mediálnej pozornosti, prítiahol azda najviac divákov, znamenal „hviezdne chvíle“ festivalu. Viacerí aktéri reagovali na spoločenské dianie, na „zamatový rozvod“, neskrývajúc sklamanie z vývoja po nežnej revolúcii. Ich predstavenia boli výrazom solidarity (Teresa Hubbard-Alexander Birchler), alebo prejavom bezmocnosti či registrácie stavu (Milan Kozelka, Július Koller). Napriek nepriaznivej spoločenskej situácii, festival prežíval svoj boom – expandoval do ďalších miest na území Česko-Slovenska (Bratislava, Praha, Karlovy Vary) – pod novou značkou Transart Communication.

Svoj multižánrový charakter s prevahou akčného umenia zachoval aj 6. festival (1993). Zavítali naň ťažiskoví predstavitelia svetovej scény: Boris Nieslony (Nemecko), Giovanni Fontana (Taliansko), Marcos Kurtycz (Mexiko). Svetová verejnosť žila vojnou v Juhoslávii, umelci sa pýtali na dôvody konfliktu (Boris Nieslony) a zodpovednosti zaň (István Kovács). Viacerí prezentovali svoju individuálnu poetiku (Giovanni Fontana) či vlastnú mytológiu (Marcos Kurtycz). Richard Martel reagoval na príbeh slávneho rodáka Lajosa Kassáka-avantgardistu a zapojil lokálnu históriu do svetových dejín – pokračoval v línii mystifikácie – hľadania miestnych predchodcov inej kreativity.

Paradoxne práve vtedy, keď organizátori nahradili podnázov „festival alternatívneho umenia“ s podnázvom „festival súčasného umenia“ (1995), sa podujatie opäť ocitlo v alternatívnej zóne. Nastali roky mečiarizmu, keď Slovensko postupne klesalo na dno a začala sa politická i kultúrna devastácia krajiny. Festival zachoval status otvoreného priestoru pre rôzne formy inej kreativity a menšinových žánrov. V spolupráci so združením Aspekt pritiahol kľúčové predstaviteľky multimediálneho umenia (Chrisitna della Giustina, Muda Mathis (Švajčiarsko), Jana Želibská (Slovensko), Erzsébet Lantos (Maďarsko). Veteráni festivalovej scény uvažovali nad rolou alternatívnej scény a pozíciou umelca (Zbigniew Warpechowski (Poľsko), Július Koller, Peter Rónai, Milan Adamčiak a Michal Murin (Slovensko). Iní testovali reakcie obecenstva (Roi Vaara (Fínsko), ktoré uvítalo návrat podujatia po dvojiročnej pauze. Platforma „Transart“ nadviazala na svojuj nomádsku minulosť a dostala sa do vtedy prestížneho dejiska súčasného maďarského umenia, do Múcsarnoku v Budapešti.

Jednou z naratívnych línií 8. festivalu (1996) bola komunikácia prostredníctvom umenia (Anabela Žigová (Slovensko), Nenad Bogdanovič (Srbsko), prítomné boli aktualizované interpretácie z dejín umenia (Ľubo Stacho, Vladimír Kordoš (Slovensko), búranie tabuizovaných tém (Anna Daučíková, Eva Filová (Slovensko) či deňnovanie stavu spoločnosti (Stano Filko (Slovensko), Svatopluk Klimeš (Česko). Obnovený festival pritiahol novú generáciu umelcov i obecenstva.

Redefinície podnázvov vplyvnuli z potreby upresnenia zamerania platformy. V roku 1997 sa na 9. multimediálnom festivale predstavila plejáda uznávaných umelcov: André Stitt (Anglicko), Bartolomé Ferrando, Valentín Torrens (Španielsko), Esther Ferrer (Francúzsko), Enzo Minarelli (Taliansko), Peter Baren (Holandsko), Roi Vaara (Fínsko), Władysław Kazmierczak (Poľsko) a mladá generácia ázijských performerov (Tadashi Watanabe (Japonsko, a.i.). Príchod nových aktérov z rôznych krajín a návrat známych tvárí signalizovalo etablovanie festivalu a rast jeho prestíže v medzinárodnom kontexte.

Čoraz viac známy József R. Juhász na jubilejnom 10. ročníku (1998) zostal verný overenej značke Transart Communication a orientácii na formy inej kreativity. Zároveň vznikla nová platforma s názvom Sound off zameraná na nekonvenčnú hudbu pod vedením muzikológa Jozefa Cseresa. Udalosťou festivalu bol príchod aktéra Fluxusu: Bena Pattersona (Nemecko), ktorého zaujala osobnosť Józsefa R. Juhásza. Znamenal priamy kontakt s legendárnym hnutím, konfrontáciu s jeho dedičstvom, stretnutie dvoch odlišných tradícií inej kreativity. Hudobnou udalosťou bolo založenie Múzea huslí dr. Johanna Rosenberga v dedinke Violín – spoločný projekt austrálskeho hudobníka Jona Rosea a Jozefa Cseresa – ďalší vydarený pokus o mýtotvorbu v rámci festivalu.

Zoskupenie Štúdió Erté postupne nahradilo Kassákovu centrum intermedialnej kreativity pod vedením Józsefa R. Juhásza, ktorý pokračoval v spolupráci s Jozefom Cseresom. Realizovali dva tematické festivaly Human Body Electronics (1999 – 2000), zamerané na vnímanie premeny tela v dobe elektronických technológií. Dejisko festivalu sa presunulo do prostredia subkultúry – priestorom prezentácií sa stal KLIKK pub. V roku 1999 boli pamätné vystúpenia legendárneho Bena Pattersona, priekopníka elektronickej hudby Boba Ostertaga (USA), skladateľa a pôvodcu originálnych hudobných nástrojov z Vojvodiny Ernőa Királyja a švajčiarskeho multimediálneho performerera Heinricha Lübera. O rok neskôr zarezonovali predstavenia Dariusza Gorczyca & Teatr Sytuacji (Poľsko) či parodický koncept Mariana Pallu (Česko).

Na výstave Umenie akcie 1965 – 1989 v Slovenskej národnej galérii, mapujúcej dejiny akčného umenia na Slovensku (2000), ocenili význam prvých festivalov Štúdia Erté. Niektorí ich bývalí aktéri sa zúčastnili sympózia ACTINART realizovanom pri tejto príležitosti.

Kanonizácia festivalu stala sa impulzom pre glosujúci ročník Transart Communication, kde sa

Transart '30 — A Short Trip into History

All beginnings hold potential for unexpected occurrences... In the year 1988, members of the Studio Erte group – Jozsef R. Juhasz, Otto Meszaros, Ilona Nemeth and Atila Simon – initiated the first festival of experimental art and literature in the CSEMADOK social center in the city of Nove Zamky. However, they had no way of knowing they would be starting a festival with one of the longest traditions in Europe. They were only novices back then, interested particularly in new forms of literature and fine arts. They wished to conceive a platform for experimental genres from various art areas, such as literature, fine arts, music and theatre – by providing a legal space for creative activities, which have been cruising around the unofficial scene since the early 1970s. Thanks to their mutual contacts on the Czech, Slovak and Hungarian scene, their idea attracted core personalities of the alternative art scene. They had strong support coming from artists from Vojvodina, members of the former Bosch + Bosch group of Balint Szombathy and Slavko Matkovic. The initial focus of the festival was an indication of the direction which emerged only during the following years – it represented an open space for various genres, types, art tendencies and ways of thinking, where various generations of artists came together, professing their inclination towards the freedom of creativity. The second festival in 1989 signaled changes running across society. Its international extent was solidified not only by artists coming from Central European countries, but also by the arrival of the Neoism leader, the Canadian artist, Monty Cantsin. Both years of the festival introduced personalities who demonstrated their pivotal creations (Julies Koller, Michal Kern, Vladimir Kordos, the Balvan Theater, etc.). The festival caught the attention of not only artists but the omnipresent State Security agents and local ideological supervisors – “the culture inspectors”.

The third festival was conducted under the name “The Festival of Alternative Art” in the year 1990. It was marked by the aspect of finding one’s own identity in the euphoric atmosphere of the post-November period. Some of the artists moved to public spaces, performed in the streets and town squares (Peter Ronai, Julius Koller, Jaroslav Supek). Balint Szombathy and Slavko Matkovic cultivated the myth of the predecessor of minor-league avant-garde artists with the fictional character of Sandor Tsuszo. The festival’s highlight was carried by visiting the artist’s grave and paying a tribute to his memory in the Nove Zamky cemetery.

With the fourth consecutive festival (1991), the scene chosen for the event was Cinema Mier. The occasion was marked by the attendance of important international artists, such as Julien Blaine (France), Richard Martel (Canada), Bartolome Ferrando, Valentin Torrens (Spain) and Gusztav Uto (Romania). The festival integrated itself into the network of the international action art scene. Some of the artists have even revisited the event several times (Bartolome Ferrando, Valentin Torrens, Gusztav Uto). Among the most frequent visitors were artists from Hungary (Istvan Kovacs, Viktor Lois, Gabor Toth). The Slovak and Czech scene was represented by the members of the Studio Erte group (Peter Ronai, Michal Murin and Milan Kozelka) founded by Jozsef R. Juhasz, Otto Meszaros and Ilona Nemeth.

During the following year’s event (1992), the international assemblage of the festival grew in size and brought in yet another batch of key personalities: Esther Ferrer (France), Teresa Hubbard, Alexander Birchler (Switzerland), Andrzej Dudek-Durer, Przemyslaw Kwiek (Poland), Dan Perjovschi (Romania). The debut of the Asian action art scene was represented by Seiji Shimoda from Japan. Both the fourth and fifth instances of the festival echoed strongly in the press, received a lot of media attention, drew in the biggest number of attendees to that date – and was considered the festival’s “highlight”. Most of the artists reacted to the social context at that time, the “Velvet Divorce”, in no way concealing the disappointment from the development after the Gentle Revolution. Their expressions were ones of solidarity (Teresa Hubbard/Alexander Birchler), or of helplessness/acknowledgment of the current state (Milan Kozelka, Julius Koller). Despite the unfavorable social context, the festival boomed – as it expanded to other places in Czechoslovakia (Bratislava, Praha, Karlovy Vary) under a new brand, Transart Communication.

The sixth festival (1993) still retained its multi-genre integrity, dominated by action art. Present were eminent international artists: Boris Nielsony (Germany), Giovanni Fontana (Italy), Marcos Kurtycz (Mexico). The general public lived by the war going on in Yugoslavia at that time, the artists wanted to know the reasons behind this conflict (Boris Nieslony) and who bore the responsibility for it (Istvan Kovacs). Many of them presented either their own, individual poetics (Giovanni Fontana) or personal mythologies (Marcos Kurtycz). Richard Martel acknowledged the story of a well-known native of Nove Zamky, Lajos Kassak – an avant-garde artist, and integrated the local history into world history, as he continued on the path of mystification – searching for the local founders of a different kind of creativity.

Ironically enough, at the time when the organizers replaced the festival’s subtitle “Festival of Alternative Art” with “Festival of Contemporary Art” (1995), the event found itself, once again, in an alternative zone. The years of Vladimir Meciar’s reign have settled in, and Slovakia slowly started to descend, as the country was becoming politically and culturally devastated. The festival

retained its “open-space” status for hosting different forms of creativity and some minor genres. In cooperation with the Aspekt association, the festival attracted key multimedia art female representatives: Christina della Giustina, Muda Mathis (Switzerland), Jana Zelibska (Slovakia), Erzsebet Lantos (Hungary). Festival scene veterans contemplated the role of the alternative scene and the role of an artist: Zbigniew Warpechowski (Poland), Julius Koller, Peter Ronai, Milan Adamciak and Michal Murin (Slovakia). Others put the audience’s reactions to the test (Roi Vaara – Finland), as it was subjected to the festival’s return after a two-year break. The “Transart” platform picked up the threads of its nomadic past and entered the prestigious scene of contemporary Hungarian art – Mucsarnok in Budapest.

Narrative structures of the 8th festival (1996) were represented by communication through art: Anabela Zigova (Slovakia), Nenad Boganovic (Serbia), updated art history interpretations: Lubo Stacho, Vladimir Kordos (Slovakia), the breaking of taboo topics: Anna Daucikova, Eva Filova (Slovakia), or determining the status of the society: Stano Filko (Slovakia), Statopluk Klimes (Czech Republic). The reinstated festival attracted a new generation of artists and audiences.

Redefinitions of the festival’s subtitles emerged from the necessity of guiding the platform in a specific direction. In the year 1997, the ninth multimedia festival introduced a good deal of eminent artists, such as André Stitt (England), Bartolome Ferrando, Valentin Torrens (Spain), Esther Ferrer (France), Enzo Minarelli (Italy), Peter Baren (The Netherlands), Roi Vaara (Finland), Wladyslaw Kazmierczak (Poland) and the generation of young Asian performers, the likes of Tadashi Watanabe (Japan). The arrival of new artists from various countries and the return of familiar faces signaled that the festival was putting down its roots, as well as the growth of its prestige in an international context.

During the tenth anniversary of the festival, the artist who was becoming more and more notable, Jozsef R. Juhasz, stayed true to the already established brand, Transart Communication, and its focus on a different kind of creativity. At the same time, a new platform, Sound Off, was established. It concentrated on unconventional music, led by the musicologist, Jozef Cseres. The highlight of the festival was marked by the arrival of a Fluxus artist, Ben Patterson (Germany), who took great interest in Jozsef R. Juhasz’s artistic skills. He was able to make a direct contact with the legendary movement, see the confrontation with its heritage and the encounter between two different traditions of a different kind of creativity. The musical attraction was underlined with the establishment of the Rosenberg Museum of Violins in a small village, called Violin – a collaborative project of the Australian musician, Jon Rose, and Jozef Cseres – yet another successful attempt to devise mythmaking during the festival.

Gradually, the Studio Erte group replaced the Kassak Centre of Intermedial Creativity, led by

Jozsef R. Juhasz, who continued to collaborate with Jozef Cseres. They organized two instances of a thematic festival, Human Body Electronics (1999 – 2000), focused on perceiving the changes of the human body in the age of technology. The scene of the festival then shifted to a space of subculture – as KLIKK Pub became the new exhibition space. The year 1999 has brought influential performances by the legendary Ben Patterson, the pioneer of electronic music, Bob Ostertag (USA), the composer and originator of original musical instruments from Vojvodina, Erno Kiraly, and a Swiss multimedia performer, Heinrich Luber. A year later, the performances of Dariusz Gorczyk & Teatr Sytuacji (Poland) and a parody concept by Marian Palla (Czech Republic) echoed greatly.

The Art of Action 1965–1989 exposition in the Slovak National Gallery, which has mapped the history of action art in Slovakia (2000), immensely helped Studio Erte’s first festivals to gain recognition for their importance. Some of their former artists attended symposium ACTINART, which was conducted on this occasion.

The festival’s canonization was the primary impulse for the momentous year of the Transart Communication festival, marked by the arrival of a vast number of familiar faces and some “fresh blood”. Numerous key works came into existence here (Peter Baren – The Netherlands, Arnold Skip – USA, System HM2T Germany, Adina Bar-On – Israel, Wladyslaw Kazmierczak & Ewa Rybska – Poland), while other works expanded on the already existing projects (Michal Murin – Slovakia, Roland Farkas – Hungary).

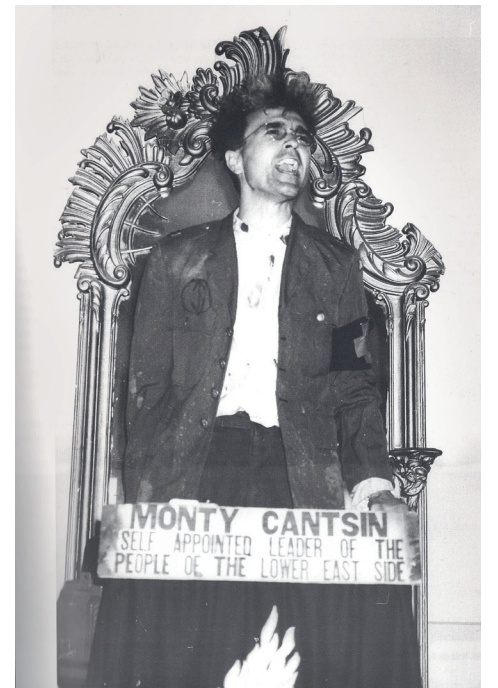
After Jozsef R. Juhasz’s pioneer project, which had introduced an Asian performer platform, NIPAF, in a charming watermill area in Kolarovo (2003), the festival wave in Nove Zamky temporarily subsided.

The year 2005 came on strong with a new concept focused on the stage properties of the performers: on functional helmets. The concept introduced functional objects that were a part of the performances and, at the same time, met the criteria of fulfilling the role of artifacts. The initial year (2005) took place in Cinema Mier, in the Bar-Okó Club, while the second year (2006) was conducted in the Art Gallery and included exhibitions of the artists’ works.

In 2010, Jozsef R. Juhasz brought the Transart Communication format into the public space in Nove Zamky. The street performances took place in the city’s Main Square and the local public market. The artists were naturally thrown into contact with the public, the city’s inhabitants, and even the random passers-by, who became witnesses to a series of unique occasions. This communicative potential became the ground basis for the following years of the festival (2015-2017). Even though Jozsef R. Juhasz had moved to Budapest in 2013, he continued to organize the festivals in Nove Zamky. Thanks to building gradually closer relationships within the Asian scene, he became an intermediary between the eastern and western action art scene. The festival artists expressed their stance on what

was happening in the world at large – they reacted to violations of democratic rights in Hong Kong (Beate Linne – Germany, Nanxi Liu – Hong Kong, 2015). The highlight of the festival was an emblematic performance by Jozsef R. Juhasz – his atonement ritual and searching for the time lost in the city that had served as his creative habitat for many years. The following festivals were engaged in a continuous dialog with the environment, in search of an audience – through an experiment to appeal to a group of “uninitiated” individuals, and to present new works to the “die-hard” fans. At this festival, the major players were the spirit and memory of the city (Nanxi Liu, Jozsef R. Juhasz, 2016), and the ephemeral character of a genre taking place “here and now” (Imre Denes – Hungary, 2016). The festival was gradually changing into a gathering feast of people with analogous ways of thinking, a stream of parallel performances, and a demonstration of the artists’ sense of togetherness (Mongkol Plienbanchang – Thailand, Beate Linne – Germany, Syporca Whandal – Hungary, Jozsef R. Juhasz, 2017). The festival started to become more and more reminiscent of a random stream of events, typical of the Fluxus group, accentuating an ordinary life.

Performances and their various types were a dominant genre when it came to the festival: from minimalistic performances (Ester Ferrer, Roi Vaara) to scenically complicated multimedia creations (Andrzej Dudek-Durer, Daniel Gorczyca & Teatr Sytuacji). Expositions took place on a regular basis (postal [mail] art, 1988, 1989; fine art, 1990, electro-photographic art, 1991, etc.) as well as installations (Ilona Nemeth: The Gate, 1992; Koso Haranaka: Hiroshima Time, 1997). The festival retained its principal idea: exposing an open space for various forms of unconventional works. It fulfilled the legacy encompassed in the name ‘Transart Communication’ – it was communicating through art, used it as a medium, a transmission tool, an expression of identification towards transcendence. After all, Transart equals to a platform of a Gesamtkunstwerk (total artwork) – connecting all untraditional forms of creativity. All this has taken place in a region, far away from artistic centers, thanks to the diligence of certain personalities. The exhibition focused specifically on this environment, throughout the years when this peripheral city has become the center of action for a different kind of creativity for a few days. It focused primarily on action art, through photography, video footage, theatrical props, and archive materials – and this is only a small sample of the festival’s unforgettable events and moments, seen subjectively through the eyes of a lasting companion.

Monty Cantsin (CA), 1989

Účastníci 1. festivalu experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988
Az 1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál résztvevői, 1988, június 17. – 19.
Participants of the First Festival of Experimental Art and Literature, June 17–19, 1988
CEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / Petőfi st. 6, Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 22. august, 2017
22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2017, augusztus 22.
The 22nd Transart Communication Festival – Performance Art Encounter, August 22, 2017

1. MICHAL KERN (SK) 1938 – 1994

VŠETCI SME Z JEDNÉHO HNIEZDA, udalosť
MINDNYÁJAN EGY FÉSZEKBŐL SZÁRMAZUNK, esemény
WE ALL COME FROM THE SAME NEST, an event

1. festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988

1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál, 1988, június 17. – 19.

The First Festival of Experimental Art and Literature, June 17 – 19, 1988

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

V tejto intímnej udalosti solitér slovenskej akčnej scény volne nadviazal na sériu grafiík s témou opusteného hniezda (Opustené hniezdo, 1986). Namiesto tragickej udalosti v prírode, zdôraznil spolupatričnosť podobne zmýšľajúcich umelcov. Rozdal medzi účastníkmi festivalu stebľá vtáčieho hniezda, so slovami: „Toto opustené hniezdo nás teraz spája“. S metaforickým gestom odrážajúcim jeho ekologické i spoločensko-kritické myslenie, „spečatil“ ich vzájomnú spolupatričnosť.

———— E bensőséges eseményben a szlovák akcióművészeti színtér magányos alakja, szabadon variálta az elhagyott fészek témáját feldolgozó grafiikai sorozatát (Elhagyott fészek, 1986). A természet tragikus eseménye helyett, ezúttal a hasonló gondolkodású művészek összetartozását hangsúlyozta. A fesztivál résztvevői között egy madárfészek szálait osztotta szét a kövekező szavakkal: „Ez a fészek most összeköt bennünket“. Ezzel az ökológiai és társadalom-kritikus gondolkodását egyaránt tükrözö metaforikus gesztussal – „megpecsetélte“ összetartozásukat.

———— In this intimate event, a seasoned artist of the Slovak action art scene had started a series of deserted nest-themed graphic works (A Deserted Nest, 1986). Instead of depicting a tragical event within the natural environment, he emphasized the companionship of artists who think alike. He handed out pieces of straw from a bird's nest to the attendees, saying: "This deserted nest is what we're connected by now." With this metaphorical gesture, reflecting his ecologically and societally oriented critical thinking skills, he had "sealed" their mutual companionship.

*Szkárosi, Endre: Az elhagyott fészek. Élet és Irodalom. 15. júl. 1988.

2. JÚLIUS KOLLER (SK) 1939 – 2007

NOVÁ KULTÚRNA SITUÁCIA, akcia
ÚJ KULTURÁLIS SZITUÁCIÓ, akció
A NEW CULTURAL SITUATION, an action

1. festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988

1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál, 1988, június 17. – 19.

The First Festival of Experimental Art and Literature, June 17–19, 1988

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Táto akcia patrí k emblematickým „kultúrnyim situáciám“ Júliusa Kollera, kde prostredníctvom vyprázdnených hesiel v podobe konceptuálnej „akčnej malby“ definoval spoločenskú situáciu po roku 1968. Rad za radom nastriekal sprejom na plátno kľúčové slová: 1968, DEMOKRATICKÝ SOCIALIZMUS, TVRDÁ REALITA, KONSOLIDÁCIA, NOVÉ MYSLENIE, PERESTROJKA, DEMOKRATIZÁCIA, VIAC SOCIALIZMU, JÚLIUS KOLLER, 1988 – ktorými zhrnul dejiny krajiny i vlastné private dejiny. Navrstvené slová sa zmenili na nečitateľné šifry – neidentifikovateľné pozostatky hesiel, ktoré určovali tvár doby a životy ľudí.

———— Ez az akció egyike Július Koller emblematicus „kulturális szituációinak“, melyben kiüresedett jelszavakkal „konceptuális akciófestészetet“ révén definiálta az 1968 után beálló társadalmi helyzetet. Egy festékszóró spray segítségével a következő kulcsszavakat fújta egymás után a vászonra: 1968, DEMOKRATIKUS SZOCIALIZMUS, KEMÉNY VALÓSÁG, KONSZOLIDÁCIÓ, ÚJFÉLE GONDOLKODÁS, PERESZTROJKA, DEMOKRATIZÁCIÓ, TÖBB SZOCIALIZMUST, JÚLIUS KOLLER, 1988 – amelyek tömören összefoglalták az ország és saját történelmét. Az egymásra rétegzett szavak olvashatatlan jelekké – azon jelszavak felismerhetetlen maradványává váltak, melyek meghatározták a kor arculatát s az emberek életét.

———— This action pertains to Julius Koller's emblematic "cultural situations" through which he defined the state of the society after the year 1968 by using empty catchphrases in the form of conceptual "action painting". Word after word, he spray-painted the keywords: 1968, DEMOCRATIC SOCIALISM, THE HARSH REALITY, CONSOLIDATION, THE NEW THINKING, PERESTROJKA, DEMOCRATIZATION, MORE SOCIALISM, JULIUS KOLLER, 1988 – through which he summarized the state history as well as his personal one. The layered words then turned into illegible ciphers – unidentifiable remains of catchwords that have been defining the true nature of the period, as well as the people's lives.

3. ĽUBOMÍR ĎURČEK (SK) 1948

BEZ NÁZVU, udalosť
CÍM NÉLKÜL, esemény
UNTITLED, an event

1. festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988

1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál, 1988, június 17. – 19.

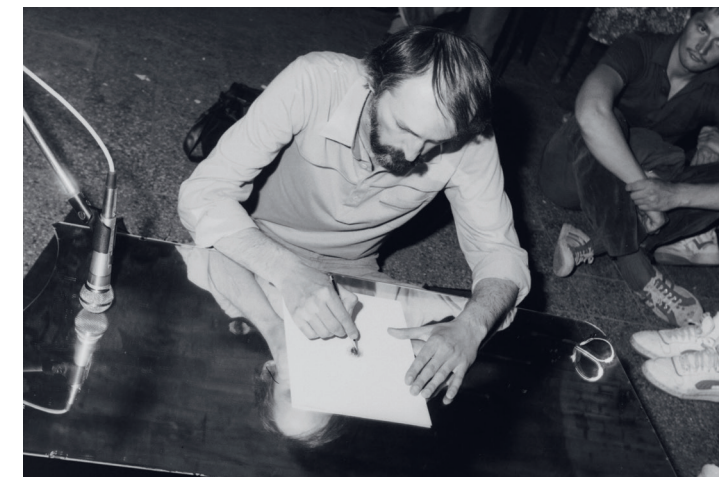
The First Festival of Experimental Art and Literature, June 17–19, 1988

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

V duchu privátnych akcií a prieskumov slovenského konceptualistu – aj táto udalosť je založená na zdôraznení preňho bežnej situácie. Upriamil pozornosť okolia na nenápadné sprievodné momenty „tvorivej činnosti“ – na zvuky kreslenia. Sediac za stolom kreslil na papier položený na plochu zrkadla ozvučeného mikrofónom. Zachytil tak efemérnu minimalistickú udalosť – archív zvukov kreslenia, pripomínajúci akt tvorby a chvíle koncentrácie.

———— Hűen a szlovák konceptualista privát akcióinak és kutatásainak szellemiségéhez – ez is egy számára szokványos helyzet hangsúlyozásán alapszik. Az „alkotó tevékenységet“ kísérő észrevétlen mozzanatokra – a rajzolást kísérő hangokra hívta fel a közönség figyelmét. Az asztalnál ülve, egy mikrofonnal érintkező tükörfelületre helyezett papírra rajzolt. Ezáltal egy efemer jellegű minimalista esemény keletkezett – a rajzolás folyamatát és a koncentráció pillanatát rögzítő, az alkotás aktusának neszeit megidézö archívum.

———— In the spirit of private actions and explorations of the Slovak conceptualist – this event was also based on emphasizing an ordinary event from his perspective. He shifted the public's attention to inconspicuous attributes of "creative outlets" – the sounds of painting. Sitting behind his desk, he drew on a piece of paper placed on a mirror surface amplified by a microphone. Through this way, he recorded an ephemeral, minimalistic occasion – an archive of painting sounds, resembling the act of creativity and moments of concentration.

4. RUDOLF SIKORA (1946) A SZYZYGIA (SK)

BEZ NÁZVU, akčná malba
CÍM NÉLKÜL, akciófestészet
UNTITLED, an action painting

1. festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988

1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál, 1988, június 17. – 19.

The First Festival of Experimental Art and Literature, June 17–19, 1988

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Členovia skupiny Syzygia (1987 – 1992), Rudolf Sikora, Gabriel Hošovský, Martin Knut a Miloš Novák, zastupujúci jedinečný medzigeneračný dialóg, sa predstavili akčnou malbou. Na expresívne znakové pole namaľované mladými výtvarníkmi, otláčil Rudolf Sikora svoje dlane s vlastnými symbolmi vzniku a zániku, následne vyzval prítomných, aby sa pridali. Elementárne gesto dotyku ako nezameniteľný znak osobnosti – stal sa záznamom udalosti a mimovoľnou „poctou festivalu“ signovanou účastníkmi.

———— Az egyedülálló nemzedékek közötti párbeszédet folytató Syzygia csoport (1987 – 1992) tagjai: Rudolf Sikora, Gabriel Hošovský, Martin Knut és Miloš Novák, egy közös akciófestményt készítettek. A fiatal művészek által festett expresszív jelmezöre, Rudolf Sikora ráhelyezte a kezdet és vég saját jelképeivel befestett tenyerét, majd felszólította a jelenlévöket, hogy kövessék példáját. Az érintés elementáris gesztusa mint az egyéniség saját, megismételhetetlen lenyomata – az eseményeket rögzítő és a résztvevök által szignált művet önkéntelenül a „fesztivál előtti tisztelgessé“ avatta.

———— The members of the Syzygia group (1987-1992), Rudolf Sikora, Gabriel Hosovsky, Martin Knut and Milos Novak, who were part of a unique, inter-generational dialogue, entered the scene with an action painting. Rudolf Sikora imprinted the palms of his own hands – his custom symbols of origination and downfall – on a canvas painted by the young artists, then called upon the attendees to join him. An elemental gesture of touch, as an irreplaceable imprint of one's personality, became a record of the events and a spontaneous honor of the festival, signed by the participants themselves.

5. TOMÁŠ RULLER (CZ) 1957

BEZ NÁZVU, performans
CÍM NĚLKŮL, performans
UNTITLED, a performance

1. festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988

1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál, 1988, június 17. – 19.

The First Festival of Experimental Art and Literature, June 17–19, 1988
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

V čase konania festivalu Tomáš Ruller už bol známym tvorcom so svojráznym existenciálnym videním dotýkajúcim sa hraničných situácií. V tejto minimalistickej akcii pracoval s mýtom alternatívnej scény zahľadenej do seba. Zapojil do nej efektný kontrast ošumelého prostredia a „falošný lesk“ pseudohistorického zrkadla – ako výrečné pozadie nastavujúce zrkadlo prebiehajúcej udalosti. V neosobnom sviatočnom imidži v sprievode populárnej hudby predviedol slávnostný prípitok so šampanským – pričom zvyšky pretekajúceho „vzácneho“ moku pohotovo upratol. Nabádajúc k sebareflexii bez slov parodoval sviatok stretnutia alternatívnej scény.

A fesztivál idején Tomáš Ruller már végletes helyzeteket érintő, egzisztenciális szemléletéről ismert alkotó volt. Ebben a minimalista akcióban, az önmagába forduló alternatív színtér mítoszát érintette. Sokatmondó háttérként a megkopott környezet és egy pseudohistorikus állótükör „hamis fényének” hatásos ellentétét vonta be – a lezajló események tükröződéseként. Személytelenül komoly imázssal, popzene kíséretében ünnepélyes pezsgős pohárköszöntőt mutatott be – miközben a kifolyó „drága” nedű maradványait sebtében eltakarította. Szó nélkül önbreflexióra ösztönözve, az alternatív színtér találkozájának ünnepét parodizálta.

At the time of the festival, Tomas Ruller had already been established as a popular artist, with a distinct existentialistic vision encompassing border situations. In this minimalist action, he worked with the myth of the self-in-fatuated alternative scene. It incorporated a compelling contrast of a decrepit scene and the “fake gloss” of a pseudo-historical reflection – as an expressive background, mirroring the event in progress. In an impersonal festive concept, accompanied by popular music, he made a toast with champagne – swiftly wiping away the spilled residue from the “precious” beverage. By hinting a sense self-reflection, he silently mocked the meetings of the alternative scene.

6. JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK) 1963

NA ROVNAKOM MIESTE IV., akčná poézia
EGYHELYBEN IV., akcióköltészet
AT THE SAME PLACE IV, action poetry

1. festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. jún, 1988

1. kísérleti irodalmi-művészeti fesztivál, 1988, június 17. – 19.

The First Festival of Experimental Art and Literature, June 17–19, 1988
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Zakladajúci člen Štúdia Erté, básnik a performer, József R. Juhász spočiatku nazýval svoje performens akčnou poéziou. Vnímal ich ako rozšírenie svojej poézie a jej prenos do roviny udalosti. V tomto prípade rozvíjal svoju ústrednú tému: hľadanie miesta vo svete a smerovania života v totalitnej spoločnosti. Performer ukrytý za plátnom s mapou Európy prepichoval plátno na rôznych miestach – napokon preskočil cez neho v potápačskom oblečení na mieste, kde sa nachádzalo more. Symbolickým prekročením železnej opony demonštroval snahu prekonať geografickú, politickú i umeleckú izoláciu.

A Stúdió Erté alapító tagja, a költő és performer, Juhász R. József, performansait kezdetben akcióköltészetnek nevezte. Költészeete kereteinek kitágításának és eseménybe való áttételének tekintette. Ezúttal központi témáját dolgozta fel – a világbán és a totalitárius társadalomban való helykeresésének kérdését. Az Európa térképét megjelenítő vászon mögött rejtőző performer több helyen átszúrta a vásznat – majd búvárolózetben átugrott azon a helyen, ahol a tenger található. A vasfüggöny szimbolikusa átlépésével demonstrálta a földrajzi, politikai és művészeti izoláció áttörésének szándékát.

As a founding member of the Studio Erte group, poet and performer, Jozsef R. Juhasz initially designated his performances as “action poetry”. He perceived them as extensions of his poetry works and their transition into becoming events. In this sense, he built up on the topic he had been focusing on: searching for a place in this world and the course of life in a totalitarian society. The performer, hidden behind a canvas showing the map of Europe, started piercing the canvas in random spots – eventually, he jumped through it in a diving suit, right through the spot where the sea was. With the symbolical step through “The Iron Curtain”, he demonstrated an effort to overcome geographical, political and artistic isolation.

7. VLADIMÍR KORDOŠ (SK) 1945

POCTA F. X. MESSERSCHMIDTOVI – performans
TISZTELET F. X. MESSERSCHMIDTNEK – performans
AN HOMAGE TO F. X. MESSERSCHMIDT – a performance

2. festival experimentálneho umenia, 16. – 18. jún, 1989

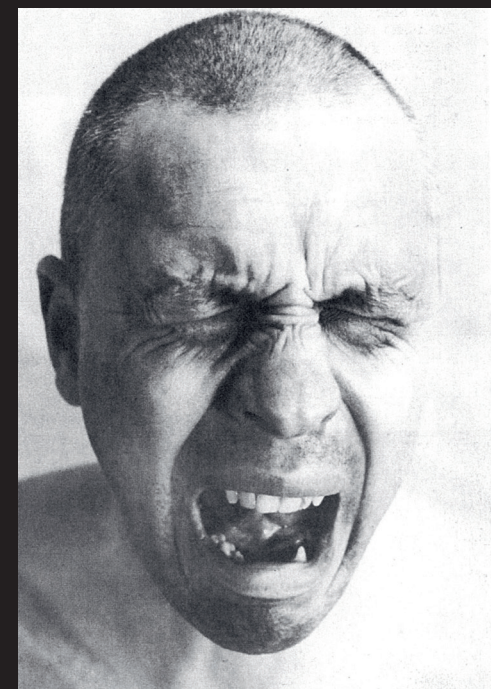
2. kísérleti művészeti fesztivál, 1989, június 16. – 18.

The Second Festival of Experimental Art, June 16–18, 1989
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: videoarchív Štúdia Erté / a Stúdió Erté videóarchívuma / Studio Erte Video Archives

Slovenský akčný umelec a výtvarník pôsobil vtedy na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave. Stal sa známym najmä interpretáciami majstrovských diel dejín umenia. Vystúpil na festivale s dramatický gradovanou interpretáciou plastík významného barokového sochára Franza Xavéra Messerschmida. Prečítal štúdiu Márie Pötzl-Malíkové o Messerschmidovi – premietol diaprojektorom zábery „charakterových hláv“, potom zdôrazňujúci vierohodnosť a stotožnenie sa s dielami si dal oholiť hlavu kaderníčkou. Nadýchol sa čpavku a predviedol tri výrazovo náročné interpretácie charakterových hláv: Kýchajúceho, Prostáčka najväčšieho zrna a tretí odliatok. V perfektné prepracovanej body artovej kreácii sa premenil na živú plastiku – zároveň realizoval jedno zo svojich kľúčových diel.

A szlovák akcióművész és képzőművész, akkoriban a pozsonyi Iparművészeti Szakközépiskolán tanított. Főként a művészettörténet remekműveinek értelmezésével vált ismertté. A fesztiválon a jelentős barokk szobrász Franz Xavér Messerschmidt műveinek drámaian fokozott interpretációjával mutatkozott be. Felolvasta Mária Pötzl-Malíková Messerschmidről szóló tanulmányát – diavetítővel levetítette a „karakter fejek” felvételeit, majd a mű hitelességét és vele való azonosulást hangsúlyozva egy fodrásszal leborotváltatta haját. Ammónia belélegzését követően, három igényesen megformált karakterfejet értelmezett: a Tüsszentőt, a Kéjencet és a harmadik öntvényt. A tökéletesen kidolgozott body artos alkotásban élőszoborrá változott – valamint egyik kulcsművét valósította meg.

At the time of the festival, the Slovak action artist and painter worked as a teacher at the School of Applied Arts in Bratislava. He became famous for his interpretations of art history masterpieces. He made an appearance with his dramatically culminated interpretation of plastic sculptures by a distinguished Baroque sculptor, Franz Xaver Messerschmidt. He read out loud Maria Potzl-Malikova’s study on Messerschmidt – through a projector, he displayed a slideshow of “the character heads” and afterwards, to emphasize the credibility and his connection to the works, he had his head shaven by a hairdresser. He inhaled ammonia gas and performed three, expression-wise difficult interpretations of the character heads: a sneezer, a complete simpleton, and a third cast. In a perfectly elaborated body art creation, he transformed into a living plastic – all while carrying out his masterpiece.

8. JÁN BUDAJ (SK) 1952

NA VÖDZKE – happening
PÓRÁZON – happening
ON A LEASH – a happening

2. festival experimentálneho umenia, 16. – 18. jún, 1989

2. kísérleti művészeti fesztivál, 1989, június 16. – 18.

The Second Festival of Experimental Art, June 16–18, 1989
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: videoarchív Štúdia Erté / a Stúdió Erté videóarchívuma / Studio Erte Video Archives

Kľúčová osobnosť Nežnej revolúcie vyšiel z ochranárskeho prostredia, bol kritikom totalitného režimu a zakladateľom tvoriacej skupiny Dočasnej spoločnosti intenzívneho prežívania. Zúčastnil sa už prvého festivalu. Tentokrát však vstúpil do jeho diania. Pustil si hudbu z jukeboxu, medzi stenami pivničnej miestnosti natiahol špagát, priprevnil k nemu dve slučky s pohyblivým očkom. Strčil do jednej hlavy a prechádzajúc po miestnosti sa rozprával s ľuďmi. Skúmanie hraníc slobody a reakcií ľudí sa skončilo prevapivou „výmenou”: jeden z prítomných si nasadil druhú slučku. Na to Ján Budaj vypol hudbu a odišiel. Jeho prítomnosťná sociologická sonda bola trefným podobenstvom o stave spoločnosti.

A Báronyos Forradalom egyik kulcsembere a környezetvédő mozgalomból indult, a totalitárius rendszer kritikusa és az Intenzív Átéltés Ideiglenes Társasága nevű alkotó-csoport alapítója volt. Már az első fesztiválon részt vett. Am ezúttal ő is bekapcsolódott a történekebe. Beindított egy zenegépet, majd a pincehelyiség falai közé kifeszített egy spárgát, melyhez egy mozgó láncszemben végződő két hurkot erősített. Az egyikbe bedugta fejét, majd a helyiségben sétálva beszélgetett az emberekkel. A szabadság határait és az emberek reakcióit vizsgáló tesztje meglepő „csereakcióval” zárult: a jelenlévők egyike belebújta a másik hurokba. Erre Ján Budaj kikapcsolta a zenét és távozott. Alkalmi szociológiai szondája, találó példázat volt a társadalom állapotáról.

As a key figure of the Velvet Revolution, Jan Budaj had left the protectionist scene and became a critic of the totalitarian regime as well as the founder of the Temporary Society of Intensive Experience group. He had attended the very first festival back in the day. This time, however, he entered the festival as an artist. He put on music from a jukebox, stretched out a piece of cord across the walls of the basement room and attached two loops with a movable eye-opening to it. He poked his head into one of the loops, and walked across the room, communicating with the participants. The examination of the boundaries of freedom and people’s reactions was concluded by a surprising “exchange”: one of the attendees placed his head into the other loop. Consequently, Jan Budaj turned off the music and left the room. The casual sociological “test pit” of his proved to be a fitting parable of the state of the society.

9. IMRE BUKTA (H) 1952

(DOMOV) – performans
(HAZA) – performansz
(HOME) – a performance

2. festival experimentálneho umenia, 16. – 18. jún, 1989

2. kísérleti művészeti fesztivál, 1989, június 16. – 18.

The Second Festival of Experimental Art, June 16–18, 1989

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petofi st., Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: videoarchív Stúdia Erté / a Stúdió Erté videóarchívuma / Studio Erte Video Archives

Solitér maďarskej akčnej scény a výtvarník samorast – predstaviteľ poľnohospodárskeho umenia v čase festivalu mal už za sebou prestížne medzinárodné podujatia (Biennále mladých v Paríži, 1978 či Benátske bienále, 1988). Používal neumelecké nájdené materiály z dedinského prostredia, ktoré invenčne pretváral znásobujúc ich význam. V lapidárnom performens realizovanom na festivale sa aj on pohyboval v spoločensko-kritickej rovine. Zamyslel sa nad vyprázdneným obsahom pojmu vlasť (HAZA). Napísal na tri výkresy slovo HAZA, prepílił ich v strede motorovou pilou a vyskladal z nich nezmyselný blabot: HAHAHA ZAZAZA. S príznačnou priamočiarosťou poukázal na stratu významu základných hodnôt v totalitnej spoločnosti.

———— A magyar akcióművészeti színtér eredeti szemléletű alakja és a mezőgazdasági művészet képviselője – a fesztivál idején már több jelentős nemzetközi rendezvényen szerepelt (Fiatalok Biennáléja, Párizs, 1978, Velencei Biennálé, 1988). Falusi környezetből származó, ötletesen átformált nemművészeti anyagokat használt, melyeket többlet tartalommal töltött meg. A fesztiválon bemutatott lapidáris performanszban ő is társadalom-kritikai terepen mozgott. A tartalmilag kiürült HAZA fogalmának jelentésén gondolkodott el. Három rajzlapra felírta a HAZA szót, majd motorfűrészsel középen szétvágtá őket és kírakta belőlük a HAHAHA ZAZAZA dadogásszerű értelmetlenséget. Jellemző közvetlenséggel mutatott rá az alapvető értékek jelentésvésztesére a totalitárius rendszerben.

———— One of the few artists of the Hungarian action scene and also a self-taught artist – at the time of the festival, a representative of agricultural arts, having participated in several prestigious international events (Paris Biennale, 1978; Venice Biennale, 1988). He made use of various unartistic, randomly discovered materials from village sceneries, which he creatively transformed, multiplying their meaning in the process. In a concise festival performance, he also operated in a critical manner towards the society. He elaborated on the voidness of the term home(land) (Hungarian: haza). He wrote HAZA on three sheets of drawing paper, sawed them in half with a chainsaw and assembled the pieces, which resulted in gibberish: HAHAHA ZAZAZA. With his characteristic straightforwardness, he pointed out the loss of meaning of core values in a totalitarian society.

10. MONTY CANTSIN (CA) 1952

AHORA NEOIZMUS
performens / performansz / a performance

2. festival experimentálneho umenia, 16. – 18. jún, 1989

2. kísérleti művészeti fesztivál, 1989, június 16. – 18.

The Second Festival of Experimental Art, June 16–18, 1989

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petofi st., Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Bálint Szombathy

S príchodom hudobníka, performera, mail artistu, open pop star, Istvána Kántora, zakladateľa hnutia neoizmu, zaoberajúceho sa stretom individuálnych a mocenských síl, zrážkou osobnej slobody s totalitnými diktatúrami, sa vtrhla na festival subkultúra. Jeho aktivity odvíjajúce sa od frekventovanej „misijnej“ činnosti, sa týkajú tém, ktoré hýbu svetom: krvi (život), zlata (peňazí – moci) a času. Vystúpenie na festivale bolo jedným z hviezdnych momentov podujatia. Predstavil sa tromi performansmi: po vystúpení v pivničných priestoroch (s Kristou Goddess), postavil rečnícky pult pred zrkadlom na poschodí, kde agitoval za zrušenie zväzujúceho času v mene slobody. V strhujúcom rytme zaspieval „neoistickú hymnu“, báseň Endreho Adyho: „Krv a zlato“, ktorú zhudobnil. Svoj propagandistický výstup ukončil vo foyeri pravidelným rituálom odberu krvi a vytvorením „krvného obrazu“, nastriekaním vlastnej krvi v tvare x na program festivalu. Tvorca s premenlivou identitou, s imidžom radikálneho antihrdinu – vodcu – klauna a rebela – je stelesnením idey splývania tvorby a života. Počas vystúpenia použil rozsiahly symbolický arzenál vlastnej mytológie (kruh s obojsmernou šípkou – čas, horiaca žehlička – večný zápal umelca, znak x – človek).

———— A zenész, performer, mail artista, open pop star, a neoista mozgalom alapítója, az egyéni és hatalmi erők konfliktusával, a személyi szabadság és a totalitárius diktatúrák összecsapásával foglalkozó Kántor István személyében berobbant a fesztiválra a szubkultúra. Frekventált „missziós” tevékenységben megnyilvánuló aktivizmusában felforgató erejű témákat dolgoz fel: a vér (élet), arany (pénz – hatalom) és az idő témáját. Fellépése a fesztivál egyik csúcspontja volt. Három performanszot mutatott be: a pinchelyiségben (Krista Goddessel) való szereplése után, szöszékét az emeleten a tükör előtt állította fel, ahol a megkötözött idő megszüntetéséért agitált a szabadság nevében. Majd elsöprő erejű ritmusban elénekelte a „neoista himnusz”t, Ady Endre: Vér és arany című általa megzenésített versét. Propaganda-úttját az előtérben, a vérvétel szokásos szertartásával majd egy „vérkép” elkészítésével fejezte be, melynek során vérét x alakban a fesztivál programjára fröcskölte. A változó identitású, vezér – clown és lázadó imázsát felvevő radikális antihős – az alkotás és az élet összeolvadásának megtestülése. Fellépésén felvonultatva személyes mitológiájának terjedelmes szimbolikus arzenálját (a kétirányú nyílal jelölt kört – az időt, a lángoló vasalót – az alkotás örök hevében égő művészt, az x jelet – az embert).

———— The arrival of the musician, performer, mail artist, open pop star, Istvan Kantor, the man behind the Neoism movement, who dealt with the encounters between individual and state powers, the collision between personal freedom and totalitarian dictatorship, contributed to the arrival of subculture into the festival. His activities, which had evolved from his frequent “missionary” endeavors, concern topics that make the world spin: blood (life), gold (money/power) and time. His performance was one of the festival's highlights. In total, there were three: after the performance in the basement space (with Krista Goddess), he placed a lectern in front of a mirror on the second floor, where he, in the name of freedom, agitated cancelation of the binding chain of time. Keeping a riveting rhythm up, he sang the “Neoist anthem”, a poem by Endre Ady, Blood and Gold, that he set to music. His propagandistic performance was concluded in the entrance hall, with his regular ritual of blood taking and the creation of a “blood canvas”, by spraying his own blood in an X shape on the festival's schedule. The creator of a capricious identity, with an image of a radical antihero – a leader – a clown and rebel – is an incarnation of the idea of art pieces and life merging into one. During the performance, he made use of the extensive symbolical arsenal of his own, his personal mythology (a circle with an arrow pointing both ways – the concept of time; a clothes iron on fire – the everlasting zeal of an artist; the X symbol – a human).

11. DIVADLO BALVAN (SK) A BALVAN SZÍNHÁZ (SK) THE BALVAN THEATRE (SK)

2. festival experimentálneho umenia, 16. – 18. jún, 1989

2. kísérleti művészeti fesztivál, 1989, június 16. – 18.

The Second Festival of Experimental Art, June 16–18, 1989

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petofi st., Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Pohybové divadlo Balvan s Michalom Murínom, Alenou Šeřčákovou, Evou Miklušičákovou a Matúšom Beňom (1987 – 1992) bolo ojedinelým javom na slovenskej scéne. Spájalo prvky divadla, hudby, výtvarného a akčného umenia. Jeho aktéri stvárnili existenciálne drámy moderného človeka, tematizovali vzťah medzi mužom a ženou, pocity samoty či pripútanosti, tabuizované témy sexuality. Rečou tela a expresívnymi gestami vyvierajúcimi z vnútra stvárnili dramatickú hĺbku pocitov vo vizuálne atraktívnej podobe. Narábali so svojimi telami ako so živými sochami – prenikali k archetypálnej podstate bytia.

———— A Balvan Mozgásszínház (1987 – 1992), Michal Murin, Alena Šeřčáková, Eva Miklušičáková és Matúš Beňo fellálásában egyedülálló jelenség volt a szlovák színtéren. Egyesítette a színház, zene, képző- és akcióművészet elemeit. Színészei a modern kor emberének egzisztenciális drámáit, a férfi és női-kapcsolatokat, a magány és kötődés érzéseit, a szexualitás tabutémáit dolgozták fel. Testbeszéddel és expresszív belülről fakadó gesztusokkal drámái mélységű érzelmeket fejeztek ki látványos formában. Testüket élő szoborként használták – behatoltak a létezés archetipális lényegébe.

———— The performance theatre, Balvan, consisting of Michal Murin, Alena Šeřčáková, Eva Miklušičáková and Matus Beno (1987-1992) was a spectacle on the Slovak scene. The theatre combined elements of theatre, music, fine arts and action art. The actors performed existentialist dramas of a contemporary human, thematized the relationship between a man and a woman, the feeling of loneliness and attachment, the tabooed themes of sexuality. By using body language with expressive gestures springing to the surface, they portrayed a dramatic range of feelings in a visually attractive way. They made use of their bodies as living statues – penetrating the archetypal essence of existence.

12. SLAVKO MATKOVIĆ (YU) 1948 – 1994

| performans / performansz / a performance

2. festival experimentálneho umenia, 16. – 18. jún, 1989

2. kísérleti művészeti fesztivál, 1989, június 16. – 18.

The Second Festival of Experimental Art, June 16–18, 1989

CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petofi st., Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: videoarchív Stúdia Erté / a Stúdió Erté videóarchívuma / Studio Erte Video Archives

Básnik a performer z Vojvodiny spolu s Bálintom Szombathym tvorili skupinu Bosch + Bosch. Od roku 1988 spolupracovali so skupinou Stúdió Erté. Vtedy na menšinovej literárnej scéne na Slovensku vrcholil mýtus Sándora Tsúszóa – fiktívnej zakladateľskej postavy domácej avantgardy. Experimentujúci básnik-performer Slavko Matković – mu adresoval vystúpenie, kde použil „nosné médium” svojich básní: prievitnú lepiacu pásku. Omotal ju okolo hlavy zalepil nos a ústa a po jej odstránení povedal: „Túto svoju prácu venujem básnikovi Sándorovi Tsúszóovi”. Týmto existenciálne ladeným sebakironickým gestom pocítil úsilie umelcov hľadajúcich svojich predchodcov.

———— A Vajdaságból származó költő és performer Szombathy Bálinttal együtt a Bosch + Bosch csoport tagja volt. 1988-tól működtek együtt a Stúdió Erté csoporttal. A szlovákiai kisebbségi irodalmi színtéren ekkor teljesedett ki a hazai avantgárd fiktív őseinek, Tsúszó Sándornak mítosza. Slavko Matković, a kísérletező költő-performer, fellépését neki címezte, melyben műanyag ragasztószalaggal készült verseinek „fő médiumát” használta fel. Feje köré tekerte a szalagot, beragasztotta orrát és száját, majd eltávolítását követően megjegyezte: „Ezt a munkámat Tsúszó Sándor költőnek ajánlom.” Ezzel az egzisztenciális hangvételű öironikus gesztussal az elődeiket kereső művészek törekvése előtt tisztelgett.

———— A poet and performer from Vojvodina who was a member of the Bosch + Bosch group, together with Balint Szobathy. Since the year 1988, they had been collaborating with the Studio Erte group. The small literary scene in Slovakia was, back then, taken by the myth of Sandor Tsuszo – a fictional founding character of the local avant-garde. The experimental poet/performer, Slavic Matkovich, dedicated a performance to him, as he made use of a “substantial medium” for his poem: a scotch tape. He taped it around his head, wrapping his nose and mouth, then subsequently unwrapping it and saying: “This art piece of mine is dedicated to the poet, Sandor Tsuszo.” With this existentially focused self-ironic gesture, he paid homage to the effort of artists searching for their predecessors.

13. ĽUBO STACHO (SK) 1953

LATENTNÝ OBRAZ, happening
LAPPANGÓ KÉP, happening
THE LATENT IMAGE, a happening

3. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 29. jún – 1. júl, 1990
3. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1990, június 29. – július 1.
The Third International Festival of Alternative Art, June 29 – July 1, 1990
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ľubo Stacho

Významný slovenský fotograf používajúci rôzne experimentálne techniky od citácie, akčnej interpretácie po maliarske zásahy, na 3. festivale realizoval spoločnú akciu: **hľadanie latentného obrazu**. Požiadal členov Štúdiá Erte: Ilonu Németh a Józsefa R. Juhásza, aby zo záberov vyvolaných na mieste, poskladali obraz. Tvorila ho tmavá silueta tieňa autora, vynárajúca sa na pozadí výklenku kaplnky. Jeho vystúpenie zapájajúce divákov do diania sa nieslo v znamení porevolučného optimizmu.

A küllőnféle, az idézetektől a festészeti beavatkozásig terjedő experimentális technikákat használó, jelentős szlovák fényképész, a 3. fesztiválon egy közös akciót valósított meg: a lappangó kép keresését. Felkérte a Stúdió Erte tagjait, Németh Ilonát és Juhász R. Józsefet, hogy a helyben előhívott felvételekből rakjanak ki egy képet. Ezt a szerző kápolna mélyedésében kirajzoló, sőtét árnyékának sziluetttje alkotta. A közönséget bevonó fellépésében a forradalom utáni optimista hangulat érződött.

An eminent Slovak photographer, who practiced various experimental techniques, ranging from citation, action interpretation and involvement of painting. During the festival's third year, he held a joint action: the finding of the latent image. He asked the Studio Erte members, Ilona Nemeth and Jozsef R. Juhasz, to put together an artwork out of pictures developed on the spot. The image consisted of a remarkable silhouette of the author, emerging in the background of a church alcove. His attendee-engaging performance was enfolded in a post-revolutionary optimistic attitude.

14. JÚLIUS KOLLER (SK) 1939 – 2007 PETER RÓNAI (SK) 1953

ANTIPERFORMANCE

3. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 29. jún – 1. júl, 1990
3. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1990, június 29. – július 1.
The Third International Festival of Alternative Art, June 29 – July 1, 1990
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ľubo Stacho

V roku 1990 Július Koller a Peter Rónai začali pôsobiť v skupine Nová vážnosť, s ktorou sa predstavili na festivale. Po interpretácii diela otca konceptuálneho umenia, Josepha Kosutha: Jedna a tri stoličky (1965), „privátnymi sondami vstúpili do organizmu provinčného mesta, ktorý nebol pripravený na rolu centra alternatívneho umenia. Namiesto teatrálnych príspevkov šokovali okoloidúcich pomenovaním svojej činnosti – jej vpísaním do pruhu zebry (ANTIPERFORMANCE) a zotrvaním na mieste činu na stoličkách, ktoré tam priniesli (Nová vážnosť, 1990).“ Vzápätí začali s vrstvením a nabaľovaním vlastného mýtu. Zhrnuli tri akcie v jednom: pripomenuli pozostatky inštalácie kosuthovskej parafrázy, demonštrovali svoju príslušnosť k civilnej vetve akčného umenia, zároveň reprezentovali výrazné osobnosti individuálnej mytológie. Úsporné gesto Antiperformance – bolo odpoveďou Petra Rónaiho na čoraz teatrálnjšiu „okázalosť“ zánru, ale aj odkaz na povestný Antihappening Júliusa Kollera. Ďalej rozvíjajú svoj mýtus zapojili aj odkaz na ikonickú fotku Beatles...

1990-ben kezdte meg Július Koller és Rónai Péter együttműködését az Új Komolyság csoportban, amellyel felléptek a fesztiválon. A konceptuális művészet atyja, Joseph Kosuth: Egy és három széke (1965) értelmezése után: „privát szondáikkal léptek a vidéki város organizmusába, amely nem volt felkészülve az alternatív művészeti színtér központjának szerepére. Teatrális előadások helyett, a járókelőket tevékenységüknek a zebra sávjába írt megnevezésével sokkolták (ANTIPERFORMANCE), meg azzal, hogy a tethelyen maradtak, az odavitt székeken (Új Komolyság, 1990).“ Rögton megkezdtek mítoszuk rétegődését és halmozását. Három akciót sűríttek egybe: felelevenítették a kosuthi parafrázis installációjának maradványait, demonstrálták az akcióművészet civilista ágával való rokonságukat, egyben az individuális mitológiák kiemelkedő egyéniségeit reprezentálták. Az Antiperformance szűkszavú gesztusa – Rónai Péter válasza az egyre teatrálisabbá váló műfaj „burjánzására” – egyúttal utalás is Július Koller legendás Antihappeningjére. Továbbpörgetve mítoszukat, utaltak a Beatles ikonikus fotójára is...

In the year 1990, Julius Koller and Peter Ronai entered a group named New Seriousness, which they first presented at the festival. After their take on a work by the father of the conceptual art movement, Joseph Kosuth: One and Three Chairs (1965), “they entered the provincial city’s organisms by private channels – a city that was not ready for the role of becoming the center for alternative art. Instead of a theatrical performance, they decided to shock the passers-by with the designation of their activity – by painting (ANTIPERFORMANCE) on the line of a crosswalk, and by remaining on the scene, sitting on chairs which they had brought (New Seriousness, 1990).” Consequently, they started adding layers to their own myth. They put three actions into one: a tribute to the remains of the installation of Kosuth’s paraphrase, a demonstration of their own allegiance to action art’s civil branch, and a representation of the key characters of individual mythology. The economic gesture, Antiperformance, was Peter Ronai’s feedback to the growingly theatrical greatness of the genre, but also a reference to the renowned ‘Antihappening’ by Julius Koller. To further elaborate on their myth, they also referenced the iconic Beatles picture.

*Markusková, Helena: PERTU NO X – Károly Hopp-Halász – Peter Rónai. Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch, 2013. s. 4. / Markusková, Helena: PERTU No X – Károly Hopp-Halász – Peter Rónai. Ernest Zmeták Művészeti Galéria, Érsekújvár, 2013. o. 20. / Markuskova, Helena: PERTU No X – Károly Hopp-Halász – Peter Ronai. Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky, 2013. Page 4.

15. MICHAL KERN (SK) 1938 – 1994

JEDEN Z DIALÓGOV S KAZIMÍROM MALEVIČOM, performans
EGY PÁRBESZÉD A KAZIMÍR MALEVICSSEL FOLYTATOTT
PÁRBESZÉDEK KÖZÜL, performansz
A PIECE OF DIALOG WITH KAZIMIR MALEVICH, a performance

3. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 29. jún – 1. júl, 1990
3. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1990, június 29. – július 1.
The Third International Festival of Alternative Art, June 29 – July 1, 1990
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ľubo Stacho

V tejto akcii Michal Kern spojil prvky dvoch svojich odlišných konceptov: gesto rozdávanía a meditáciu s ťažiskovou osobnosťou nepredmetného maliarstva: s Kazimírom Malevičom. Citoval jeho ikonické dielo: Čierny štvorec s bielym okrajom (1913) – symbol nezobrazujúceho umenia. V strede čierneho štvorcového podkladu s bielym okrajom, tvaroval čiernu zem do štvorca a potom ho rozdal medzi prítomnými so slovami: „Nech sa Malevičov štvorec ďalej množí.“ Sakrálne gesto rozdávanía premenil na podobenstvo o zúrodňujúcej sile umenia.

Ebben az akcióban Michal Kern két eltérő konceptjének elemeit kapcsolta össze: az adományozás gesztusát és a tárgy nélküli festészet fő egyéniségével, Kazimír Malevicssel folytatott párbeszédeit. A művész ikonikus művét, a nemábrázoló művészet jelképét: a Fekete négyzet fehér szegéllyel-t (1913) idézte. A fehér szegélyű fekete négyzetes alap közepén, négyzet alakúra formálta a fekete földet, majd az alábbi szavakkal szétosztotta a jelenlévők között: „Hadd szaporodjon tovább Malevics négyzete.” Ezzel az adományozás szakrális gesztusát, a művészet megtermékenyítő erejéről szóló példázattá változtatta.

Michal Kern connected the elements of two of his different concepts in this action: the gesture of giving and meditation with the key personality of non-object oriented paintings: Kazimir Malevich. He cited his legendary work: Black Square (1913) – the zero point of painting. In the middle of the square base surrounded by a white border, he filled the square with dirt, then handed it to the participants, saying: “To let Malevich’s square reproduce further.” The sacril gesture of giving out the dirt was turned into a parable of art’s power of fertility.

*Archlebová, Tamara: Alternatív alternatív. Profil 1/1991. s 11.

16. JAROSLAV SUPEK (YU) 1952 – 2009

ŽIVÁ ZNÁMKA, udalost'
ÉLŐ BÉLYEG, esemény
A LIVING STAMP, an event

3. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 29. jún – 1. júl, 1990
3. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1990, június 29. – július 1.
The Third International Festival of Alternative Art, June 29 – July 1, 1990
CSEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: archív Galérie umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch / az Ernest Zmeták Művészeti Galéria, Érsekújvár archívuma / The Archives of Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky

Člen medzinárodnej mail artovej siete Jaroslav Supek pohotovo komunikoval prostriedkami poštovej „estetiky“. Namaľoval na asfaltový povrch Hlavného námestia obrysy obrovskej známky veľkosti 5 x 10 metrov. Zahŕnul do nej nielen časť prostredia, ale aj okoloidúcich, celé dianie odohrávajúce sa na jej ploche. Vytvoril mega-známku s otvorenou štruktúrou a živým „obsahom“. Význam udalosti spočíva nielen v privlastnení námestia ako nájdenej reality a premenení na živú známku, ale aj v osobe aktéra – prichádzajúceho z mail artového hnutia, napájajúceho členov „erte“ na medzinárodnú komunikačnú sieť alternatívnej scény.

A nemzetközi mail art-hálózat tagja Jaroslav Supek, ötletesen kommunikált a posta „esztétikájának“ eszközeivel. A Főtér aszfaltos felületére egy hatalmas 5 x 10 méteres bélyeget festett. Nemcsak a környezet egy részét vonta be, hanem az elhaladó járókelőket és az egész területén lejátszódó történéseket is. Egy nyílt struktúrájú és élő „tartalommal” rendelkező mega bélyeget készített. Az esemény jelentősége nemcsak a tér mint készen talált valóság kisajátításában és élő bélyeggé való változtatásában rejlik, hanem készítője személyében is – aki mail art mozgalomból érkezett, amely bekapcsolta az „erte” tagjait a nemzetközi alternatív színtér kommunikációs hálózatának vérkeringésébe.

A member of the international mail art scene, Jaroslav Supek, communicated effectively by using postal “aesthetics”. He painted outlines of a humongous 5x10 postage stamp on an asphalt surface in the city’s Main Square. Not only did he incorporate a piece of the environment in it, but also the people passing by – the whole event happening on its surface. He created a mega-stamp with an open structure and a living “content”. The meaning behind the event not only pertains to appropriating the Main Square as a reality discovered and turned into a living stamp, but also to his personality as an artist – coming from the mail art movement, connecting the “Erte” members to the international communication network of the alternative scene.

17. BÁLINT SZOMBATHY (YU) 1950

MEMORIÁL TSÚSZÓ, performans
TSÚSZÓ MEMORIÁL, performansz
THE TSUSZO MEMORIAL, a performance

3. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 29. jún – 1. júl, 1990
3. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1990, június 29. – július 1.
The Third International Festival of Alternative Art, June 29 – July 1, 1990
CEMADOK, Petőfiho 6, Nové Zámky / Petőfi u. 6, Érsekújvár / 6 Petőfi st.,
Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Livia Cases

Vyvrcholením mýtu fiktívneho predchodcu menšinovej avantgardy na Slovensku Sándora Tsúszóa – bolo nájdenie jeho hrobu na novozámockom cintoríne. 3. festival ukončil záverečný obrad kladenia vencov. Básnik, performer, teoretik Bálint Szombathy prispel ďalším momentom do rozbujnej mytológie – zhodnotil význam všestranného umelca – posunul ho do európskeho kontextu a predniesol jeho báseň nájdenú v talianskom časopise v taliančine. Na záver Slavko Matković polial hrob pálenkou, aby: „mŕtvemu ulahčilo pobyt na onom svete.“¹⁰ Aktéri symbolickým gestom hľadania predkov reagovali na vykorenenosť experimentálnych žánrov – odľahčenou iróniou poukázali na nutnosť legitimizovať svoje úsilie dôstojným rodomkeňom.

———— A szlovákai magyar avantgárd fiktív előfutára, Tsúszó Sándor mítoszának csúcspontja – sírjának megtalálása volt az érsekújvári temetőben. A 3. fesztivál a koszorúzás zárószertartásával végződött. Szombathy Bálint költő, performer, elméleti író egy újabb mozzanattal gazdagította a bővülő mitológiát – beszédében méltatta a sokoldalú művész jelentőségét – európai kontextusba helyezte és elszalvalta egy olasz folyóiratban talált versét olaszul. Végül Slavko Matković pálinkával locsolta meg a földet, hogy „megkönnyítse a halott számára a túlvilági létet.“ A művészek az elődkeresés szimbolikus gesztusával – reagáltak az experimentális műfajok gyökértelenségére – könnyed iróniával rámutatva, hogy törekvéseik legitimizálásánál szükségszerű a megfelelő ősökre való hivatkozás.

———— The climax of the myth of the local avant-garde's fictional originator, Sandor Tsuszo, resulted in a search for his gravestone in the Nove Zamky cemetery. The third festival was concluded by a wreath ceremony. A poet, performer, theoretician, Balint Szombathy, contributed to the flourishing mythology by yet another moment – he evaluated the meaning of what it means to be a versatile artist – by pushing him into the European context, as he spouted his poem that had been found in an Italian magazine. To conclude, Slavo Matkovic poured moonshine on his grave, to “ease off his passing to the other world”. By this symbolical gesture of searching for predecessors, the artist reacted to the lifelessness of experimental genres – using light irony and pointing out the necessity of proving one's efforts through a dignified genealogy.

18. ERZSÉBET LANTOS (H) 1961 LÁSZLÓ LANTOS (H) 1955

ONLY YOU I. – II., performans
ONLY YOU I. – II., performansz
ONLY YOU I – II, a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Bálint Szombathy

Výrazné postavy alternatívnej scény spojené najmä s divadelným prostredím v dvojdielnom performense spracovali svoj rozchod. Stvárnili poslednú spoločnú scénu podfarbenú kultovou piesňou Only you. Sedeli na javisku – jej ruka spočívala na jeho ruke, delila ich čepeľ noža obrátená smerom hore. Ruka muža sa pomalým pohybom blížila k tvári ženy – pohrávala sa s nutkaním udrieť ju, no obrátila sa. V druhej časti ona zopakovala jeho gestá – svoj výstup ukončila tresknúcim úderom na tvári partnera. Následne sa definitívne odvrátili od seba. V dramaticky gradovanom príbehu balansovali na hrane medzi odstupom a sentimentom.

———— Az alternatív színtér kiemelkedő, színházi környezethez kötődő alakjai a kétrészes performanszban válásukat dolgozták fel. Utolsó közös jelenetüket adták elő az Only you kultikus sláger aláfestésével. Egymás mellett ültek a színpadon – a nő keze a férfi kezén nyugodott, egy élével felfelé álló kés pengéje választotta el őket. A férfi keze lassú mozdulattal közeledett a nő arca felé – az arculütés gondolatával játszva, végül visszahúzódott. A második részben a nő megismételte a férfi gesztusát – jelenetét partnere arcán csattanó pofonnal végezte. A drámai feszültségű történetben a távolságtartás és érzelmesség határán egyensúlyoztak.

———— The vivid characters of the alternative scene, who were mostly oscillating within the theatre scene, made a two-part performance about their split-up. They performed their last-ever scene with the song, Only You, playing in the background. They sat on the stage – her hand placed on his hand, separated by the blade of a knife pointing upwards. The man's hand was getting closer to the woman's face – playing with the thought of hitting her, but then he turned it the other way. In the second act, she replayed his gestures – and ended the scene with a vigorous punch to her partner's face. After that, they both definitively turned their backs against each other. In the dramatically escalating story, the characters balanced on the brink between keeping one's distance and a total sentiment.

19. VIKTOR LOIS (H) 1950

A TUNDRA VOICE, koncert
ÉS A TUNDRA VOICE, koncert
A TUNDRA VOICE, a concert

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Výtvarník a hudobník Viktor Lois hral na ním zhotovených jedinečných nástrojoch z nájdených priemyselných predmetov. Jeho industriálne hybridy pochádzajú z rôznych zdrojov: od motorov strojov po súčiastky spotrebičov. Vytvára zvláštne fungujúce sochy pripomínajúce základné typy hudobných nástrojov (dychové, sláčikové). So svojou skupinou z nich s veľkým nasadením vyludzovali viac-menej harmonické tóny. Predstavenia na týchto netradičných nástrojoch majú performatívne črty. Súčasne ich možno vnímať ako koncert, ale aj ako prezentáciu svojráznych objektov-sôch.

———— Lois Viktor képzőművész és zenész, egyedülálló, saját készítésű ipari eredetű talált tárgyakból való hangszerein játszott. Indusztriális hibridjei különböző forrásokból származnak: a járműmotoroktól kezdve, a háztartásbéli gépek alkatrészeikig. Az alapvető hangszertípusokra (fúvós, vonós) emlékeztető, különös működő szobrokat készít belőlük. Együttesével nagy bedobással varázsolták elő belőlük a többé-kevésbé harmonikus hangokat. Ezekkel a nemhagyományos hangszerekkel történő előadások performatív jellegűek. Egyaránt tekinthetők koncertnek és a sajátos objektum-szobrok bemutatójának.

———— A painter and musician, Viktor Lois, played unique instruments he constructed himself from industrial objects he had discovered. His industrial hybrids originate from various sources: from machine engines to appliance components. He creates bizarrely functioning sculptures reminiscent of typical types of musical instruments (wind, bowed). Along with the rest of his band, they tried to convey more or less harmonic tones from the instruments. The usage of untraditional musical instruments like these represents strong performative features. At the same time, the performance may be perceived like a concert but also a presentation of distinctive object-sculptures.

20. KATALIN LADIK (H) 1942

ANJEL, performans
ANGYAL, performansz
ANGEL, a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Vlado Jiríček

Herečka a poetka, nositeľka ceny Kassáka, sa predstavila vizuálne pôsobivou monodráмой. Za zvukov svojich básní a tónov hudby previedla púťou človeka od narodenia po smrť. Stvárnila ho ako dvojtvárnú bytosť s „ľudskou i božskou“ podstatou, smrteľnú i nesmrteľnú, plnú úzkosti a očakávania, žijúcu v zajatí vlastných ilúzií. Iluzívne bolo aj vyslobodenie jeho „anjelskej“ podstaty – ktorej púť bola analogická ľudskej existencii sprevádzanej kolobehom vznikania a zanikania.

———— A Kassák-díjas előadóművész és költő, látványos monodrámaival mutatkozott be. Verseinek hangjára és zenei kíséretre végigvezetett az ember életútján születésétől haláláig. Kétarcú, „emberi és isteni” lényegű, halandó és halhatatlan, félelemmel és várakozással teli, saját illúziói rabságában élő lényként formálta meg. „Angyali” lényének kiszabadulása is látszólagos volt csupán – mivel útja hasonló a keletkezés és pusztulás körforgásának kitett emberi léthez.

———— An actress, poet, winner of the Kassak Award, who performed a visually appealing monodrama. With her poems and music drifting in the background, she presented the journey of a person from birth to death. She portrayed it as a two-faced entity of a “human and godly” substance, mortal and immortal, full of worry and expectations, living in chains of its own illusions. The illusiveness could also be perceived in the liberation of its “angelic” substance, for which the journey was analogous to human existence, accompanied by the cycle of a beginning and an end.

21. RICHARD MARTEL (CA) 1950

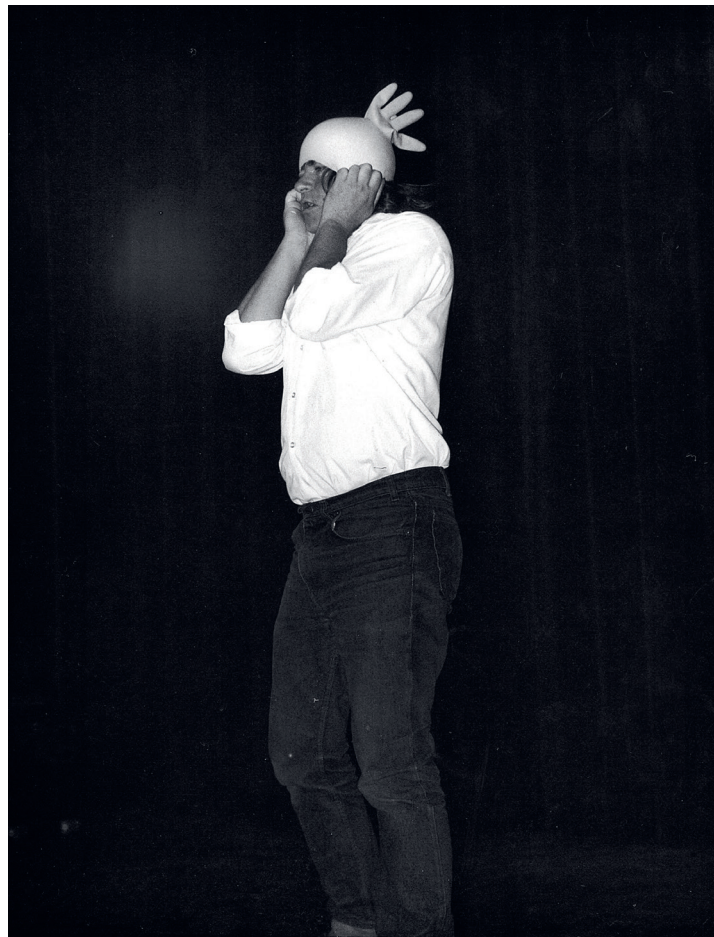
PORTRÉTY UMELCOV, performans
MŰVÉSZPORTRÉK, performansz
PORTRAITS OF ARTISTS, a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Vlado Jiríček

Performer z Québecu, výrazná postava medzinárodnej scény, už pred festivalom otestoval česko-slovenský terén v rámci turné so skupinou Inter/le lieu v júli 1991. V performansi na 4. festivale predstavil v 24 skicách portréty na rôzne motívy vrátane ironickej personifikácií pojmov „vypuklej estetiky“, ilúzie, reality, performeru či obecnstva. Rad za radom „nastavoval zrkadlo“ aktérom i divákom – kladúc si otázku zmyslu existencie žánru performansu... Nechávajúc tušiť odpoveď, že ide o spôsob myslenia, formu postoja a života.

———— A québeci performer, a nemzetközi színtér kiemelkedő alakja, már a fesztivál előtt letesztelte a cseh-szlovák terepet, az Inter /le lieu csoport turnéja keretében, 1991 júliusában. A 4. fesztiválon előadott performanszában, 24 portré-vázlatot mutatott be különböző motívumokra – beleértve a „kidudorodó esztétika”, az illúzió, a valóság, a performer vagy a közönség fogalmainak ironikus perszifikációit. Szép sorjában „tükört tartott” a szereplők és a közönség elé – rákérdezve a performansz műfajának értelmére... Sejtetve a választ, hogy gondolkodásmódról, magatartás- és életformáról van szó.

———— Coming all the way from Quebec, Richard Martel is a distinctive figure on the international scene. He tested out the Czechoslovakian terrain by doing a tour with his music group, Inter/Le Lieu in July 1991. During the fourth year of the festival, in 24 rough drawings, he presented portraits containing various motives, including an ironic personification of terms such as “protuberant aesthetics”, illusion, reality, performer and audience. Sketch after sketch, he was “holding a mirror up” to the artists and the participants – enquiring about the meaning of the performance genre... Leaving the answer in suspension, only to find out that the meaning, in fact, pertains to the way of thinking – the form of life and general attitude.

22. JULIEN BLAINE (F) 1942

ECFRUITURE, performans
ECFRUITURE, performansz
ECFRUITURE, a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Vlado Jiríček

Významná osobnosť medzinárodného akčného umenia, experimentálnej poézie, zakladateľ časopisu Doc(k)s, organizátor medzinárodných festivalov v Tarascone a Marseille. Zapísal sa do dejín festivalu s etudou ECFRUITURE (PÍSMOVOCIE) – vizuálne atraktívnym spojením fonetickej a akčnej poézie. „Blainovo expozé spočívalo v zvukovo artikulovanom rozšľapávaní najrôznejšieho ovocia, v čarovnej hravosti veľkého dieťaťa, ktoré vedelo za okamih nadviazať neverbálnu komunikáciu s publikom”...

———— A nemzetközi akcióművészeti színtér és az experimentális költészet jelentős egyénisége, a Doc(k)s folyóirat alapítója, a Tarascon-i és a Marseille-i nemzetközi fesztiválok szervezője. A fesztivál történetébe főként a fónikus- és akcióköltészet elemeit látványosan ötvöző ECFRUITURE (GYÜMÖLCSÍRÁS) – című etűdjével írta be nevét. „Blain expozéje a legkülönfélébb gyümölcsök széttaposásának hangbeli artikulációján alapult, egy nagy gyerek varázslatos játszadozásán, aki pillanatok alatt nem-verbális kapcsolatot tudott teremteni a közönséggel”....

———— A significant personality on the international scene of action art and experimental poetry, founder of the Doc(k)s magazine, organizer of international festivals in Tarascon and Marseille. He entered the festival's chronicles with an étude called ECFRUITURE (FRUITWRITING) – a visually attractive junction of phonetic and action poetry. “Blaine's exposé lied in an acoustically articulated trampling on different kinds of fruit, in a magical playfulness of a child who can establish a nonverbal communication with the audience in the blink of an eye.”

*Ptáček, František: PROVOKÁCIE, EVOKÁCIE, AVOKÁCIE. Profil, 17-18 / 1991. s. 6.

23. BARTOLOMÉ FERRANDO (E) 1951

| performans / performansz / a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Vlado Jiríček

Básnik a performer, aktívny účastník medzinárodnej scény pôsobí ako profesor na Fakulte krásnych umení vo Valencii. Jeho perfektné prevedené vystúpenia sú založené na púťavom mikropříbehu a trefnej pointe. Po „rozcvičke” v zvukovej básni, kde stupňujúcou intenzitou hlasu nabádal k spoluúčasti, nasledovala výmena rolí. Prevzal „ženskú” rolu: parodoval pripútanosť k domácim prácam, dodávajúc im kreatívny rozmer. Za úderov metronómu vo svetle reflektoru „vypral” grilované kura zabalené do novín. Úhľadne tvarované zvyšky papiera rozvešal na šnúre, vytvoril pôsobivú tieňohru a vlečúc za sebou vedro opustil scénu. Jeho vtipná, kultivovaná hra spustila inváziu rekvizit kurčat na nasledujúcich festivaloch.

———— Költő és performer, a nemzetközi színtér aktív résztvevője, a valenciai Szépművészeti Fakultás tanára. Tökéletesen kidolgozott fellépései izgalmas mikrotörténeteken és találó poéneken alapszanak. A „bemelegítő” növekvő hangerővel részvételre buzdító hangköltemény után szerepcserre következett. Átváltott „női” szerepre, a házimunkákhoz való leláncolttságot parodizálta, kreatív mozzanatokkal gazdagítva azt. A metronóm ritmusára reflektorfényben „kimosott” egy újságpapírba csomagolt grillcsirkét. A gondosan megformált papírdarabok maradványait kitegette egy ruhakötélen, hatásos árnyjátékot hozott létre, majd a vödört maga után vonszolva elhagyta a színpadot. Humoros, kultivált játékka elindította a csirke-kellékek invázióját a következő fesztiválokon.

———— A poet and performer, an active member on the international scene, a professor at the Faculty of Fine Arts in Valencia. His perfectly executed performances are based on a catchy micro-story and a fitting point. After a “warm-up” sound poem, where he had gradually raised the intensity of his voice and encouraged others to do so as well, the roles were reversed. He embodied the “female” role: he parodied the attachment to household duties, giving them a creative punch. With the sound of a metronome ticking away, illuminated by a spotlight, he “washed” a piece of grilled chicken wrapped in newspaper. He hanged the neatly formed pieces of paper on a clothesline, created a remarkable shadow play and left the scene by dragging a bucket behind him. His humorous, cultivated play had started an invasion of chicken props during the following festivals.

24. GÁBOR TÓTH (H) 1950

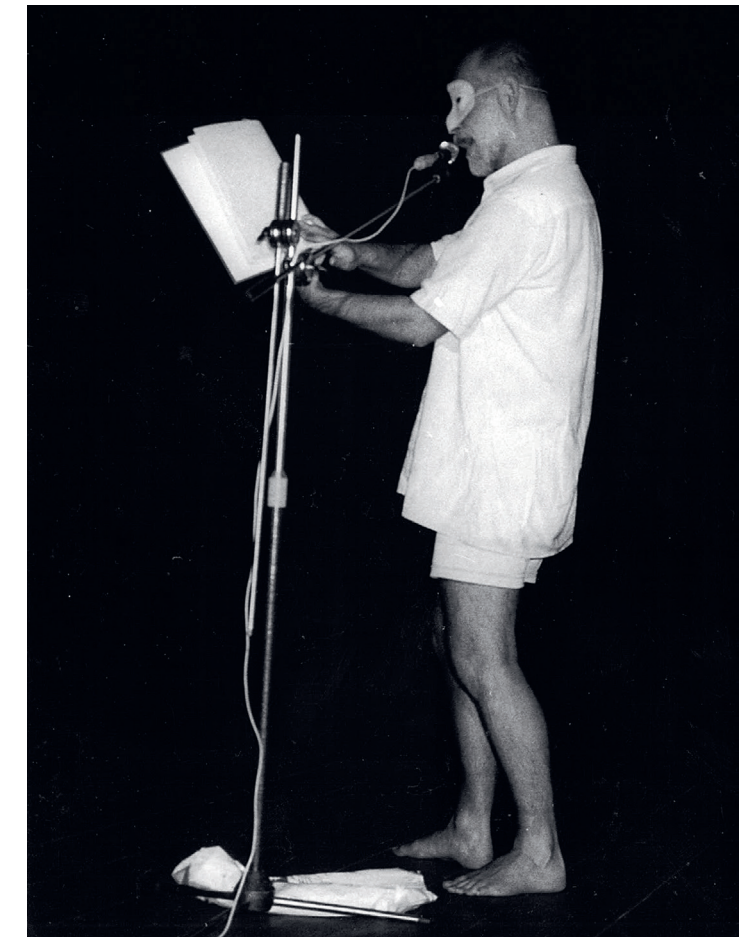
UBYTVOVACÍ PORIADOK, performans
HÁZIREND, performansz
THE ACCOMMODATION POLICY, a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Multiinstrumentálny tvorca blízky Fluxusu, ktorý programovo spochybňuje konvenčné výtvarné prejavy, sa blýsol fonetickou interpretáciou ubytovacieho poriadku hotela Korzo. Využil možnosti nájdeneho objektu na mieste činu a v maske odrecitoval tento úradný dokument v slovenčine. „Neznesiteľnou ľahkosťou” potvrdil tézu, že čokoliek sa môže stať predmetom tvorby.

———— A Fluxushoz közelálló multiinstrumentalista alkotó, aki programszerűen kétségbevonja a hagyományos képzőművészeti műfajokat, a Korzó Hotel házirendjének fonetikus értelmezésével aratott sikert. Felhasználta a talált tárgyat kínálta lehetőségeket és a tethelyen maszkkal az arcán szlovákul elszavalta a hivatalos szabályzatot. „Elviselhetetlen könnyedséggel” megerősítette azt a tézist, hogy gyakorlatilag bármi az alkotás tárgyává válhat.

———— A multi-instrumental artist, style-wise close to the Fluxus group, who had called conventional art manifestations into question. He made a conspicuous impression thanks to his phonetic interpretation of Hotel Korzo's accommodation policy. With the object he had found at the scene, he perorated the official document in the Slovak language. With “unbearable ease”, he made a statement, saying that literally anything can become a creative object.

25. BÁLINT SZOMBATHY (YU) 1950 SLAVKO MATKOVIČ (YU) 1948 – 1994

POETA POSLEDNĚMU BÁSNIKOVĚ, performans
TISZTELET AZ UTOLSÓ KÖLTŐNEK, performansz
A TRIBUTE TO THE LAST POET, a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Štúdiá Erté / a Stúdió Erté archívuma /
Studio Erte Archives

Spoločná akcia kľúčových postáv alternatívnej scény bola jedným z najsilnejších momentov 4. festivalu. V 37 zjaveniach sa zamysleli nad trvácnosťou „ľudskej slávy“ – a nesmrteľnosťou umelca. Sedeli pod striedajúcimi sa zábermi hrobov označených jednoduchým dreveným krížom a vždy iným číslom a zakaždým si pripíli na počesť veľikánov svetovej poézie (Hölderlin, Morgenstern, Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, Apollinaire, Kassák, ... Jim Morrison, Sándor Tsúsó a Slavko Matkovič). Poukázali na stieranie individuality rebelov, vizi-onárov, prorokov moderny v uniifikujúcej moci smrti – ako aj na ich zvláštnu „posadnutosť“ tvorbou. Inšpirovali sa projektom cintorína v Akadengorodoku – ktorým demonštroval triumf smrti, protirečivo nivelizujúceho i glorifikujúceho významu geniality.

— Az alternatív színtér kulcsszemélyiségeinek közös akciója a 4. fesztivál egyik legerősebb pillanata volt. 37 jelenésben a „hírnév“ – és a művész halhatatlansága fölött medítáltak. Más számmal és egyszerű fakeszttel jelölt sírok váltakozó felvételei előtt ültek, majd minden egyes felvétel után emelték poharukat a világirodalom nagy költőinek tiszteletére (Hölderlin, Morgenstern, Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, Apollinaire, Kassák, ... Jim Morrison, Tsúsó Sándor és Slavko Matkovic). Rámutattak a lázadók, vizi-onárusok, a modernizmus prófétái individualitásának feloldódására a halál megsemmisítő hatalmában – valamint alkotás iránti különös „megszállottságukra“. Az akadengorodoki temető projektje inspirálta őket – amely a halál diadalát demonstrálta, ellentmondásosan nivelizálva egyben glorifikálva a zsenialitás jelentőségét.

— The joint action of two key figures of the alternative scene was one of the most powerful highlights of the festival's fourth year. Through 37 manifestations, they contemplated the longevity of "human glory" – and the immortality of an artist. They sat under a slideshow showing graves marked by a simple wooden cross and an always-different number, and upon each following image, they drank a toast to the giants of the world poetry (Holderin, Morgenstern, Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, Apollinaire, Kassak, ... Jim Morrison, Sandor Tsuszo and Slavko Matkovic). They pointed out the subduing of the individuality of rebels, visionaries, prophets of modern styles through the unifying power of death – as well as their strange obsession with the act of creating. The inspiration for this endeavor was a project about a graveyard in Akadengorodok, which had demonstrated the triumph of death, a contradictorily equalizing and glorifying statement to what artistic brilliance virtually means.

26. JÁNOS SZIRTES JÁNOS (H) 1954 feLUGOSSY LÁSZLÓ (H) 1948

| performans / performansz / a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991 / 4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21. / The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Vlado Jiríček

Dvojica maďarských výtvarníkov-performerov intenzívne spolupracovala najmä v 80. a 90. rokoch. Existenciálny náboj akcií Jánosa Szirtesa odľahčoval absurdný humor Lászlóa feLugossyho. Stvárnili groteskné situácie s dôrazom na prežívanie udalosti a testovanie vlastných schopností. Na festivale v Nových Zámkoch vystúpili už druhý krát. Zahrali patafyzické divadlo pozostávajúce z radu „nezmyselných“ úkonov. Sedeli vedľa seba a postupne umiestňovali na svoju tvár rôzne predmety (lyžičku, nôž, lietaadlo, tácku) – skúmajúc „magnetické pôsobenie tela“. Premenili sa na zvláštne živé sochy, pričom zámerne pouzražovali balansovanie seba i druhému. Na záver za ovácie obecenstva poupratovali rekvizity.

— A magyar képzőművész-performer kettős főleg a 80-as, 90-es években dolgozott együtt. Szirtes János akcióinak egzisztenciális töltésére feLugossy László abszurd humorral játszott rá. Groteszk helyzeteket jelenítettek meg, ahol a hangsúlyt az események átélésére és képességeik tesztelésére helyezték. Az Érsekújváriban zajló fesztiválon másodszor léptek fel. „Értelmetlen cselekményekből” álló patafizikus darabot adtak elő. Egymás mellett ülve, egyre több különféle tárgyat (kanalat, kést, repülőt, tálcát) helyeztek arcukra, a test „magnetizáló képességeit” vizsgálták. Különös élő szobrokká változtak, miközben szándékosan megnehezítették az egyensúlyozást maguknak és társuknak is. Végül a közönség ovációja kíséretében eltakarították a kellékeket.

— A duo of Hungarian painters/performers, intensively collaborating mostly during the 80s and 90s of the 20th century. With the existentialistic drive of Janos Szirtes' actions and Laszlo feLugossy's absurd humor, they portrayed grotesque situations with an emphasis on experiencing events and putting one's abilities to the test. This was their second performance at the festival in Nove Zamky. They performed a pathophysiological play that consisted of a series of "nonsensical" acts. They sat next to each other and successively placed various objects on their faces (spoon, knife, airplane, tray) – exploring the "magnetic abilities of the body". They turned into peculiar living statues, while making it harder to poise for one another. They concluded the play by cleaning up the stage and received a standing ovation from the audience.

27. ISTVÁN KOVÁCS (H) 1964

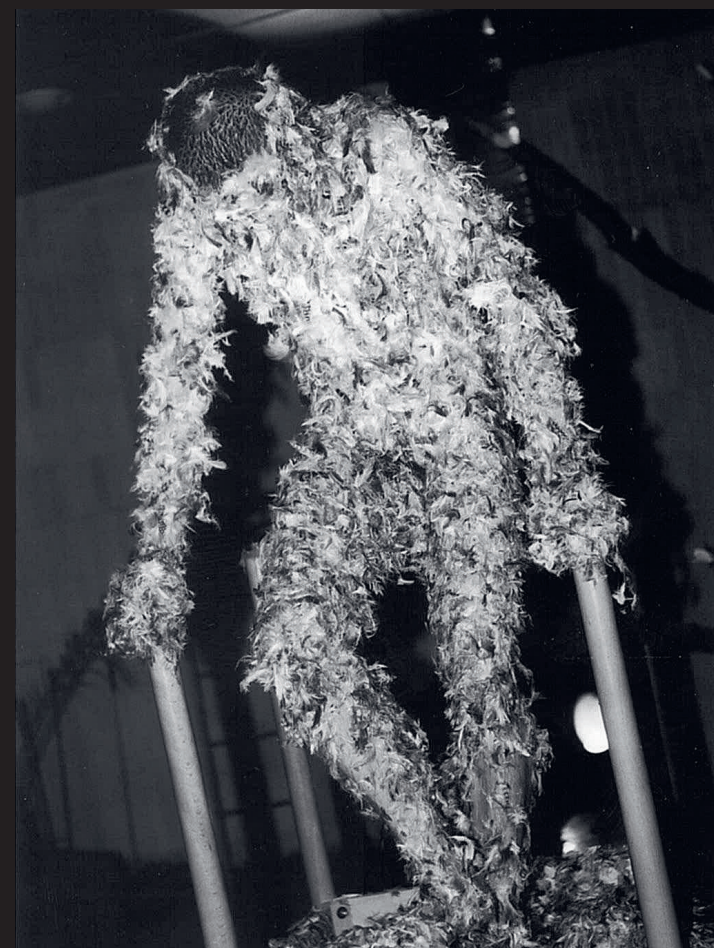
| performans / performansz / a performance

4. medzinárodný festival alternatívneho umenia, 18. – 21. september, 1991
4. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, 1991, szeptember, 18. – 21.
The Fourth International Festival of Alternative Art, September 18–21, 1991
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Vlado Jiríček / Jiríček Vlado

Neprehliadnuteľný body artista a autor papierových plastík, upozornil na seba už na 2. festivale. Od začiatku hrá významnú rolu v jeho tvorbe ekologické myslenie a blízky vzťah k prírode. Jeho naturalistický performans patrí k neza-budnuteľným akciám festivalu. Predstavil prírodný mýtus premeny človeka na vtáka. V zatemnenej sále natrel svoje telo medom, naniesol na seba perie, uložil sa na obrátenom stole v hniezde vytvorenom z konárov a suchého lístia a cez ústa zniesol vajce. Vo fyzicky náročnom predstavení apeloval na návrat k prírode.

— A kiugró tehetségű body artista és papírszobrokat készítő művész, már a 2. fesztiválon felhívta magára figyelmet. Munkásságában kezdetektől fogva fontos szerepet játszik ökológikus gondolkodása és közeli kapcsolata a természettel. Naturalista performansza a fesztivál felejthetetlen élményei közé tartozik. A madárrá változott ember természetmítoszt mutatta be. Az elsőtétített teremben testét mézzel kente be, tollakat hordott fel rá, elhelyezkedett a felfordított asztalon faágakból és száraz levelekből rakott fészekbe s a szájából egy tojást húzott elő. A fizikailag igényes előadásában a természet-hez való visszatérésre apellált.

— The astonishing body artist and paper plastics creator caught everyone's attention during the second year of the festival. An important element in his works has always been connected with ecological thinking and a close relationship with nature. His naturalistic performance will forever remain as one of the most substantial highlights of the festival. He introduced a natural myth of a human who shapeshifts into a bird. In a hall with dimmed lights, he covered himself in honey and bird feathers, laid down on a reversed table, into a nest made out of tree branches and dry leaves, and laid an egg through his mouth. Through the physically challenging performance, he called upon the return to nature.

28. SEIJI SHIMODA (J) 1953

NA STOLE, performans
AZ ASZTALON, performansz
ON THE TABLE, a performance

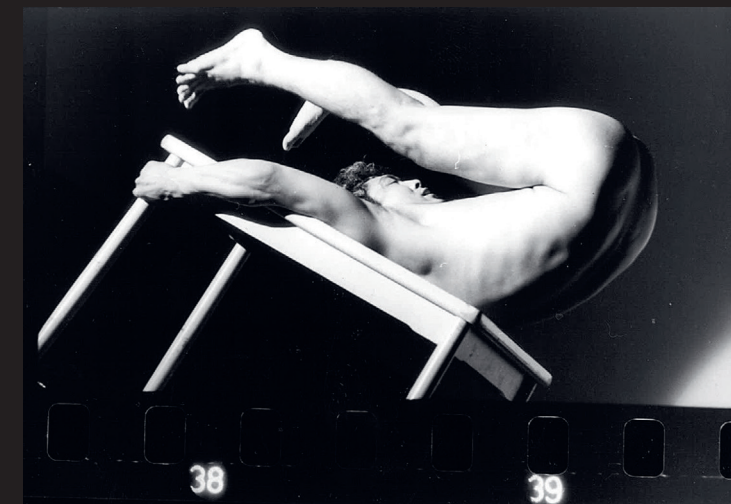
5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Vystúpenie japonského básnika a performerera predstavovalo jeden z vrcholných momentov festivalu. V oboch performensoch vychádzal z tradície tieňohier a efektnej úspornosti. V prvom „čaroval“ s čiernym plastovým sáčkom. Stál pri stole na tmavej scéne osvetlenej reflektorom a pohrával sa so vznášajúcimi tvarmi prázdneho sáčku a zvukmi nafúknutého sáčku. Stôl mu poslúžil ako oporný bod aj v jeho ikonickom body artovom vystúpení „s prvkami pohybového umenia Čchi“ – kde naplno vyznela sugestívna estetika výrazovej sily tela, vnútorná disciplína a koncentrácia autora.

— A japán költő és performer fellépése egyike volt a fesztivál tetőpont-jának. Mindkét performanszában az árnyjátékok hagyományából és a határos szűkszavúságból indult ki. Az elsőben egy fekete nejlon zacskóval „varázsolt“. Az asztal mellett állt a sötét, reflektorral megvilágított színpadon az üres zacskó lebegő alakjával, majd a felfújt zacskó hangjaival játszadozott. Az asztal támaszpontként szolgált ikonikus body artos, a „Cschi mozgásművészet elemeit“ alkalmazó fellépésében is – melyben teljes mértékben megnyilvánult a test kifejezőerejének szuggesztív esztétikája, valamint a művész belső fegyvelme és összpontosítása.

— The performance by the Japanese poet and performer represented one of the key moments of the festival. He based both of his performances on the shadow play tradition and an efficient frugality. In the first performance, he "performed magic" with a black plastic bag. He stood next to a table on a dark stage illuminated by a spotlight and worked with the floating shapes of an empty plastic bag and the sounds of an inflated bag. The table also served as a foothold for his iconic body art performance with "hints of the Chi art of movement" – where the suggestive aesthetics of the expressional power of the body, inner discipline and the author's concentration were at the fore.

*Ptáček, František: Transart communication. Piate rande v kaviarni Halivúd. Profil 20-21/1992. s. 26.

29. DAN PERJOVSCHI (RO) 1961

ARTEAST, 17. – 18. 9. 1992, maliarsky performans
ARTEAST, 1992. 9. 17. – 18., festészeti performansz
ARTEAST, September 17–18, 1992, a painting performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Rumunský maliar, ktorý v súčasnosti patrí k svetovej špičke, bol vtedy na začiatku svojej dráhy. Upútal pozornosť monumentálnymi tušovými maľbami, namaľovanými na steny prázdnej miestnosti vystlanej papierom, kde sa uzavrel na jeden deň. Počas dobrovoľnej klauzúry, návštevníci ho mohli sledovať cez malý otvor, ako zaplnil biely priestor svojimi maliarskymi víziami – glosujúč chaotické východoeurópske spoločenské premeny v porevolučnej ére. Expresívna znaková reč Dana Perjovschiho ako spôsob vizuálnej komunikácie si čoskoro vydobyla všeobecné uznanie.

———— A jelenleg az élmezőnyhöz tartozó román festő, akkor pályája kezdetén állt. Egy fehér papírral bevont üres helyiség falaira festett monumentális tusfestményeivel keltett figyelmet, melyeket egynapos bezárkózása alatt készített. Önkéntes bezártsága során egy kis nyíláson figyelhette meg a közönség, hogyan tölti meg a fehér térséget – a kelet-európai országok forradalom utáni korszakának kaotikus változásaira reagáló festői látomásaival. Dan Perjovschi expresszív jelrendszeren alapuló nyelve, mint a vizuális kommunikáció formája, hamarosan általános elismerést vívott ki.

———— A Romanian painter, who had been, at the time, only in the beginning stages of his career, is currently one of the highest ranked artists in his field, worldwide. He got recognized for his monumental ink wash paintings, painted on the walls of an empty room furnished by paper, where had he shut himself for one whole day. During the voluntary seclusion, attendees could watch him work through a small opening, as he filled the while space with his visions – projecting the chaotic east European societal changes in the post-revolution era. Soon after, Dan Perjovschi's expressive sign language has found its way towards general recognition for its visual communication style.

30. TERESA HUBBARD (CH) 1965 ALEXANDER BIRCHLER (CH) 1962

MÚZEUM TIEŇOV, performans
ÁRNYÉKMÚZEUM, performansz
THE MUSEUM OF SHADOWS, a performance

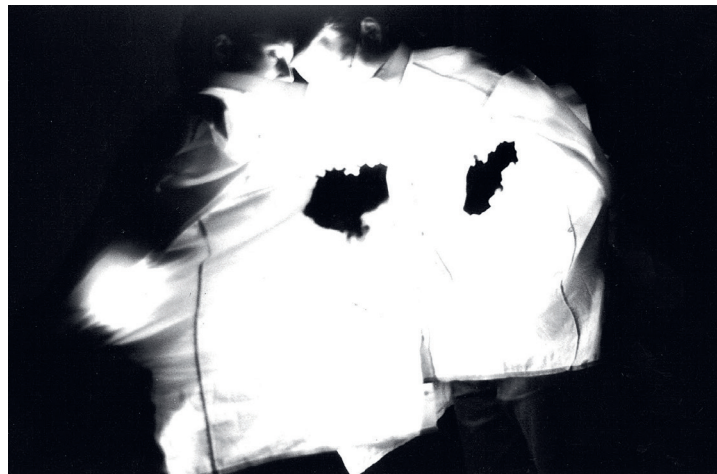
5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Tvorivá dvojica realizovala vizuálne atraktívny performans vo večerných hodinách pri budove Kina Mier. Pomocou zapnutých bielych košiel a štyroch svietiacich žiaroviek pripevnených k telu vytvorili intímnu „laternu magiku“ pre svoju tieňohru. Zrekonštruovali aktuálny minipríbeh hostiacej krajiny hľadajúcej svoje miesto vo svete. Pod povrchom osvetlenej košeje posúvali tmavú mapu Československa, Európy a ostatných svetadielov – ukotviac maličký štát vo svete. Premiešavaním krajín modelovali nepredvídateľný „samopohyb“ dejín – pripomenuli márne apelovanie na ľudské faktory: na „rozum a srdce“. Napokon Československo oddelili – obe krajiny sa začali vzdalovať, kým ono sa ocitlo v imaginárnom skladiisku dejín: v Múzeu tieňov.

———— Az alkotópáros látványos performansot mutatott be az esti órákban, a Béke Mozi épülete mellett. Begombolt fehér ingük és testükre erősített négy égő villanykörte segítségével egy intim „laterna magikát“ alakítottak ki árnyjátékaik számára. A világban helyét kereső vendéglátó ország aktuális kis történetét rekonstruálták. Átvilágított ingük alatt Csehszlovákia, Európa és más világrészek sötét térképeit tologatták – kijelölve a kis ország helyét a világban. Az országok megkeverésével a történelem kavargó, előreláthatatlan „önmozgását“ modellezték – utaltak az emberi faktorra: „az érzelemre és értelemre“ való hiábavaló hivatkozásokra. Végül elválasztották Csehszlovákiát – majd mindkét ország távolodni kezdett, míg az eredeti az Árnyékmúzeum, a történelem képzelebeli raktárába került.

———— The creative duo delivered a visually attractive, late-hour performance next to the Cinema Mier building. With illuminating, white buttoned-up shirts and four lit lightbulbs attached to the body, they created an intimate “laterna magica” for their shadow play. They reconstructed a contemporary mini-story of the hosting country seeking its own place in the world. Under the surface of the illuminated shirt, they moved a darkish map of Czechoslovakia, Europe and other world continents around – leaving the focus on a small state in the world. By mixing the countries up, they conceived an unpredictable “self-motion” of history – awakening the memories of futile calling upon human factors: “the mind and the heart”. Ultimately, they separated Czechoslovakia – both countries started to drift apart from one another, until the state found itself in history’s imaginary stockpile: in the museum of shadows.

*Ptáček, František: Transart communication. Piate rande v kaviarni Halivúd. Profil 20-21/1992. s. 25.

31. BARTOLOMÉ FERRANDO (E) 1951

V SRDCI SVETA, performans
A VILÁG SZÍVÉBEN, performansz
IN THE HEART OF THE WORLD, a performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Významný španielsky básnik a performer si tentokrát kládol etickú otázku – apeloval na ľudí za zodpovednosť života na zemi. Obradne oddelil skalpelom vrch zemegule a rastúcim odporom z nej postupne vytáhal krvavé vnútornosti, pečeň, kosti a nakoniec lízanku, ktorú ponúkol obecenstvu. Jeho ironická reflexia ostala bez odzvyv. Šokujúca vízia budúcnosti a vydrancovanej planéty – bola výstižnou metaforou.

———— A jelentős spanyol költő és performer ezúttal etikai kérdést tett fel – a bolygónkon létező élet iránti felelőségünkre apellált. Szike segítségével szertartásosan felnyitotta a földgömb tetejét s növekvő undorral fokozatosan húzta ki belőle a véres belsőszerveket, májat, csontokat, végül egy nyálókát vett ki, amelyet felkínált a közönségnek. Ironikus reflexiója visszajelzés nélkül maradt. A jövő és a kibelezett bolygó sokkoló látomása – találó metafora volt.

———— A significant Spanish poet and performer who asked himself an ethical question this time – he appealed to take responsibility for life on Earth. In a ceremonial way, he separated the top part from the globe and, with disgust soaring, he started extracting intestines covered in blood, the liver, bones and, lastly, a lollipop that he gave away to the audience. His cynical rumination left everyone speechless. The shocking vision of the future and the planet left depleted proved to be a fitting metaphor.

32. PETER RÓNAI (SK) 1953

TRY YOUR LUCK IN THE TRANSIT BAR
(video)performans / (video)performansz / a (video) performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

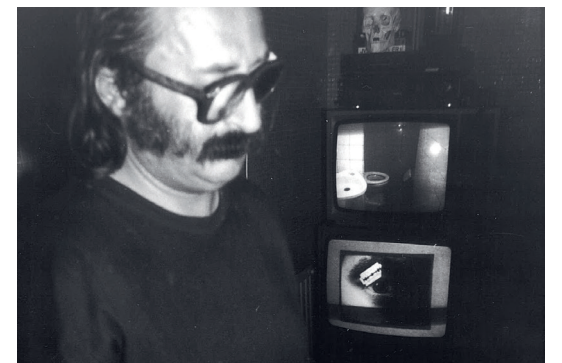
Mnohovrstvový videoperformans s názvom „Skús svoje šťastie“ sa stal škandalizovanou udalosťou s mediálnou odzvovou. Pritom šlo o spoločensko-kritickú sondu – o reakciu na aktuálnu skutočnosť spojenú s interpretáciou diel a vlastnou mytológiou. Peter Rónai reagoval na hystériu s výhernými stieracími žrebmí, prinášajúcimi príslub ľahkého zbohatnutia. Osobám podľa vlastného výberu rozdal obálky so žrebmí, odobral sa na pánsku toaletu, kde stála jeho videoinštalácia pozostávajúca z troch televízorov na vrchu s lebkou a sviečkou. Prvý televízor premietal zábery kabínky, kde zaujal miesto autor čítajúci noviny, druhý obálku so žrebmom a tretí zábery pornofilmu. Obecenstvo tlačiace sa v úzkom priestore sledovalo monotónne opakujúce sa zábery a čakalo na pointu – ktorá sa nekonala. Bola ňou samotná udalosť... totiž: falošné očakávanie ľudí. Akcia odkazovala aj na slávne II. Permanentné manifestácie (Pre mužov), Alexa Mlynárčika, ktoré sa konali v roku 1966 v priestoroch mestských WC v Bratislave pri príležitosti medzinárodného kongresu AICA.°

———— A többretegű, nagy sajtóvisszhangot kiváltó „Próbálj szerencsét” c. videoperformansz, botrányos eseményné vált. Pedig egy aktuális jelenségre reagáló, társadalomkritikai szondáról volt szó – s annak mű-értelmezésekkel és a művész egyéni mitológiájával való összekapcsolásáról. Rónai Péter a sorsjegyek kiváltotta, gyors meggazdagodás reményével kecsegtető hisztériára reagált. Az általa kitippelt személyek között borítékba zárt sorsjegyeket osztott szét, majd elvonult a férfi mosdóba, ahol egy általa készített, három televízióból álló videóinštaláció állt, tetején egy koponyával és gyertyával. Az első készülék a kabin felvételeit sugározta, ahol az újságot olvasó szerző foglalt helyet, a második a sorsjegy és boríték felvételét s a harmadik egy pornófilmet. A szűk térségben tolongó közönség, a monoton ismétlődő filmkockákat nézve várt a poénre – ami elmaradt. Ugyanis maga az esemény volt az...

illette: az emberek hamis vágyai. Az akció egyúttal Alex Mlynárčík elhíresült II. Permanens manifestációjára (Férfiaknak) is utalt, amely 1966-ban a pozsonyi férfi WC-n zajlott, az AICA nemzetközi kongresszusa alkalmából.°

———— The multi-layered video performance, titled “Try Your Luck”, became a scandalous event with a high media reception. However, it was a criticism of the society – a reaction to an actual reality connected with an interpretation of works of custom mythology. Peter Ronai reacted to a lottery hysteria which promises an easy way to get rich. He picked a few participants from the audience and handed them envelopes which contained lottery tickets, then he left for the men’s room, where he had set up his video installation consisting of three television screens topped with a skull and a candle. The first TV screen showed footage of a washroom cabin, inside which the author proceeded to read a newspaper, the second screen displayed an envelope containing a lottery ticket and the third had a porn film on. The audience, squeezed together in a tiny space, stared at the monotonously repetitious screens and everyone was waiting for the point – which did not come. The event itself was the point... that is, the missed expectations of the people. The action also referred to the well-known second part of Permanent Manifestations (For Men) by Alex Mlynarcik, which took place in 1966 at public restrooms in Bratislava during the AICA International Congress.°

*Rusinová, Zora: Alex Mlynárčík. Umenie akcie 1965 – 1989. SNG, Bratislava, 2001. s. 21.

33. JÚLIUS KOLLER (SK) 1939 – 2007

FESTIVALOVÁ KULTÚRNA SITUÁCIA, performans
FESTIVÁLI KULTURÁLIS HELYZET, performansz
A FESTIVAL CULTURAL SITUATION, a performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Ufonauf Július Koller, sledoval dianie na festivale so striedavou intenzitou záujmu. V zlomových okamihoch diania v spoločnosti sa preňho stala dôležitou táto forma i platforma komunikácie. Na 5. festivale nadviazal na svoje kultúrne situácie a individuálnu mytológiu ufonauta. Telom prikrýtvým so sieťou „maľoval na plátno po písmenách, ktoré sa vrstevnato prekrývali, vo farbách našej trikolóry tri slová (EMANCIPATION, IDENTIFICATION, VISUALISATION, čiže po slovensky: Zviditeľnenie, Emancipácia, Identifikácia, výrazy príznačné pre dnešnú domácu politickú situáciu). Výsledok bol nový obraz: neprehľadná štruktúra.“⁶⁰ Čiže zviditeľnil paradox: presný opak deklarovaných hesiel.

Julius Koller, az ufonauta, változó intenzitású érdeklődéssel figyelte a fesztiválon zajló történéseket. A társadalmi változások döntő pillanataiban fontossá vált számára ez a forma és kommunikációs platform. Az 5. fesztiválon folytatta Kulturális szituációt és az ufonauta individuális mitológiáját – testén átvetett hálójával „egymásra tetegződő, elfedő betűként festette vászonra a trikolór színeiben a három szót (EMANCIPATION, IDENTIFICATION, VISUALISATION, vagyis szlovákul: Láttatás, Emancipáció, Identifikáció, a jelenlegi politikai helyzetre jellemző kifejezéseket). Az eredmény egy új kép lett: egy áttekinthetetlen struktúra.“⁶⁰ Azaz a paradoxot tette láthatóvá: a hangoztatott jelszavak szöges ellentétét.

Julius Koller, a "UFOnaut", watched the events unfold at the festival with an interest of an alternating intensity. In the turning point of the societal development, this form and platform had affected him the most. During the fifth year of the festival, he proceeded to interpret cultural situations and the personal mythology of a 'UFOnaut'. With his body covered by a net, he started "painting letters on a canvas, which were layering on top of each other in the Slovak tricolor and resulted in three words (EMANCIPATION, IDENTIFICATION, VISUALISATION, fitting expressions for the political situation today). The result came in the way of a new painting: a disorganized structure."⁶⁰ Therefore, he exposed the paradox: the exact opposite of the declared rallying cries.

⁶⁰ Archlebová, Tamara: Komunikácia cez umenie. Kultúrny život. 8.-14. 1992. s. 12.

34. ESTHER FERRER (E/F) 1937

ŽIVÝ OBRAZ, performans
ÉLŐ KÉP, performansz
A LIVING IMAGE, a performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Významná španielska feministická výtvarníčka a performerka, členka skupiny ZAJ (1964 – 1996), poukázala na preťaženosť tvorkyne. Ako súčasť inštalácie upozornila na bremená pribúdajúce novými rolami, prinášané dobou. Do postupne sa zväčšujúceho bieleho rámu ukladala predmety so symbolickou funkciou (baterku, jablko, hodiny, robertka, hračkársku gitaru, miniatúrny maliarsky stojan s obrazom, vreckové zrkadlo, izbovú rastlinu, horiacu sviečku), nehybne ich udržala minútu na hlave. Svoje vystúpenie ukončila s nápisom THE END. Zo zoradených predmetov vytvorila minimalistickú inštaláciu. Problém zladenia tradičných i nových rol – zvládla kultivovaným humorom.

A jelentős spanyol feminista képzőművész és performer, a ZAJ csoport (1964 – 1996) tagja, rámutatott az alkotó nő túlterheltségére. Egy installáció részeként felhívta a figyelmet a jelenkorral járó új szerepkörökből fakadó nehézségekre. Egyre növekvő fehér rámkba különféle szimbólikus jelentésű tárgyakat helyezett (elemlámpát, almát, órát, műpéniszt, játékgitárt, miniatúr festőállványt képpel, zsebtükröt, szobanövényt, égő gyertyát), melyeket egy percig mozdulatlanul tartott a fején. Fellépését a THE END felirattal fejezte be. A keretbe állított tárgyakból egy minimalista installációt készített. A hagyományos és új szerepek egyeztetésének feladatát – szellemesen oldotta meg.

An eminent Spanish feminist painter and performer and a member of the ZAJ group (1964-1996), demonstrated the author's role strain. As part of the installations, she turned the attention to burdens of new roles brought by the changing times. One by one, she was putting symbolical objects (flashlight, apple, clock, vibrator, toy guitar, miniature art stand with a painting, pocket mirror, indoor plant, burning candle) into a gradually expanding frame, and, without any movement whatsoever, she held them all on her head for a minute. Her performance concluded with a written display of "THE END". She created a minimalist installation from the lined-up objects. She tackled the problem of reconciling traditional and modern roles in a cultivated, humorous way.

35. VLADIMÍR KORDOŠ (SK) 1945

POCTA BRAUTIGANOVI, performans
TISZTELET BRAUTIGAN-NEK, performansz
A TRIBUTE TO BRAUTIGAN, a performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Kľúčovú rolu v tejto interpretácii zohral čítaný interpretovaný text – krátka poviedka Richarda Brautigana: „Horiace rádio pri Tichom oceáne“ a efemérne médium ohňa, objavujúce sa v tvorbe umelca. Čítanie počas tmavého večera pred budovou kina – sprevádzal simultánny preklad v angličtine i maďarčine. Posolstvom textu bola neprenosnosť pocitov straty a zúfalstva v hraničných chvíľach života: nemožnosť ich vyjadrenia či zdieľania – ktoré v knihe vyústilo do zúfalého činu: zapálenia rádia. Vladimír Kordoš preniesol toto gesto do reality: prečítané texty položil na staré hrajúce rádio a zapálil ich. Niektorí sa k nemu pridali – podieľali sa na akte pocty očistným rituálom spálenia pozostatkov udalosti.

Ebben az értelmezésben kulcsszerepet játszott az olvasott értelmezett szöveg – Richard Brautigan: „Égő rádió a Csendes óceán partján“ című rövid novellája és a művész munkásságában megjelenő efemer médium, a tűz. Az esti sötétben a mozi épülete előtti olvasást – magyar és angol szimultán tolmácsolás követte. A szöveg üzenete az élet végletes helyzeteiben feltörő kétségbeesés és a veszteség érzésének közölkétségéről szól: kinyilvánításuk és megosztásuk lehetetlenségéről – amely a könyvben egy kétségbeesett tethhez: a rádió elégetéséhez vezetett. Vladimír Kordoš átvitte az író gesztusát a valóságba: az elolvasott szövegeket egy régi bekapcsolt rádióra tette és meggyújtotta. Néhányan bekapcsolódtak – az esemény maradványainak tisztító hatású rituális elégetésével, részt vettek a tiszteletadás aktusában.

A key role in this interpretation was played by an interpreted text that was being read – a short story by Richard Brautigan: "Pacific Radio Fire" – and the ephemeral medium of fire, a recurring object in the author's works. The reading, during evening hours in front of the cinema building, was accompanied by a simultaneous translation into English and Hungarian. The moral of the text was represented by the immovable feelings of loss and despair in the narrow escapes of life – the inability to express or share them, which all leads to an act of desperation in the book: setting the radio on fire. Vladimír Kordoš conveyed this gesture into reality: he put the read texts on an old playing radio receiver and set them on fire. Some of the participants joined him – and became part of the act of paying tribute by a cleansing ritual of burning the remainders of the event.

36. CLAUDE-PAUL GAUTHIER (CA)

PART NA VLAK A GITARU, performans, koncert
DARAB VONATRA ÉS GITÁRRÁ, performansz, koncert
A PIECE ON TRAIN AND GUITAR, a performance/concert

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Vystúpenie kanadského hudobníka bolo prevkapaním: predniesol báseň v slovenčine (!) o babylónskom zmiešaní jazykov – ktoré mimochodom pripomínalo festivalovú situáciu. V tomto zmätení jazykov videl začiatok súčasného chaosu vo svete, dnešný „Babel, Babel“. Po vydanom „recitátorskem“ výkone, predviedol strhujúci koncert na gitare, ktorého prípravné úkony tvorili samostatný „performans“.

A kanadai zenész fellépése meglepetés volt: egy verset adott elő szlovákul (!) a bábéli nyelvzavarról – amely egyébként a fesztivál hangulatára emlékeztetett. Ennek a nyelvzavarnak tulajdonította a jelenlegi káosz kezdetét is a világban, a mostani „Babel, Babel”-t. A sikeres „szavalat” után, egy elsópró erejű gitárkoncertet adott, melynek előkészületei beillettek egy önálló „performansznak”.

The performance of the Canadian musician came as a surprise: he cited a poem in Slovak about the Babylonian mixing of languages – which was reminiscent of the state of the festival at that time. This perplexity of languages made him see the beginning of the chaos in the world, the "Babel" of today. After doing a splendid job "reciting", he delivered an unforgettable concert on the guitar, with the earlier preparations creating a "performance" on their own.

37. ANDRZEJ DUDEK – DÜRER (PL) 1953

| performens / performansz / a performance

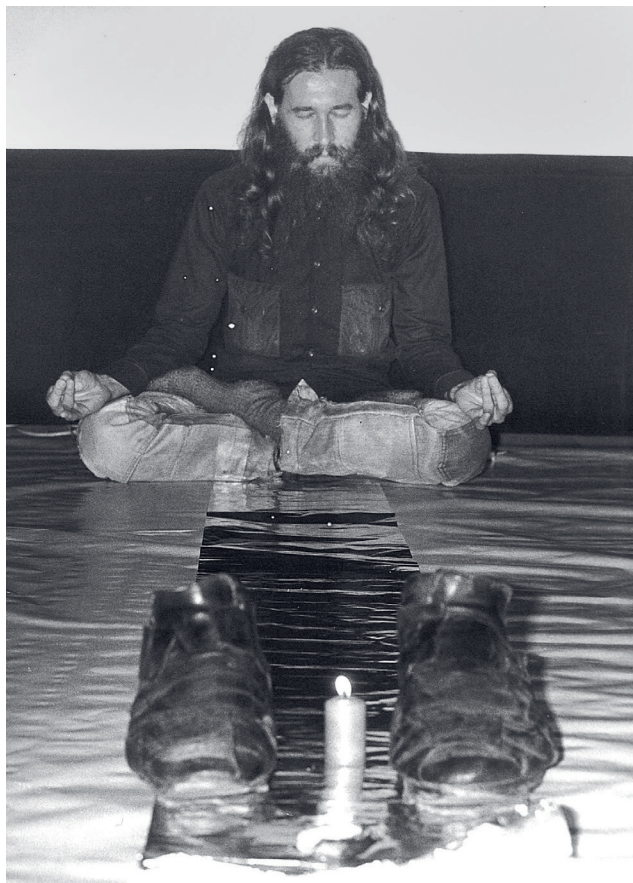
5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Predstaviteľ individuálnej mytológie, poľský výtvarník a performer vystupujúci pod dvojitou identitou, interpretuje seba ako artefakt. Považuje sa za siedmu reinkarnáciu významného renesančného umelca Albrechta Dürera, s ktorým udržuje kontakt prostredníctvom „transcendentálnej metafyzickej telepatie“ a štylizuje sa do jeho podoby. Viacerým prvkom svojej identity nasiahnutým svojou privátnou históriou prikladá zvláštny význam (účes – Art hair, topánky – Art shoes). Prezentuje sa ako Walking exhibition. Na festivale sa predstavil zdĺhavým meditatívnym dialógom so sebou samým a s interpretáciou vlastnej tvorby.

————— Az egyenéri mitológiák képviselője, a kettős identitású lengyel képzőművész és performer, önmagát műalkotásként értelmezi. A kiemelkedő reneszánsz művész, Albrecht Dürer hetedik reinkarnációjának tartja magát, akivel „a transcendentális metafizikus telepatia” révén áll kapcsolatban s akinek képébe stilizálja magát. Identitása több, privát történetével telítődött elemének különös jelentőséget tulajdonít (hajviselet – Art hair, cipő – Art shoes). Walking exhibition-ként jelenik meg. A fesztiválon egy hosszadalmas önmagával folytatott meditatív párbeszéddel – és munkássága értelmezésével mutatkozott be.

————— An artist with his own personal mythology, painter and performer from Poland, who sustains a double identity and interprets himself as an artifact. He considers himself the seventh reincarnation of the famous Renaissance artist, Albrecht Durer, with whom he communicates through “transcendental metaphysical telepathy” and poses as him. He emphasizes various elements in several features of his identity, absorbed by his private history (hairstyle – art hair, shoes – art shoes). He presents himself as a walking exhibition. His performance began with a long dialog he led with himself and proceeded with an interpretation of his own work.

*Ptáček, František: Transart communication. Piate rande v kaviarni Halivúd. Profil 20-21/1992. s. 26.

38. PRZEMYSŁAW KWIEK (PL) 1945

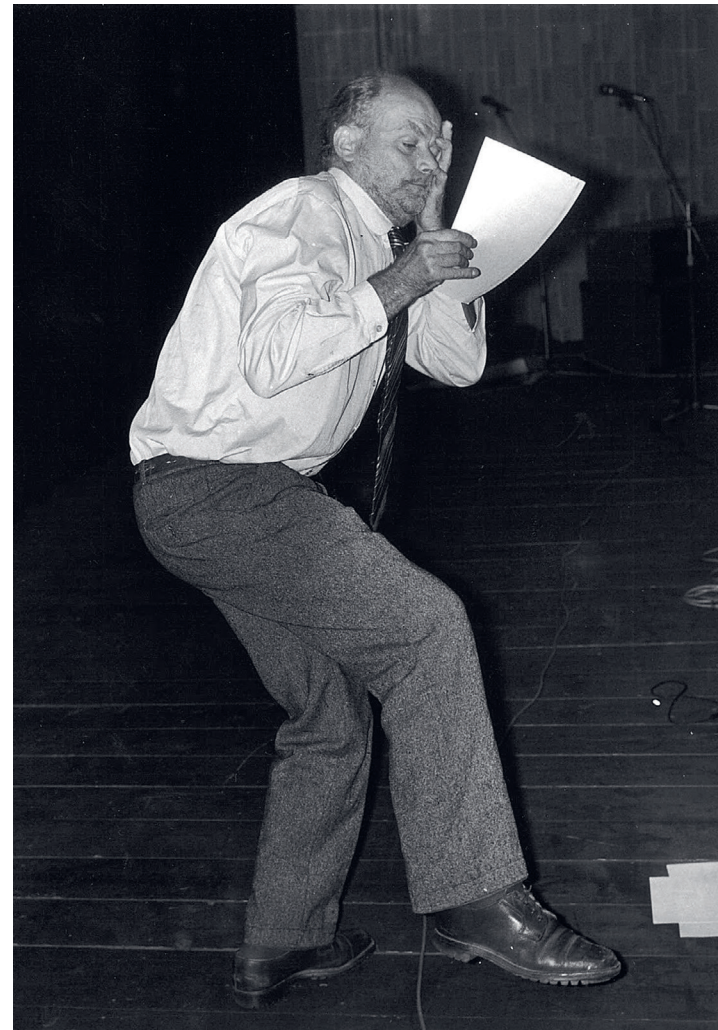
| performens / performansz / a performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Poľský multizánrový výtvarník a performer v rokoch 1970 – 1987 tvoril výtvarnú dvojicu so Zofiou Kulik pod názvom KwieKulik. Od roku 1987 pôsobí samostatne, neskôr založil združenie umelcov SASI. Na festivale sa predstavil tromi krátkymi skicami vychádzajúcimi z existenciálne ladeného absurdného humoru. Parodizoval konceptuálne pojmové hry a tautológie. Názorne predviedol pasce priehľadných mocenských hier, vystriedajúc role manipulátora a manipulovaného – dohnaného k čoraz absurdnejším úkonom.

————— A lengyel többműfajú képzőművész, performer, 1970 – 1987 között Zofia Kulikkal alkotott művészpárt KwieKulik néven. 1987-től önállóan működik, később megalapította a SASI művész csoportosulást. A fesztiválon három rövid egzisztenciális hangvételű abszurd humorból kiinduló vázlattal szerepelt. A konceptuális fogalmi játékokat és tautológiákat parodizálta. Az átlátszó hatalmi játékok csapdáit szemlélítette, felváltva játszva a manipulálót, majd az egyre abszurdabb tevékenységek végzésére kényszerített manipulált szerepét.

————— A Polish multi-genre painter and performer, who formed an artistic duo with Zofia Kulik between the years 1970 and 1987, named KwieKulik. He had then worked solo since 1987 and later created an association of artists, SASI. During the festival, Kwiek exhibited three short sketches which had been conceived with an existentialistically themed, absurd humor in mind. He made a parody of conceptual theatre plays and tautologies. Consequently, he illustrated the traps of see-through power plays, changing the role from the manipulator to the one being manipulated – who was ultimately driven toward even more absurd actions.

39. MILAN KOZELKA (CZ) 1948 – 2014

| performens / performansz / a performance

5. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. september, 1992 / 5. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1992, szeptember, 16. – 19. / The Fifth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 16–19, 1992 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Spoločensko-kritické výpady básnika, performerera, výtvarníka, „radikálneho anarchistu“, s ľahko čitateľnou symbolikou boli často kritizované v reakciách na festival⁶. S odstupom času sa menia na trefné pomenovanie spoločenskej situácie – znásobené postojom tvorcu. Nazeranie Milana Kozelku určovala jeho disidenstká minulosť. Bol veteránom akčného umenia z rodu angažovaných performerov. Skoro rozpoznal nebezpečenstvo vzniku novej totality – a vehementne dával to na javo. Tak, ako na 5. festivale, kde zničujúcou sebaíroniou predviedol akými nechutnosťami krmia ľudí médiá v službách moci. Revoltujúc voči „vymývaniu mozgov“ trestal seba i nástroj jeho šírenia: televízor rôznymi požívatinami: paradajkami, múkou, kečupom, horčicou, vajčkami. Prostredníctvom šokovej terapie poukazoval na to, kto sme a kam kráčame.

————— Költő, performer, képzőművész, „radikális anarchista”, könnyen olvasható szimbolikájú társadalom-kritikai kitöréseit gyakran felröptette a fesztiválra reagáló kritika⁶. Az idő távlatából a társadalmi helyzet találó meghatározásaiá váltóztak – hitelesítve alkotójuk magatartása által. Milan Kozelka gondolkodását döntő mértékben meghatározta disszidens múltja. Az akcióművészet veteránja volt – az elkötelezett performerek fajtájából. Korán felismerte az új totalitárius rendszer kialakulásának veszélyét – s ezt vehemensen ki is nyilvánította. Akárcsak az 5. fesztiválon, ahol könyörtelen öníroniával bemutatta, hogy milyen rondaságokkal etetik az embereket a hatalmat szolgáló médiák. Az „agymosás ellen” tiltakozva megbüntette önmagát és az ártalom terjesztőjét: a televíziót, különféle élelmekkel: paradicsommal, liszttel, kecsappal, mustárral, tojással dobálta meg. E sokk-terápia révén rámutatott arra, hogy kik vagyunk és hová megyünk.

————— The social criticism found in the endeavors of the poet, performer, painter and “radical anarchist”, Milan Kozelka, perplexed with an easily legible symbolry, was often part of criticism regarding the reactions to the festival.⁶ As time went by, some accurate definitions of the societal situation have changed – multiplied by the author’s attitude. The endeavors of Milan Kozelka were determined by his dissident past. He was a veteran among all the performers participating in action art. He was the one to promptly identify the danger of the creation of new totalitarianism – and he liked to let the world know about it. During the fifth festival, he demonstrated, in a manner of destructive self-irony, what distasteful content do media produce when serving under the higher power. Revolting against the “brainwashing”, he punished himself and the tool of the cause, the television, using various groceries: tomatoes, flour, ketchup, mustard, eggs. Utilizing shock therapy, he made an insinuation about who we are and where we are going.

*Ptáček, František: Transart communication. Piate rande v kaviarni Halivúd. Profil 20-21/1992. s. 25.

40. BORIS NIESLONY (D) 1945

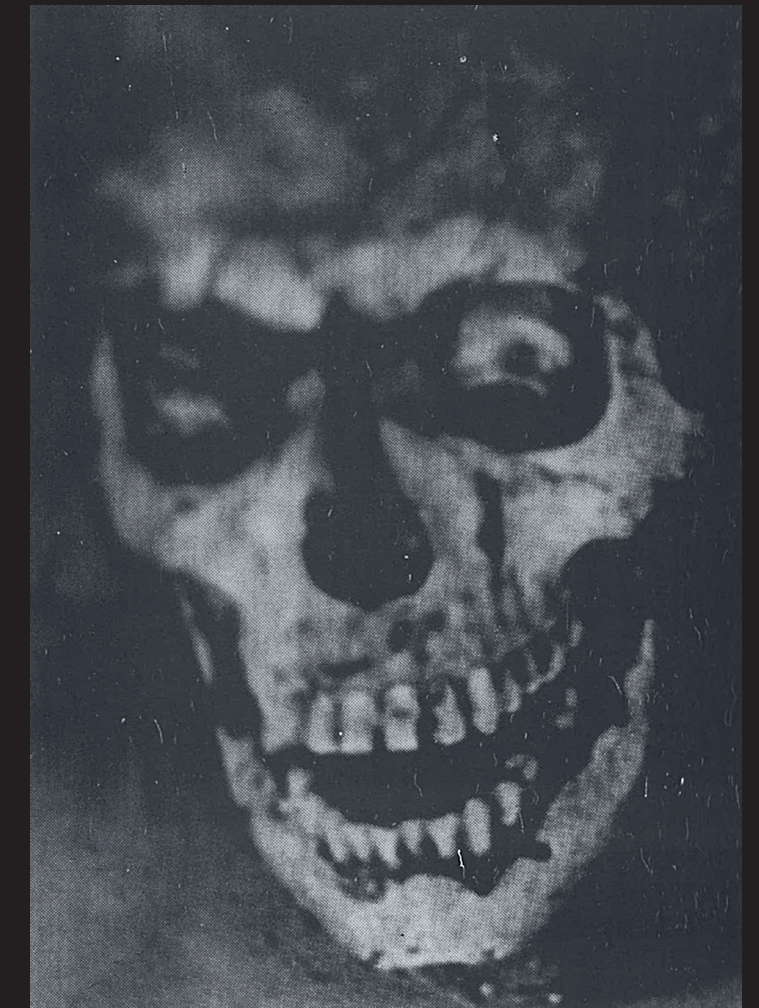
| VIDEL SOM ANJELA, performens
| ANGYALT LÁTTAM, performansz
| I SAW AN ANGEL, a performance

6. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. september, 1993 / 6. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1993, szeptember, 15. – 18. / The Sixth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 15–18, 1993 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: archív Štúdió Erté

Aktívny účastník medzinárodnej scény, performer, výtvarník, výskumník, teoretik, zakladateľ viacerých organizácií a skupiny Black Market International (1985), patrí k tvorcom, ktorí reagujú na aktuálnu situáciu vo svete. Vo svojom performens poukázal na obeť vojny a krvavých konfliktov. Odkazoval nielen na občiansku vojnu v Juhoslávii (1991 – 1995), ale upozornil aj na ničivé dôsledky všetkých ozbrojených konfliktov v rôznych miestach sveta.

————— A nemzetközi színtér aktív résztvevője, performer, képzőművész, kutató, teoretikus, több nemzetközi szervezet és a Black Market International (1985) csoport alapítója, azok közé az alkotók közé tartozik, akik a világban zajló aktuális helyzetet reagálnak. Performanszában a háború és a véres konfliktusok áldozatairól emlékezett meg. Nemcsak a jugoszláv polgárháborúra (1991 – 1995) utalt, hanem felhívta a figyelmet a világ minden táján történő összes fegyveres konfliktus pusztító következményeire.

————— An active member of the international scene, performer, painter, researcher, theoretician, founder of numerous organizations and the Black Market International group (1985), who ranks among one of the artists who respond to the current state of the world. Through his performance, he referred to war victims and bloody altercations. Not only did he relate to the Yugoslav Civil War (1991-1995), but he also warned against the destructive consequences of armed conflicts around the world.

41. GIOVANNI FONTANA (I) 1946

| fónická poézia / hangköltemény / sound poetry

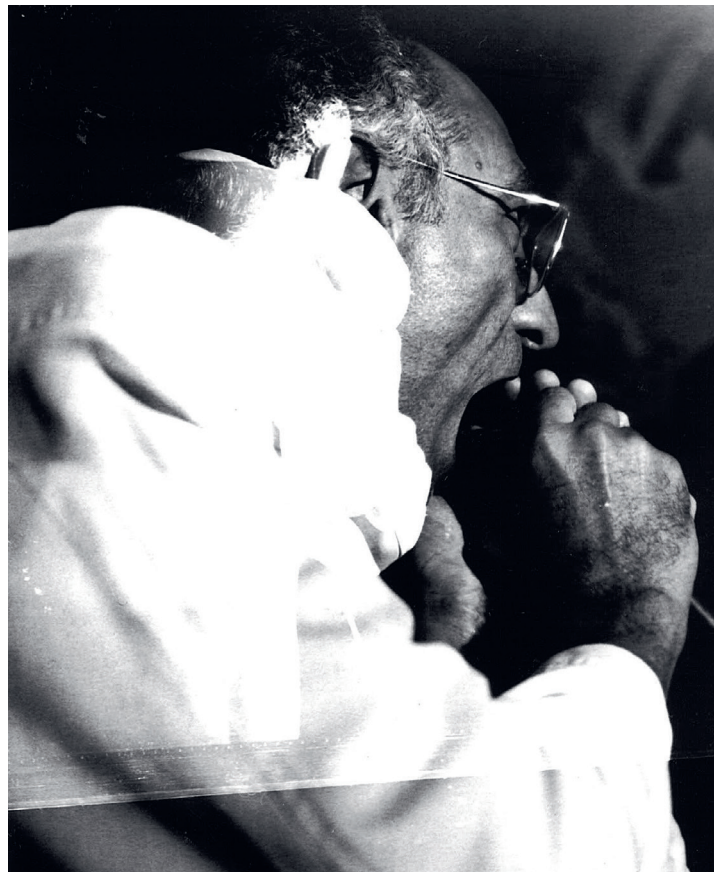
6. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. september, 1993 / 6. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1993, szeptember, 15. – 18. / The Sixth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 15–18, 1993 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Talian sky multimediálny tvorca, básnik, ťažisková osobnosť fónickej poézie – sa predstavil v plnom rozsahu svojej mediálnej všestrannosti. Prejavil sa ako obratný improvizátor a interpretátor rôznych zvukových efektov, podfarbených videoprojekciou. Jeho vystúpenie vyvolalo uznanie kritiky. „Po množstve hluku dobre padlo počuť a vidieť predstavenie profesionálneho umelca, majstrovs ky narábajúceho s pianinom a s kultivovaným hlasom.“⁹⁰ Jednoznačne patríl k mimoriadnym zjavom festivalu.

————— Az olasz multimédiális alkotó, költő, a hangköltészet kimerkedő képviselője – széleskörű mediális eszköztára teljes fegyverzetében mutatkozott be. Videóprojekciós aláfestésre, különféle hangeffektusok kiviláló improvizátorként és interpretátorként nyilvánult meg. Fellépése elismerő kritikákat kapott. „A sok zaj után jólesett egy, a piánóval is mesterien bánó, képzett énekhangú, professzionális művész előadását hallgatni-látni.“⁹⁰ Egyértelműen a fesztivál rendkívüli jelenségei közé tartozott

————— An Italian multimedia creator, poet, key personality of sound poetry, who has made himself known through his medial versatility. He was an adept improviser and interpreter of various sound effects which were supported by video projections. His performance was critically acclaimed. “After an incredible amount of noise, it was good to hear and see a performance by a professional artist, masterfully playing the upright piano and using his refined voice.”⁹⁰ He was clearly a unique addition to the festival.

*Archebova, Tamara: Exkommunikáció!., Kalligram 3/1994.

42. ISTVÁN KOVÁCS (H) 1964

| JEDENIE MÁRNOMYSELNOSTI, performans
| HIÚSÁGEVÉS, performansz
| DEVOURING THE VANITY, a performance

6. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. september, 1993 / 6. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1993, szeptember, 15. – 18. / The Sixth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 15–18, 1993 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Táto akcia je výnimkou v tvorbe známeho body artistu. Pod vplyvom konfliktov v južnej Európe, pátral po príčinách premeny civilizovaného človeka na stroju vojny. Našiel ich v naricistickom egu, v jeho megalomanských snoch o moci. Zhrnul to v performensí, kde stvárnil komickú postavu, ktorú obdivovanie svojej podoby zohavenej zvyškami jedla, korunované nasadením „prílby“ z vydlabaného melóna – dovedlo k vízii v osobe diktátora. Nemožno pritom si nespomenúť na grotesky Charlieho Chaplina či na provokatívnu revoltu Milana Kozelku spred roka.

————— Ez az akció kivételes helyet foglal el az ismert body artista munkásságában. A délszláv konfliktus hatására, a civilizált ember háborús uszítóvá váló átalakulásának okaira kérdezett rá. A nárcisztikus énkép megalomániás hatalmi vágyaiban talált rá. Mindezt performanszában összegezte, ahol az általa megformált komikus alak ételmaradékoktól elcsúfított képmásában gyönyörködve – egy dinnyehéjből készült sisakkal koronázva – vágyképében eljutott a diktátor személyéhez. Az előzmények között nem hagyhatjuk említés nélkül Charlie Chaplin groteszk némafilmjeit vagy Milan Kozelka egy évvel korábbi provokatív lázadását.

————— This action is an exception in the famous body artist's repertoire. Due to the Southern European conflicts in motion, he was searching for the causes of a civilized person's change into an architect of war. He found them in the narcissistic ego, in the person's megalomaniac dreams of power. He compiled it all down into the performance of his, where he played a humorous character, admiring his body disfigured by pieces of leftovers, crowned by a "helmet" made from a hollowed-out watermelon – this led him to a vision from the perspective of a dictator. This was, however, amply reminiscent of Charlie Chaplin's slapstick comedy and Milan Kozelka's provocative revolt from the year before.

43. MARCOS KURTYCZ (MX) 1934 – 1996

| VODNÝ HAD, OHNIVÝ HAD, performans
| VÍZIKÍGYÓ, TŰZKÍGYÓ, performansz
| WATER SNAKE, FIRE SNAKE, a performance

6. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. september, 1993 / 6. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1993, szeptember, 15. – 18. / The Sixth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 15–18, 1993 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Mexický performer poľského pôvodu bol jedným z výrazných predstaviteľov individuálnej mytológie. Vo svojom tvorivom programe formuloval udalosti ako línie, tiahnuce sa jeho životom (Child line, School line, Teaching line, Crossing line, Pro line...). Línie tvorili aj telá Vodného i Ohňového hada – prepojenia kresťanskej symboliky a mexickej mytológie, prírodných živlov i objektov kultu, v performansoch realizovaných na festivale. Na igelitový podklad nastriekal zelenou farbou tvar hada a za zvukov bürky, s maskou na tvári oživil Vodného hada. Jeho protiklad vznikol premenou živlov: Ohnivý had povstal z horiacej línie zapáleného povrazu zo stôp namaľovaného Vodného hada. Efektne vystúpenie Marcosa Kurtycza invenčne zúžitkuje magické prvky šamanistických rituálov autentizoval jeho príbeh.

————— A lengyel származású mexikói performer, az individuális mitológiák egyik kiemelkedő képviselője volt. Alkotó programjában, az eseményeket életén átvezető vonalakként fogalmazta meg (Child line, School line, Teaching line, Crossing line, Pro line...). Vonalak alkották a Vízikígyó és a Tűzkígyó testét is – a keresztény szimbolikát és mexikói mitológiát, természeti elemeket és kultuszok tárgyait összekapcsoló performanszában. Egy műanyag alapra zöld festékkel kígyó alakját fecskendezte és a vihar hangjára, arcán maszkkal felidézte a Vízikígyó mozgását. Ellentéte, a Tűzkígyó, az elemek átalakulásával keletkezett: a Vízikígyó nyomaiból kirajzolódó égő kötél vonalából támadt fel. Marcos Kurtycz hatásos, sámánista szertartások mágikus elemeit ötletesen felhasználó fellépését, saját története hitelesítette.

————— A Mexican performer with Polish roots, who was one of the key figures of individual mythology. During his creative performance, he formed events in lines, stretching along his life (child-line, school-line, teaching-line, crossing-line, pro-line...). The lines were also forming the body of Water and Fire Snake – the link between Christian symbolry and Mexican mythology, the elements and cult objects, captured in the performances during the festival. He spray-painted a green snake-shaped image on a polyethylene surface, and accompanied by sounds of thunder, with a mask on his face, he brought the Water Snake to life. His antithesis came from the transformation of the elements: the Fire Snake had risen from a blazing line of a burning rope from the traces of the painted Water Snake. The spectacular performance by Marcos Kurtycz, who was inventively using the magical elements of shaman rituals, was a verification of the authenticity of his story.

44. RICHARD MARTEL (CA) 1950

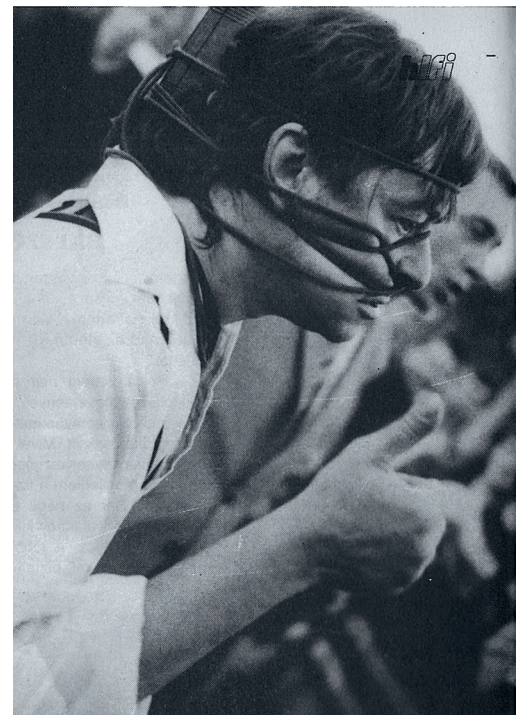
| HISTORICKÉ STRETNUTIE S LAJOSOM KASSÁKOM, performans
| TÖRTÉNELMI TALÁLKOZÁSOK KASSÁK LAJOSSAL, performansz
| A HISTORICAL ENCOUNTER WITH LAJOS KASSAK, a performance

6. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. september, 1993 / 6. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1993, szeptember, 15. – 18. / The Sixth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 15–18, 1993 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Počas svojho performansu Richard Martel prebrázdil s obecenstvom okolie Kina Mier. Zdanlivo nezaujímavé lokality vyhlásil za kulisy pamätihodných udalostí, kde došlo k stretnutiam Lajosa Kassáka so slávnymi postavami histórie. Pokračujúc v procese mystifikácie s nadšením zastavoval obecnstvo na miestach, kde všestranný Kassák viedol inšpiratívne debaty o umení, spoločnosti, politike, revolúcii, vede a technike s Tristánom Tzarom, Panchom Villom, Leninom, Jamesom Joyceom, Robertom Fillioum, Júliom Caesarom, Einsteinom, Jimmom Morrisonom – a inými. Prejavil sa ako obratný manipulátor vtahujúci do deja genius loci a legendu novozámočského rodáka, avantgardistu Lajosa Kassáka, zároveň prispel s originálnym kúskom do mytológie festivalu.

————— Richard Martel performansza során a közönséggel együtt bejárta a Béke Mozi környékét. A látszólag érdektelen helyszínt, emlékezetes események kulisszáivá avatta, ahol Kassák Lajos jelentős történelmi személyiségekkel találkozott. Folytatva a misztifikálás folyamatát, lelkesen állítgatta meg a közönséget azokon a helyeken, ahol a sokoldalú Kassák termékeny vitákat folytatott a művészetről, társadalomról, politikáról, forradalomról, tudományról és technikáról Tristan Tzarával, Pancho Villával, Leninnel, James Joyce-szal, Robert Filliou-val, Július Caesarral, Einsteinnel, Jim Morrisonnal – és másokkal. Ügyes, a hely szellemét és az érsekújvári születésű avantgardista, Kassák Lajos legendáját bevonó manipulátorként nyilvánult meg, egyúttal egy eredeti művel gazdagította a fesztivál mitológiáját.

————— During his performance, Richard Martel cruised the area surrounding Cinema Mier with his audience. He declared the seemingly shallow territories as backdrops of memorable events, where Lajos Kassak had encountered significant historical figures. In an ongoing mystification process, he was halting the walking audience at places where Kassak, a versatile artist, had led inspirational discussions about art, society, politics, revolution, science and technology with Tristan Tzar, Pancho Villa, Lenin, James Joyce, Robert Filliou, Julius Caesar, Einstein, Jim Morrison, and others. He came through as an artful manipulator, making use of genius loci and the legend of the city's compatriot, the avant-garde artist, Lajos Kassak, while also making an original contribution to the festival's mythology.

45. TIBOR SZEMZŐ (H) 1955

SKUPINA PEPES, koncert
PEPES ZENEKAR, koncert
THE PERPES GROUP, a concert

6. medzinárodný festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. september, 1993 / 6. nemzetközi alternatív művészeti fesztivál, Transart Communication, 1993, szeptember, 15. – 18. / The Sixth International Festival of Alternative Art, Transart Communication, September 15–18, 1993 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Výrazná osobnosť maďarskej experimentálnej hudby, skladateľ, flautista a zakladateľ Skupiny 180, známej popularizáciou a interpretáciou minimalistickej repetitívnej hudby Tibor Szemző, čoskoro prekročil hranice aj medzi umeleckými žánrami. Do svojich sólových vystúpení na festivale v Nových Zámkoch (1991, 1992) zapájal aj vizuálne médiá – videoumenie. Jeho zvláštnym príspevkom k nekonvenčnej hudbe na 6. festivale bolo spoločné účinkovanie s miestnym ľudovým súborom: so skupinou Sándora Pepesa – ktorého možno čítať v kontexte „postbartókovských“ hudobných exkurzov – ako poctu domácej tradície.

———— A magyar experimentális zene kimerkedő egyénisége, zeneszerző, fuvolaművész, a repetív minimalista zene népszerűsítőjeként és előadójaként ismert 180-as csoport alapítótája Szemző Tibor, hamarosan átlépte a művészet műfajbeli határait is. A fesztiválok során Érsekújváriban (1991, 1992), szóló fellépéseibe bevonta a vizuális médiát – a videóművészetet is. A 6. fesztiválon egy különleges adalékkal járult hozzá a nemhagyományos zenéhez: közös szereplésével Pepes Sándor helybeli népi zenekarával – amely a „posztbartóki” zenei áthatások kontextusában – a helyi hagyományok iránti tisztelgéséért olvasható.

———— A key personality of the Hungarian experimental music genre, composer, flute player and the founder of Group 180, known for its popularization and interpretation of minimalistic repetitive music, Tibor Szemzo, soon overstepped the boundaries between art genres. During his solo exhibition at the festival in Nove Zamky, he took advantage of visual media – video art. His unique contribution to the unconventional music playing at the sixth festival was his performance with Sándor Pepes' local folk music group – which can be interpreted in the context of “post-Bartok” musical digressions – as a tribute to the local tradition.

46. CHRISTINA DELLA GIUSTINA (CH) MUDA MATHIS (CH)

ÖPIS
performens / performansz / a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Členky švajčiarskej príležitostnej feministickej dvojice spájal záujem o performens, hudbu, videoumenie a provokatívne témy. Christina della Giustina sa v roku 1994 rozišla s umenovedou, filozofiou a kurátorskou praxou, Muda Mathis je multimediálnou umelkyňou a zakladateľkou hudobnej skupiny Les Reines Prochaines. Na festivale sa predstavili opusom Öpis – kde na pozadí sugestívneho postkonceptuálneho videotextu s inteligentným humorom tematizovali dvojrolu žien v domácnosti i v umení, vzťahy dominancie a podriadenosti, vznešenosti a všednosti, krutú iróniu existencie. Svoje vystúpenie ukončili feérickým koncertom.

———— A svájci alkalmi feminista művész páros tagjait, a performansz, zene, videóművészet és a provokatív témák iránti érdeklődés hozta össze. Christina della Giustina 1994-ben szakított a művészettörténettel, filozófiával és kurátori gyakorlattal, Muda Mathis multimediális művész és a Les Reines Prochaines együttes alapítója. A fesztiválon az Öpis című opusszal mutatkoztak be – ahol egy szuggesztív posztkonceptuális videószöveg hátterén – intelligens humorral tematizálták a nők kettős szerepét a háztartásban és a művészetben, a dominancia és alárendeltség, a fenséges és hétköznapi viszonyait, a lét könyörtelen iróniáját. Fellépésük egy frenetikus koncerttel zárult.

———— Members of an intermittent feminist duo, linked by their interest in performances, music, video art and provocative themes. In 1994, Christina della Giustina had left behind her work concerning science of art, philosophy and art curatorship. Muda Mathis is a multimedia artist and the founder of a music group called Les Reines Prochaines. At the festival, they introduced themselves with an opus, called Öpis – with an expressive post-conceptual videotext accentuated by an intelligent humor in the background, they thematized the double role of a household woman and a woman in art, the relationship between domination and subordination, nobility and ordinariness, the cruel irony of existence. They closed their performance with a féérique (fairy tale) concert.

47. JAAP BLONK (NL) 1953

| fónická poézia / hangköltemény / phonic poetry

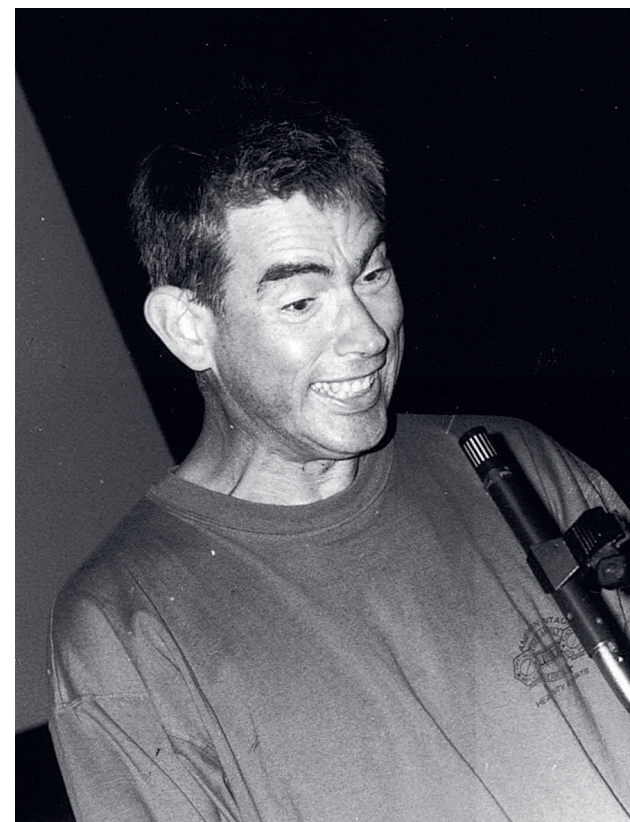
7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

V čase festivalu sa holandský performer a fónický básnik pohyboval na scéne už desaťrocie (od r. 1984) a mal za sebou účinkovanie na prestížnych medzinárodných podujatiach (8. Documenta v Kasseli, 1987). Jeho silnou stránkou je dynamická artikulácia narábajúca so širokou škálou hlasového prejavu – spre-vádzaná expresívnou mimikou, hravosťou a humorom. Do svojho prednesu zapojil ironicky interpretovaný slovenský text: „minister dá na javo nesúhlas s takýmto prejavom.“⁶⁸ Odkazoval na podozrievavosť oficiálnych kultúrnych predstaviteľov voči formám inej kreativity.

———— A fesztivál idején, a holland performer és hangköltő, már egy évtizede (1984-től) jelen volt a szcénán s ezalatt számos rangos nemzetközi rendezvényen szerepelt (8. Documenta, Kassel, 1987). Erőssége a hangbeli kifejezés széles skáláját felhasználó dinamikus artikuláció – expresszív mimikával, humorral és játékosággal fozozva. Előadásába beépítette az ironikusán értelmezett szlovák szöveget miszerint: „a miniszter egyet nem értését fejezi ki ezen megnyilvánulással.” A hivatalos kultúra képviselőinek a másféle kreativitás formái iránti gyanakvására utalt.

———— During the festival's happening, the Dutch performer and phonic poet has been moving around the scene for a decade already (since 1984) and had attended numerous prestigious international events (document 8 in Kassel, 1987). One of his fortes is dynamic articulation which operates with a broad vocal range – accompanied by dramatic facial expressions, playfulness and humor. He incorporated an ironically interpreted Slovak text into his recital: “the minister shall publicly disagree with a speech such as this one.”⁶⁸ He was referring to the suspiciousness of official cultural representatives against different forms of creativity.

Ad: Transart Communication 3. Aspekt, 2-3 / 1995. s. 218.

48. JANA ŽELIBSKÁ (SK) 1941 DOMINIKA LIČKOVÁ (SK) 1974

ROZUM A LÁSKA, performens
ÉSZ ÉS A SZERETET, performansz
SENSE AND LOVE, a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Ťažisková osobnosť slovenskej výtvarnej scény, Jana Želibská sa predstavila v multimediálnom performense so svojou dcérou. Siahla po svojich erbových rodových témach a symboloch: po znaku kosoštvorca z lešteného plechu osvetlenom horiacimi sviečkami, ktorého umiestnila medzi dvoch závesov s nápisom ROZUM A LÁSKA. Zastavila sa pri nich najprv s červeným, potom so sivým lampášom zmyselne hláskujúc slová ROZUM A LÁSKA. Artikulovala polaritu vymedzujúce tradičné hranice ženskej existencie. Na záver obe lampy položila na osvetlený kosoštvorec. Evokovala Diogena, hľadajúceho človeka....

———— A szlovák képzőművészet kiemelkedő személyisége, Jana Želibská, multimediális performanszában lányával mutatkozott be. Emblematikus nem-tani témáiból és szimbólumaiból merített – egy fényezett pléből készült égő gyertyákkal megvilágított rombusz jelet használat, melyet az ÉSZ és SZERETET feliratot viselő két függöny közé helyezett. Megállt mindkét függöny előtt, előbb egy piros, aztán egy szürke lámpással érzéken szótákolva az ÉSZ és a SZERETET szavakat. A női lét hagyományos határait kijelölő ellentéteket artikulálta. Végül mindkét lámpást a megvilágított rombuszra helyezte. Az embert kereső Diogenészre emlékeztetett...

———— A key figure on the Slovak art scene, Jana Zelibska, pulled off a multimedia performance with her own daughter. She utilized her heraldic gender themes and symbols: a diamond shape made from a polished metal, illuminated by burning candles, placed between two curtains tagged “SENSE” and “LOVE”. She stopped right next to them first with a red, then with a grey lantern, spelling out the words SENSE and LOVE. She articulated the polarities marking the traditional border of female existence. As the final act, she put both of the lanterns on the illuminated diamond shape. She educed Diogenes, the one who is always searching...

49. ERZSÉBET LANTOS (H) 1961

KURZ KOMUNIKÁKIE, performens
KOMMUNIKÁCIÓS GYAKORLAT, performansz
THE COMMUNICATION COURSE, a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Performerka a hlasová pedagogička, známa aj pod menom Aphasia, zakladateľka centra zvukového umenia Hangár v Budapešti, sebarironicky nadviazala na skúsenosti z vlastnej rétorickej praxe. V performensí pod podnázvom „Vstup len so štuplom“ premenila názov festivalu na čín: komunikovala cez umenie. Vyučovala improvizované komunikačné cvičenia prítomným. Rozdala medzi nimi štupe a s týmito netradičnými pomôckami a uvoľňujúcimi metódami, precvičovali rôzne časti rečových orgánov. Priviedla obecnstvo k spontánnej spolupráci a úspešne realizovala zámer akcie: kurz komunikácie.

— Az Aphasia néven is ismert performer és hangpedagógus, a budapesti Hangár hangművészeti központ alapítója, önróniával használta fel rétorikai tapasztalatait. A „Belépés csak dugóval” alcímű performanszában a fesztivál címét váltotta tette: kommunikált a művészetten keresztül. Improvizált kommunikációs gyakorlatokat tanított a résztvevőknek. Dugókat osztott szét köztük és ezekkel a szokatlan segédeszközökkel, valamint lazítási technikákkal tornáztatta meg beszélőszerveik különböző részeit. Spontán együttműködésre készítette a közönséget és sikeresen megvalósította akciója célját: a kommunikációs tanfolyamot.

— A performer and vocal coach, also known as Aphasia, founder of a sound art center, Hangar, in Budapest, who self-ironically interpreted her personal rhetorical experiences. In the performance, named “Enter Only with Earplugs”, she turned the name of the festival into an act: she communicated through art – by practicing improvised communication exercises with the participants. She handed out earplugs and through these nontraditional tools and other relaxing methods, they exercised various parts of the speech organs. She motivated the audience toward a spontaneous cooperation and successfully accomplished the objective of the action: a course in communication.

50. MILAN ADAMČIAK (SK) 1946 – 2017 MICHAL MURIN (SK) 1963

FBA MM PRE PÄT ZMYSLOV, performens
FBA MM ÖT ÉRZÉKRE, performansz
FBA MM FOR THE FIVE SENSES, a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Majster a žiak, multimediálne činní predstavitelia nekonvenčnej hudby, ktorí pôsobili v skupine Transmusic comp. (1989 – 1996), prekračujúcej hranice rôznych žánrov, boli otvorení k spolupráci s podobne uvažujúcimi. Významný slovenský muzikológ a hudobník, Milan Adamčiak, ktorý realizoval výstavu Johna Cagea v Slovenskej národnej galérii (1992) a Michal Murin, ktorý sa etabloval ako performer a odborník na intermedialne žánre, počas svojej demystifikácie umožnili nazrieť do kuchyne experimentálneho umenia. S rukolapnou analógiou spojili svoj výstup s kulinárskym anti-umením: názorne predviedli aký guláš vznikne zmiešaním rôznych ingrediencií. Parodovali kult osobnosti inej kreativity vrátane seba samých. Ich naturalistická akcia „nastavujúca zrkadlo“ a nabádajúca k sebareflexii vyvolala skôr rozpačité reakcie.*

— A master and his pupil, two multi-medially active representatives of unconventional music, who were part of the Transmusic Comp music group (1989–1996) – a group that overstepped the boundaries of other genres. They were open to cooperating with the same great minds thinking alike. An eminent Slovak musicologist and musician, Milan Adamciak, who organized the exhibition of John Cage in the Slovak National Gallery (1992) and Michal Murin, who had established himself as a performer and expert in intermedia genres, provided a sneak peek into the kitchen of experimental art through their act of demystification. Using a distinct analogy, they connected their performance with a culinary anti-art: they demonstrated what hodgepodge can come out of mixing different ingredients. They made a mockery of the cult of personality through a different manner of creativity, including themselves. Their naturalistic, self-reflective action prompted mixed responses.

— A master and his pupil, two multi-medially active representatives of unconventional music, who were part of the Transmusic Comp music group (1989–1996) – a group that overstepped the boundaries of other genres. They were open to cooperating with the same great minds thinking alike. An eminent Slovak musicologist and musician, Milan Adamciak, who organized the exhibition of John Cage in the Slovak National Gallery (1992) and Michal Murin, who had established himself as a performer and expert in intermedia genres, provided a sneak peek into the kitchen of experimental art through their act of demystification. Using a distinct analogy, they connected their performance with a culinary anti-art: they demonstrated what hodgepodge can come out of mixing different ingredients. They made a mockery of the cult of personality through a different manner of creativity, including themselves. Their naturalistic, self-reflective action prompted mixed responses.

*Hushegyi, Gábor: Možno plakať na upátí Karpát? SME, 13. okt. 1995.

51. JÚLIUS KOLLER (SK) 1939 – 2007

| U. F. O. — performens / performansz / a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Táto akcia je posledným vystúpením Júliusa Kollera na festivale. Nadviazal na predošlý performens z 5. festivalu (1992), pokračoval v definovaní spoločenskej situácie pojmomou hrou. Hodil na javisko tri plátna (neidentifikovateľné lietajúce objekty). Nastriekal na každé čiernym sprejom písmená U.F.O., pretrel ich po jednom farbami trikolóry bielou, modrou a červenou – nakoniec otlačil plátna o seba. Vznikol nečitateľný text – neidentifikovateľný obsah – odkazujúci na sústavné hľadanie identity. Obrazy oprel o predmety na scéne, odišiel z javiska a ponechal ich osudu.

— Ez az akció Július Koller utolsó fellépése volt a fesztiválon. Folytatta korábbi performansát az 5. fesztiválról (1992) és a társadalmi helyzet nyelvi játékokkal való definiálását. Bedobott a színpadra három vásznat (azonosíthatatlan repülő tárgyakat). Mindegyikre fekete festék spray-vel ráfújta az U.F.O. betűket, egyenként átfestette azokat a trikolór színeivel fehérrel, kékkel és pirossal – végül a vásznakat egymáshoz nyomta. Az eredmény a folytonos identitás keresésére utaló – azonosíthatatlan tartalmú olvashatatlan szöveg lett. A képeket a színpadon lévő tárgyakra támasztotta, távozott a színről és sorsukra hagyta azokat.

— This was the final action by Julius Koller to be seen in the festival series. He followed his previous performance from two years ago (1992), and continued to define the societal situation with a conceptual play. He threw three canvases on the stage (unidentified flying objects). He spray-painted the letters U.F.O. in black color, and painted them over by the tricolor of white, blue and red – and proceeded by pressing the canvases against themselves. This resulted in an eligible text – an unidentifiable content – relating to the constant search for identity. He propped the paintings against the stage objects, took his leave, and left the paintings to fend for themselves.

52. PETER RÓNAI (SK) 1953

MOŽNO PLAKAŤ NA ÚPÁTÍ KARPÁT? performens
SZABAD-E SÍRNI A KÁRPÁTOK ALATT?, performansz
CAN ONE CRY ON THE CARPATHIAN FOOTHILLS? a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Všestranný tvorca v posledných rokoch reagoval najmä na festivalovú scénu. Interpretoval alebo skôr parodoval prebiehajúce dianie. Pohotovo postrehol momenty zaváhajúce falošným tónom, povrchnosťou alebo vleklosťou, tie, ktorým chýbala pointa alebo naopak boli príliš „vyšperkované“, zamerané na efekt. Upozornil na provinciálnosť a uzavretosť v menšinovom jazyku na medzinárodnom podujatí tým, že vo svojom vystúpení demonštratívne zotrval pri maďarčine. Za sebou s videoprojekciou so závrtné blikajúcim mixom rekontextualizovaných slov, kolážou útržok myšlienok, banalít a poézie, sa prechádzal po javisku s mikrofónom, pol hodinu hral o čas a trpezlivosť diváka a kládol si otázku citujúcej klasika: „Či možno plakať na úpätí Karpát?”

— A sokoldalú alkotó az utóbbi években főként a fesztivál színterére reagált. A történést értelmezte illetve parodizálta. Tévedhetetlenül ismerte fel a hisman csengő, felületes vagy hosszadalmas akciókat, azokat amelyekből hiányzott a poén vagy túlságosan is „feltupírozottak”, hatásvadászok voltak. Fellépésében felhívta a figyelmet a nemzetközi horderejű esemény provinciális jellegére és a kisebbségi nyelvi közegben való bezártságra azzal, hogy tüntetően végig a magyar nyelvet használta. Háttérben a szédületes iramban villogó rekontextualizált szókeverékek, gondolatfoszlányok, banalítások és költemények kollázsát levetítő videójával, mikrofonnal a kezében járkált a színpadon, ahol fél órán át húzta az időt próbára téve a nézők türelmét, egyben a klasszikust idézve kérdezte: „Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?”

— A versatile artist who, within the last few years, mainly reacted to the festival culture. He interpreted, or rather parodied, its current events. He directly caught a glimpse of the moments that smelled of hypocrisy, ignorance and ponderousness – those that missed the point or were, alternatively, too “elaborate”, only about the effect. He pointed out the provincialism and closed-mindedness found in using a minority language at an international event by demonstratively speaking in Hungarian the whole time. With a video of a vertiginously blinking mix of recontextualized words, a collage of random thoughts, banalities and poetry playing in the background, he walked around the stage with a microphone for a half an hour, played around with the attendees’ patience, and was asking himself the question that a classic would have: “Can one cry on the Carpathian foothills?”

53. RODDY HUNTER (GB) 1970

| performens / performansz / a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Akcia škótskeho performeru, kurátora, spisovateľa, neskoršieho profesora Cumbrijskej univerzity, sa odohrávala mimo festivalovej scény. Vychádzal z nej z idey mapovania miest. Počas osemhodinovej osamelej meditatívnej akcie prešiel polkilometrovú trasu poznávajúc lokality mesta. V performerskom oblečení v tmavej zástere, v bielej košeli, v potápačských okuliaroch a s malým kruci-fixom, sa obradne zastavoval pri nenápadných detailoch – poklonil sa miestu a splynul s ním. Bola to jedna z výrazovo najsilnejších udalostí 7. festivalu.

———— A skót performer, kurátor, ír, a Cumbriai Egyetem későbbi professzorának akciója, a fesztiváli helyszínén kívül zajlott. A hely feltérképezésének gondolatából indult ki. Nyolcórás magányos meditatív akciója alatt egy félkilométeres területet járt be megismerve a város helyeit. Performer öltözetben, sötét kötényben, fehér ingben, búvárszemüvegben és egy kis krucifixszel, szertartásosan megállt az észrevétlen részletek mellett – tisztelgett a hely előtt és azonosult vele. Kifejezését tekintve a 7. fesztivál egyik legerősebb eseménye volt.

———— The action by a Scottish performer, curator, writer, and later on professor at the University of Cumbria, took place outside the boundaries of the festival grounds. He elaborated on the idea of mapping. During an eight-hour long solitary meditative action, he walked a half kilometer path, getting to know the city. In a performance outfit – a dark apron, white shirt, diving mask, and a small crucifix – he ritually made stops and acknowledged the tiniest of details, as he took a bow before the place and became one with it. This was one of the most expressive moments of the seventh festival.

54. ZBIGNIEW WARPECHOWSKI (PL) 1938

| performens / performansz / a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Významný poľský performer, básnik, spisovateľ, spoluzakladateľ medzinárodnej skupiny Black Market International a „konzervatívny avantgardista“ je známy kritickým postojom voči konzumnej kultúre. V tomto duchu sa nieslo aj jeho vystúpenie, kde s krutou sebaíroniou konfrontoval svoju pominuteľnú elementárnu telesnosť s umelým obrazom hrdinu konzumnej éry: stelesneným vyšportovanou postavou bábkiky Kena. S tvárou oblepenou perím – konajúc pokánie sa po štvornožky odplazil z javiska. Demonstroval osud mesianistických hrdinov a nezmieriteľných kritikov degradácie hodnôt.

———— A jelentős lengyel performer, költő, író, a Black Market International nemzetközi csoport alapítótagja, a „konzervatív avantgardista“, a fogyasztói kultúrával szemben elfoglalt kritikus álláspontjáról ismert. Ebben a szellemiségben fogant fellépése is, melyben könyörtelen iróniával szembesítette saját esendő elementáris testiségét a fogyasztói korszak mesterséges hősképének megtestesítőjével: a kisportolt izmos Ken-baba alakjával. Arcára ragasztott tollakkal – négykézláb vezekelve levánszorgott a színpadról. A messianisztikus hősök és az értékvesztés kiegyezhetetlen kritikusaiknak sorsát demonstrálta.

———— An esteemed Polish performer, poet, writer, the co-creator of the Black Market International group, and a “conservative avant-garde artist”, who is known for his critical stance on the consumer culture. His performance was delivered along these lines, where he, with a hint of cruel self-irony, confronted his own ephemeral, elementary physical existence with a fake image of the consumer era hero: illustrated by the fit physique of the Ken doll. With his face covered in feathers – doing penance – he crawled away from the stage. He demonstrated the destiny of messianic heroes and unreconcilable critics of the degradation of life values.

55. ROI VAARA (FI) 1953

PRESTAVENIE SA NEKONÁ – SMŪTOČNÝ SPRIEVOD, performens
AZ ELŐADÁS ELMARAD – GYÁSZMENET, performansz
THE SHOW HAS BEEN CANCELLED – FUNERAL PROCESSION,
a performance

7. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. september, 1995 / 7. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1995, szeptember, 20. – 23. / The Seventh International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 20–23, 1995 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Radikálny minimalista, performer, výtvarník, kurátor a organizátor festivalov, člen medzinárodnej skupiny Black Market International, sa zúčastnil viacerých významných podujatí (Documenta, Kassel, 1993, Biennale v Benátkach, 2001, 2005). Vytvoril si svoje alter ego s identitou absurdne neosobného muža v čiernom obleku – ktorý v závislosti od miesta a situácie, sa buď vyčleňuje alebo splyva s prostredím. Na 7. festivale zaujal nečinnosťou. Oblečený v čiernom s kamennou tvárou nehybne sedel poldruha hodiny v hľadisku medzi obecenstvom. Realizoval to, čo uviedol na dverách – „len sedel“ bez slov. Zostal odolný voči pokusom zvedavcov osloviť ho – paradoxne svojou disciplinovanou uzavretosťou motivoval ku komunikácii. Svojim absurdným humorom prinútil uvažovať o význame pojmu „komunikácia“.

———— Radikális minimalista, performer, képzőművész, fesztivál-szervező, a Black Market International csoport tagja, több jelentős rendezvényen szerepelt (Documenta, Kassel, 1993, Velencei Biennálé, 2001, 2005). Kialakította saját, a fekete öltönyös férfi identitáсан alapuló abszurdul személytelen alter egóját – aki a helytől és szituációtól függően megjelenésével hol beolvad vagy kiválik a környezetből. A 7. fesztiválon nem-cselekvéssel hívta fel magára a figyelmet. Fekete öltönyben kökemény arccal, másfél órán át mozdulatlanul ült a nézőtéren a közönség közt. Azt tette, amit az ajtóra erősített szövegben jelzett – szó nélkül „csak ült”. Ellenállt a szóra bírt próbáló kíváncsiságok kísérleteinek – paradox módon éppen fegyelmezett zárkózottsága motivált kommunikációra. Abszurd humorával rákényszerítette a jelenlévőket, hogy elgondolkozzanak a „komunikáció” fogalmának jelentéséről.

———— A radical minimalist, performer, painter, curator, festival organizer, member of the international group, Black Market International, who attended numerous significant social events (documenta, Kassel, 1993; Venice Biennale, 2001 and 2005). He created an alter ego with the identity of an absurdly impersonal man dressed in a suit who, depending on the place or situation he finds himself in, either pops out or blends in with the crowd. During the seventh festival, he attracted attention by being inactive. Dressed in black and with a blank expression on his face, he sat for an hour and a half in the audience with the attendees. He was accomplishing the exact thing that was written on the doors – he “just sat” without a word. He resisted the attempts of the curious ones trying to speak to him – paradoxically enough, through his disciplined introversion, he motivated the people to communicate. Using his absurd humor, he made the audience think about the meaning of the term “communication”.

56. ANABELA ŽIGOVÁ (SK) 1974

| performens / performansz / a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Margita Slimáková

Vtedy začínajúca multimediálna výtvarníčka, performerka a neskôr filmárka, realizovala jednu z najsuggestívnejších udalostí 8. festivalu. Pred priestranstvom Kina Mier v kruhu vymedzenom bielymi zástavami, vykopala jamu, uložila sa do nej a dala sa zasypať zemou. Vyvolala protirečivé reakcie: jedni ju zasypávali, druhí odhrabávali zem rukami, oba „tábory“ bez toho, aby sa navzájom dohodli, jej svojím spôsobom pomáhali – jedni dokončiť akciu, druhí vyslobodiť. Postavila ich vlastne pred morálnu dilemu: poukazujúc na význam jasnej komunikácie, na tenké hranice medzi životom a smrťou, testovala postoj prítomných.

———— Az akkor induló multimediális képzőművész, performer, később filmművész, a 8. fesztivál egyik legsuggestívtebb eseményét valósította meg. A Béke Mozi előtti térségben, egy fehér zászlókkal kijelölt körben, gödröt ásott, melybe belefeküdt és beszóratta magát földdel. Tettével ellentétes reakciókat váltott ki: egyesek földet szórtak rá, mások kezükkel kaparták le róla azt, mindkét „tábor”, előzetes megegyezés nélkül a maga módján segíteni akart – az egyik befejezni az akciót, a másik kiszabadítani a művészt. Valójában erkölcsi döntés elé állította őket: rámutatva a világos kommunikáció jelentőségére, az élet és halál között húzóódó keskeny határokra, a jelenlévők hozzáállását tesztelte.

———— A starting multimedia painter at the time, performer and future filmmaker, who pulled off one of the most suggestive performances of the eighth festival. In front of the Cinema Mier building, in a circle surrounded by white flags, she dug up a hole, lied down in it and let herself be buried in dirt. She evoked conflicting reactions: while being backfilled by some, the others were trying to remove the dirt. Both “camps”, without any prior agreement, helped her in a way – to finish the action and to rescue her. In fact, she confounded them by a moral dilemma: pointing out the meaning of clear communication, the thin ice between life and death, putting the audience’s feeling to the test.

57. KARIN JOST (CH) 1966 REGULA KOPP (CH) 1968

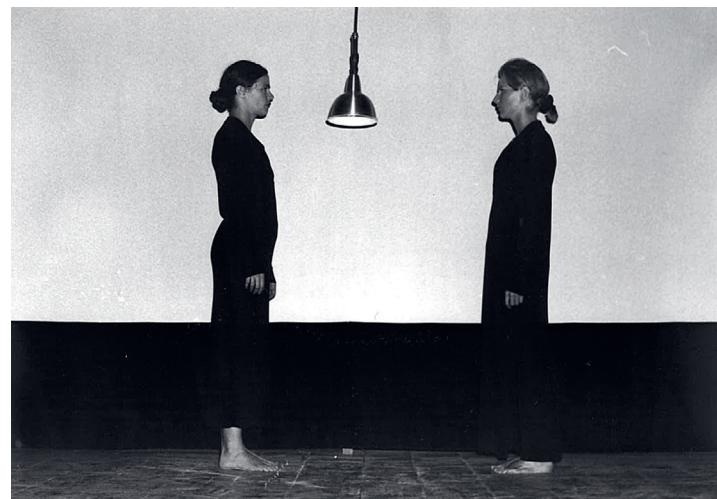
| performans / performansz / a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Švajčiarske výtvarníčky-performerky v rokoch 1995 – 2000 spolupracovali v skupine JOKO. Na 8. festivale sa predstavili minimalistickým performansom so silným účinkom. Nehybné stáli na scéne osvetlenej reflektorom a lampou. Jemným dotykom čela jedna z nich rozhýbala kovové tienidlo lampy smerom k druhej. Rastúca intenzita pohybu i úderov postupne prekračovala hranice únosnosti. Performerky tematizovali zložitost dialógu v medziľudských vzťahoch.

— A svájci képzőművész és performer páros 1995 – 2000 között a JOKO csoportban működött együtt. A 8. fesztiválon egy minimalista, intenzív hatást kiváltó performanszal szerepeltek. Mozdulatlanul álltak a reflektorral és lámpával megvilágított színpad közepén. Egyikük homloka finom mozdulatával meglódította a fém lámpaernyőt a másik felé. A mozgás és a koppanások fokozatosan növekvő intenzitása túl lépett a határokon. A performerek a párbeszéd bonyolultságát tematizálták az emberi kapcsolatokban.

— Between the years 1995 and 2000, the duo of Swiss painters/performers cooperated in a group called JOKO. During the eighth festival, the female duo had given a performance which ultimately left a strong impression. They stood still on the stage illuminated by a spotlight and a lamp. Executing a soft touch with her forehead, one of them put a metal lampshade in motion towards her counterpart. The growing intensity of the motion and strength was gradually becoming more and more unbearable. The female performers thematized the complexity of a dialogue in relationships.

58. ĽUBO STACHO (SK) 1953

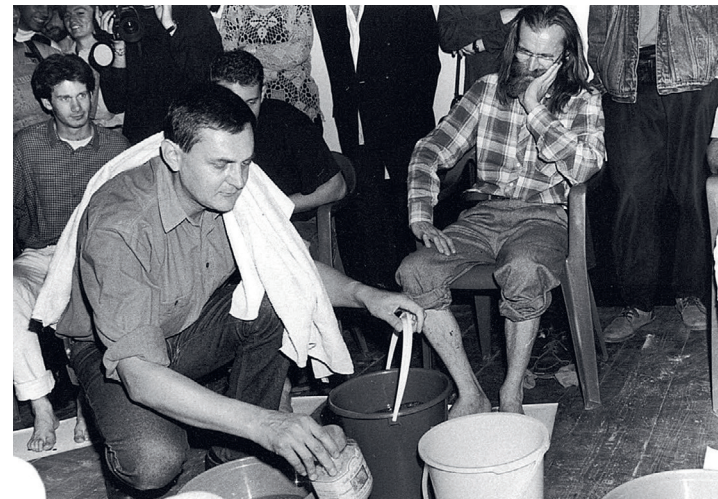
| POSLEDNÁ VEČERA, performans
| UTOLSÓ VACSORA, performansz
| THE LAST SUPPER, a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Zakladateľ štúdia fotografie, neskôr profesor na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, fotograf s jedinečným nazeraním a záľubou v experimentálnych polohách fotografie, realizoval na 8. festivale performatívnu foto-udalosť. Vybral z obecnstva 12 „apoštolov“ – namočil im jednu nohu do vývojky, druhú do ustalovača a položil ich na osvetlený fotopapier, kde sa objavila tmavá a svetlá stopa. Vznikli originálne fotoportréty otláčkov nôh. Po úkone Ľubo Stacho nohy účastníkov akcie obradne umyl a utrel. Z jeho performansu vyžarovala mimoriadne silná duchovnosť a pokora – jedinečná sakrálna aura – príznačná pre tvorbu umelca.

— A fényképeszeti szak alapítója, később a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola professzora, egyedülálló szemléletű, a fotográfia experimentális formái iránt vonzó fényképész, egy performatív fotó-eseményt valósított meg a 8. fesztiválon. A közönségből kiválasztott „12 apostolt” – egyik lábukat az előhívó oldatba, másikat a rögzítő oldatba mártotta, majd megvilágított fényképpapírra helyezte, amelyen sötét és világos nyomot hagytak. Eredeti láblenyomat-fotóportrék keletkeztek. Ľubo Stacho végül szertartásosan megmosta és megtörölte a résztvevők lábait. Performanszából a munkásságára jellemző – rendkívül erős átszellemültség és alázat – egyedülálló szakrális aura áradt.

— The founder of a photographic studio, and later on a professor at the Academy of Fine Arts in Bratislava, photographer with a unique perspective and love for experimental positions in photography, who conducted a performative photo-event during the eighth festival. He chose 12 “apostles” from the audience – immersed one of their legs in a photographic developer, the other one in a fixer, and put them both onto a projected piece of photographic paper, where both dark and light imprints appeared. After the act, Ľubo Stacho ritually washed and dried the participants’ feet. His performance emitted an exceptionally strong sense of spirituality and humility – an exclusive divine aura – very unique to the artist’s creative style.

59. NENAD BOGADNOVIČ (YU/RS) 1955

| KOMUNIKÁCIA DOTYKOM, performans
| KOMMUNIKÁCIÓ ÉRINTÉSSEL, performansz
| COMMUNICATION BY TOUCH, a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Od roku 1993 realizovala kľúčová osobnosť mail artového hnutia, redaktor časopisu Second manifesto, projekt Networker Gallery – Nenad Bogdanovič, s ktorým sa predstavil aj na 8. festivale. Premenil sa na zberateľa „komunikujúcich“ a živú zbierku dotykov. Rozdal poetický popis akcie, sľovil sa s komunikujúcimi, s nahým vrchným telom sa postavil na javisko s premietnutým textom a mlčky vyzval ku komunikácii dotyk. Prítomní mohli zanechať odtlačky prstov namočených do atramentu na tele umelca – na živej galérii odnášajúcej stopy udalosti. Bol to jedným z najsilnejších momentov festivalu – kde sa dokonale prejavila asketická odovzdanosť umelca i charakter komunikujúceho.

— 1993-ban kezdte a mail art mozgalom kulcsegyénisége, a Second manifesto nevű lap szerkesztője, a Networker Gallery – Nenad Bogdanovič című projektjét, amellyel a 8. fesztiválon is szerepelt. A „kommunikálók” gyűjtőjévé és azok érintéseinek élő gyűjteményévé változott. Szétesztotta az akció poetikus leírását, lefényképezkedett a kommunikálókcal, meztelen felsőtesttel színpadra állt, háta mögött a kivetített szöveggel, hallgatagon felszólította a közönséget az érintéssel való kommunikálásra. A jelenlévők otthagyhatták tintába mártott ujjlenyomatukat a művész testén – az események nyomait rögzítő élő galérián. Performansza a fesztivál egyik legerősebb pillanata volt – melyben tökéletesen megnyilvánult a művész asketikus odaadása és a kommunikáló jelleme.

— A key figure of the mail art movement, editor of mail art fan-zine ‘Second Manifesto’, has been since 1993 realizing the project ‘Networker Gallery – Nenad Bogdanovich’ that he presented during the eighth year of the festival. He turned into a collector of “communicators” and a living collection of touches. He handed out a poetical action description, took pictures with the communicators and with his body half-naked, he entered the stage with his text projected on it, and, without a word, asked them to communicate by touch. The attendees had an option to leave thumbprints dipped in ink on the artist’s body – on the living gallery carrying traces of the event. His performance was one of the most prominent events of the festival – perfectly manifesting the ascetic devotion of the artist and the character of the communicator.

60. PETER KALMUS (SK) 1953

| SÚKVETOVANIE, performans
| TŰLVIRÁGZOTTSAÉG, performansz
| INFLORESCING, a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Solitér slovenskej výtvarnej scény, pôvodca rôznych autorských techník sa objavil na festivale v roku 1995 s existenciálne ladeným Svätením jari. Tentokrát sa „nenápadne“ (vyčleňujúc sa len kuchárskou rovnošatou) zamiešal do oddychovej zóny medzi sediacich v bare, zavesil na okno prinesenú záclonu a horiacou cigareťou vypaľoval diery do kvetinového vzoru. Vytvoril jedinečný postminimalistický ornament ako ďalší prejav svojej inej kreativity. Vtedy ešte „plachý“ provokatér, vyvolal zmätok svojim sebadeštruktívnym konaním.

— A szlovák színtér szolitérje, több egyéni technika szerzője, 1995-ben jelent meg a fesztiválon, az egzisztenciális hangvételű Tavasz szentelésével. Most „észrevétlenül” (mindössze szakács ruhájával kiválva) elvegyült a pihenő zónában, a bárban ülők közt, felrakott az ablakra egy magával hozott függönnyt és égő cigarettával lyukakat égetett virágmintájába. Egy egyedülálló posztminimalista ornamentikát készített, másféle kreativitásának újabb megnyilvánulását. Az akkor még a „félénk” provokatőr, egyben öndesztuktív tettével keltezt zavart.

— A unique artist on the Slovak art scene and the originator of numerous authorial techniques, who made an appearance during the festival in 1995 with an existentially themed Spring Celebration. This time, he “inconspicuously” (being set aside only by the chef’s uniform that he wore) inserted himself into a bar lounge filled with other attendees, hanged a curtain that he had brought with him and burned flower-shaped holes into it with a lit cigarette. He created a unique, post-minimalistic ornament to express his different kind of creativity. At that time, he was only a “shy” provocateur who caused a commotion with his self-destructive actions.

61. STANO FILKO (SK) 1937 – 2015

DÝCHANIE, videoperformans
LÉLEGZÉS, videóperformansz
BREATHING, a video performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Určujúca osobnosť slovenského výtvarného umenia, priekopník viacerých experimentálnych žánrov, účinkoval na festivale len raz a to s autobiografickým vidoperformansom. V počítačovej animácii reagoval na aktuálnu politickú situáciu – na „nedýchatelnú atmosféru“ v krajine počas mečiarizmu. Jeho tvár vyplňajúca obrazovku v pozadí s trikolórou prechádzala neustálou metamorfózou: rytmicky sa zmršťovala a expandovala. Stano Filko názorne predviedol fázy znetvorenia svojho nafúknutého ega – od nepatrnej hlavičky po démonické mega-ego a sarkastický posledný dych.

— A szlovák képzőművészet meghatározó egyénisége, több kísérleti műfaj úttörője, a fesztiválon mindössze egyszer szerepelt, egy önéletrajzi jellegű videóperformanszal. A számítógépes animációban az aktuális politikai helyzetre reagált – a mečiarizmus éveinek „lélegezhetetlen atmoszférájára” az országban. A képernyőt kitöltő feje, trikolórral a háttérben szüntelen metamorfózison ment keresztül: ritmikusan összezsugorodott és terjeszkedett. Stano Filko felfújódástól eltorzult egójának fázisait szemléllette – az apró fejcskétől kezdve, a démonikus mega-egón keresztül a szarkasztikus utolsó lélegzetig.

— A determining personality of the Slovak fine art scene, pioneer in numerous experimental genres, who performed at the festival only one time with his autobiographical video performance. By using computer animation, he reacted to the current political situation – to the “palpable tension” in the country during the reign of Vladimir Meciar. His face, which filled a tricolored screen space in the background, was undergoing a constant metamorphosis: it rhythmically shrank and expanded. Stano Filo then illustratively demonstrated the phases of deforming his inflated ego – from a negligible pinhead to a satanic mega-ego and the sarcastic last grasp of breath.

62. ANNA DAUČÍKOVÁ (SK) 1950 EVA FILOVÁ (SK) 1968

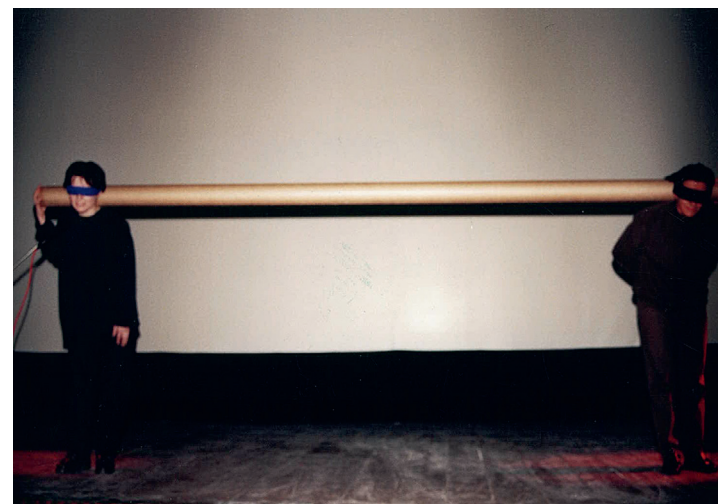
| performans / performansz / a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

V multimediálnom performanse spracovali autorky tabuizovanú rodovú tému – evokovali sexuálny akt, odkazovali na zmyslenosť zablokovaním najerotičnejšieho orgánu: očí. Pred videom Anny Daučíkovej (Chtónický pozdrav pre Camillu Pagilla, 1996) so zaviazanými očami balansovali s dlhým falickým útvarom. Ťažké bremeno posúvali za hlavu pohybmí tváre a krku. V závere videoscény za stupňujúceho sa rytmu drhnutia bieleho keramikého vrchnáku – vysypali obsah rúry najprv smerom k jednej potom k druhej. Zbavili sa zaťažujúceho obsahu a vzájomne zdieľali metaforické rituálne vyvrcholenie.

— Multimediális performanszukban a szerzők tabuizált nemtani témát dolgoztak fel – szexuális aktust idézve az érzékiségre utaltak, a legérzékibb szerv, a szem kiiktatásával. Anna Daučíková videója előtt (Chtónikus üdvözet Camille Pagillnak, 1996), bekötött szemmel egyensúlyoztak egy hosszú fallikus tárggyal. A nehéz terhet arcuk és nyakuk mozgásával tologatták fejük mögé. A videójelenet végén a fehér kerámia fedőt súroló kéz fokozódó ritmusára – kiöntötték a henger tartalmát előbb egyikük, majd másikuk felé. Megszabadultak a súlyos tehertől és osztoztak a metaforikus rituális betelejesedésen.

— The multimedia performance of the two Slovak authors touched upon the tabooed topic of genders – they evoked a sexual act, referred to the notion of sensuality by blocking off the utmost erotic organ: the eyes. Blindfolded, in front of a video by Anna Daucikova (A Chthonic Greeting for Camilla Pagilla, 1996), they swung a long phallic object around. They tried to move the burden behind their heads with their necks and facial movement. In the closing part of the video, and by removing a white ceramic cap from the object, they emptied the contents of the pipe-shaped object towards one another. They got rid of the burdening content and mutually shared the metaphorical, ritual climax.

63. VLADIMÍR KORDOŠ (SK) 1945

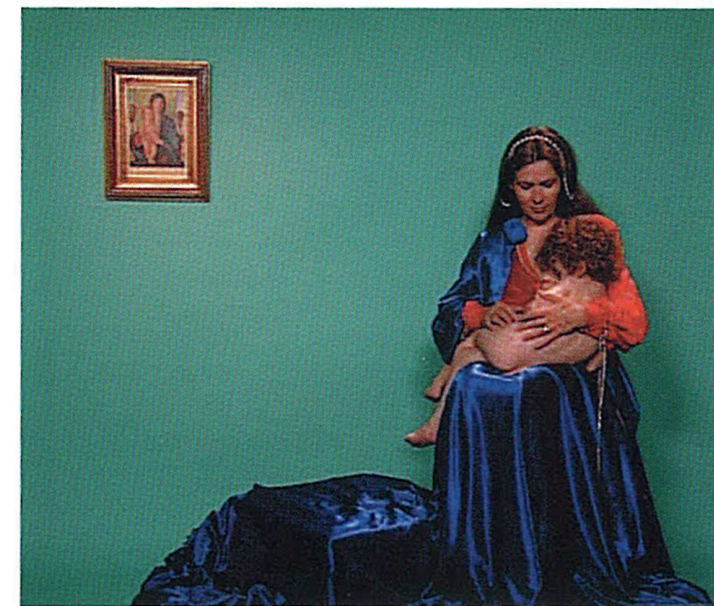
MADONA S DIEŤAŤOM, video, performans
MADONNA GYERMEKKEL, videó, performansz
MADONNA AND CHILD, a video/performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: videoarchív Štúdia Arté

Vo vizuálne atraktívnej interpretácii Vladimír Kordoš nadviazal na citácie majstrovských diel umenia. Inscenoval a oživil výjav z obrazu renesančného maliara Giovanniho Belliniho. Pokračoval nielen v interpretačnej línii vlastnej tvorby, ale aj v inšpiratívnej tradícii dejín umenia – kde majstrovské diela slúžili ako podnet pre ďalšie generácie. Jemnou iróniou aktualizoval, desakralizoval a poľudštil tému – upriamil pozornosť na vzťah matky a dieťaťa. Oslávil „sacrum” materstva a obdaril diváka s výnimočným estetickým zážitkom. Dielo má autobiografický kontext – rolu láskavej renesančnej madony a nezbedného Ježiška stvárnil manželka a syn umelca.

— E látványos értelmezésben Vladimír Kordoš folytatta a művészettörténet mesterműveit idéző sorozatát. Giovanni Bellini reneszánsz festő képének jelenetét rendezte meg és keltette életre. Nemcsak munkássága műveket értelmező vonalát folytatta, hanem a művészettörténet inspiráló hagyományát is – ahol a mesterművek ösztönző példaként szolgáltak a következő nemzedékek számára. Finom iróniával aktualizálta, deszakralizálta, tette emberiközelivé a témát – a figyelmet az anya és a gyermek kapcsolatára irányította. Felmagasztalta az anyaság „szentségét” és kivételes esztétikai élményben részesítette a szemlélőt. A műnek önéletrajzi vonatkozású mozzanata is van: a szeretetteljes reneszánsz madonna és a huncutkodó Jézuska szerepében a művész felesége és fia jelentek meg.

— In his visually attractive performance, Vladimír Kordos interpreted the citations of key art pieces. He enlivened and staged the scene from a work by the Renaissance painter, Giovanni Bellini. Not only did he return to and continue with the interpretational course of his own works, but also in the inspirational tradition of art history – where key art pieces served as a foundation for generations to come. With a hint of irony, he updated, desecrated and humanized the theme – by shifting the attention to the relationship between a mother and her child. He celebrated the “sacrum” of maternity and provided the spectators with an astonishing aesthetic experience. His work has an autobiographical context. The roles of the kind-hearted Renaissance Madonna and naughty baby Jesus were portrayed by the author’s wife and son.

64. SVATOPLUK KLIMEŠ (CZ) 1944

VIACERO VLAKOV NA ROZLIČNÝ SPŮSOB, performans
VONATOK KÜLÖNFÉLE MÓDON, performansz
DIFFERENT KINDS OF TRAINS, a performance

8. medzinárodný festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. september, 1996 / 8. nemzetközi kortárs művészeti fesztivál, Transart Communication, 1996, szeptember, 27. – 29. / The Eighth International Festival of Contemporary Art, Transart Communication, September 27–29, 1996 Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: archív Štúdia Arté / a Stúdió Arté archívuma / Studio Erte Archives

Médiom ohňa zohráva kľúčovú rolu v tvorbe všestranného českého umelca. Skúma tvorivé možnosti efemérneho média a jeho stôp na rôznych materiálových nosičoch. Použil ho aj v akčnej plastike na 1. festivale v roku 1988. V multimediálnom procesuálnom diele na 8. festivale – sa posunul od materiálových udalostí k apokalyptickým víziám. Pripomenuť ničivé pôsobenie ohňa počas historických katakliziem. Na pozadí videozáberov historických udalostí, púšťal elektrické vláčiky prevážajúce oheň. Obraz hukotajúcich vláčikov simultánne premietal na scénu tmavej sály. Vizualizoval efetknú metaforu „lokomotívy dejín” prinášajúcej skazu i novú éru.

— A tűz médiuma kulcsszerepet játszik a sokoldalú művész munkásságában. Az efemer médium alkotó lehetőségeit és különböző anyagokon hagyott nyomait vizsgálja. Felhasználta már az 1988-as 1. fesztiválon készített akciószobrában is. Multimediális folyamatművében a 8. fesztiválon – az anyagbeli történésektől eljutott az apokaliptikus látomásokig. Felidézte a tűz pusztító hatását a történelmi kataklizmák során. Háttérben a történelmi események videófelvételeivel, tüzet szállító villanyvonatokat indított. A zakatoló vonatok képét szimultán kivetítette a sötét helyiség színpalára. A világégést és az új korszakot hozó „történelem gyorsvonatának” hatásos metaforáját tette láthatóvá.

— The medium of the fire plays a key role in the works of the versatile Czech artist. It explores the creative options of the ephemeral medium and the traces it can leave on various materials. He used it in an action involving plastics during the first festival in the year 1988. In his multimedia procedural work at the eighth festival, he moved over from material events towards apocalyptic visions. He reminded the audience of the destructive effects that the fire can cause during historical cataclysms. With a video footage of historical events running in the background, he ran toy trains loaded with fire. The image of choo-chooing trains was simultaneously projected on the scene of the dark hall. He visualized an effective metaphor of the “history locomotive” carrying doom but also a new era.

65. BARTOLOMÉ FERRANDO (E) 1951

ČÍSLA, INVERZIA, POCTA FLUXUSU, performans
SZÁMOK, INVERZIÓ, TISZTELET A FLUXUSNAK, performansz
NUMBERS, INVERSION, A TRIBUTE TO FLUXUS, a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Etudy Bartolomé Ferrando fungujú ako vizuálne metafory preložené do akčnej podoby. Sú svojráznou verziou Fluxusových eventov, prevedené nevšednou ľahkosťou. V krátkych odstupoch za sebou realizovali tri performansi. V Číslach ukázal návod ako ľahko získať a stratiť stotisíc. Pred päť vajec umiestnil jednotku a závrtná suma bola na svete. Vzápätí mu náhodou po jednom všetky vajčká padli na zem. Následne zviditeľnil pojem Inverzie – hračkársku kravu polial mliekom – demonštroval tým konceptuálne jazykové hry. Poctu Fluxusu predvádzal so zjavným potešením: parodoval klavírny kus Georgesa Maciunasa – hračkársky klavír rozbil kladivom a pozostatky rozdal prítomným ako relikvie.

Bartolomé Ferrando etűdjei akciókba átírt vizuális metaforákként működnék. A Fluxusos eventek szokatlanul könnyedén előadott sajátos változatai. Rövid szünetekkel egymás után három performanszot valósított meg. A Számokban megmutatta hogyan lehet könnyen százezret szerezni és elveszteni. Öt tojás elé egy egycet írt és a szédületes összeg máris a világon volt. Majd a tojások véletlenül egyenként leestek a földre. Ezt követően az Inverzió fogalmát tette láthatóvá – egy játéktehenet leöntötte tejjel – a konceptuális nyelvi játékokat szemléltette. A Tisztelet a Fluxusnak c. számot szemmel látható élvezettel mutatta be: Georges Maciunas zongoradarabját parodizálva – kalapáccsal szétvert egy játékszongorát és maradványait ereklyeként szétosztotta a résztvevők között.

The etudes by Bartome Ferrando work as visual metaphors translated into the form of an action. They are a unique version of the Fluxus events, presented with a hint of an uncommon ease. In short pauses in between, he conducted three performances. In 'Numbers', he illustrated a manual on how to easily gain and lose a one hundred thousand. He placed the number 1 in front of five eggs and thus came the staggering number. After that, the eggs started dropping to the ground, one after another. Consequently, he exhibited the term 'Inversion' – he poured milk on a toy model of a cow – thus demonstrating a conceptual play on words. In the last performance, with a great deal of enthusiasm, he paid tribute to the Fluxus group: he parodied a piano piece by George Maciunas. He smashed up a toy keyboard with a hammer and handed out the pieces to the attendees as relics.

66. VALENTIN TORRENS (E) 1951

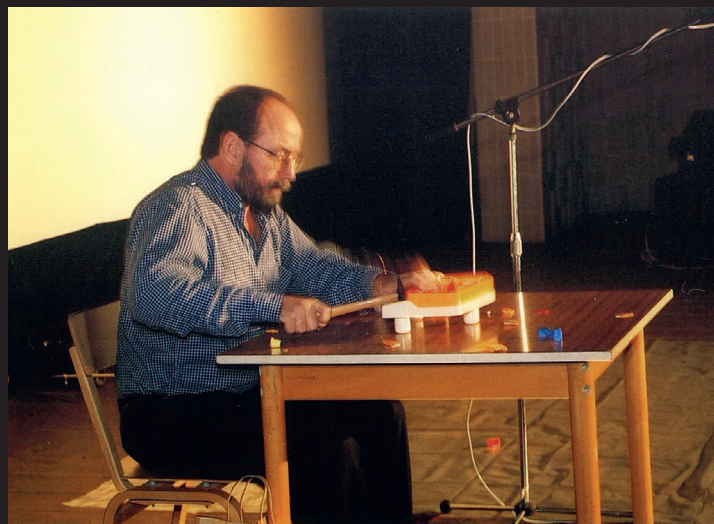
| performans / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Španielsky multimediálny výtvarník sa predstavil na 4. festivale v roku 1991 – s postkonceptuálnou pojmovou hrou DESTINO. Teraz intelektuálny rozmer svojho performansu odľahčil improvizovaným sociologickým experimentom a poetickým finále. Vyzval prítomných, aby si vymenili svoje topánky so susedom a obuli si ich. Preveroval v praxi schopnosť empatie a ochoty rozšíriť svoj subjektívny pohľad. Prieskum ukončil zen-budhistickou tieňohrou s vlastnými topánkami – a poetickou demonštráciou krehkej rovnováhy – posunul pohár vody na kraj tanierika a bez slov vyprevádzal obecenstvo zo sály.

A spanyol multimediális képzőművész, az 1991-es 4. fesztiválon szerepelt – a DESTINO című posztkonceptuális nyelvi játékkal. Performansza intellektuális tartalmát ezúttal egy improvizált szociológiai kísérlettel és poetikus fináléval oldotta fel. Felszólította a jelenlévőket, hogy szomszédjukkal cseréljenek cipőt és öltsek fel azt. Próbára tette empatikus képességüket és szubjektív szemléletük kiterjesztésére való hajlandóságukat. A vizsgálatot egy saját cipőjével való zen-buddhista árnyjátékkal – s a törékeny egyensúlyt demonstrálásával fejezte be – egy pohár víznek egy kistányér szélére állításával s a közönség csendes kitesszékelésével a teremből.

The Spanish multimedia painter made his first appearance at the fourth festival in the year 1991 – with a post-conceptual play, DESTINO. This time, he eased off the intellectual scale of his performance with an improvised sociologic experiment and a poetic finale. He asked the participants to switch their shoes with the person sitting next to them and put them on. He researched the aspect of empathy in practice and the willingness to bolster their subjective demeanor. He concluded the research with a Zen Buddhist shadow play, using his own shoes – a poetic demonstration of a fragile balance – as he moved a cup full of water on the edge of a saucer and silently walked the people out of the room.

67. ANDRÉ STITT (GB) 1958 CATHERINE WALLER, KATE ELLIS (GB)

| performans / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Írsky interdisciplinárny tvorca, výrazná osobnosť akčnej scény v súčasnosti pôsobí na Metropolitannej univerzite v Cardiffe. Zúčastnil sa radu významných podujatí (Bienále v Benátkach, 2005). Patrí k angažovaným performerom reagujúcim na spoločenské dianie. V Nových Zámkoch si vybral neobvyklé miesto a čas: priestory spustnutej jazdiarne o pol noci – stupňujúce tajomnosť predstavenia. Spolu s Catherine Waller a Kate Ellis predvádzali naturalistické akty násilia evokujúce orgiastické mystériá. Pozostatkami rozpútania pudovej animality sú efektné kulisy v podobe inštalácie. Teatrálny rituál odhaľujúci temné stránky ľudskej existencie – napokon vyústil v katarzii.

Az ír interdiszciplináris alkotó, az akcióművészet kiemelkedő egyénisége, jelenleg a Cardiff-i Metropolitan University tanára. Több jelentős nemzetközi kiállításon szerepelt (Velencei Biennálé, 2005). A társadalmi jelenségekre reagáló, elkötelezett performerek közé tartozik. Érsekújváron egy szokatlan helyet és időt választott: az elhagyott lovarda lerobbant épületét, az éjjeli órákban – fokozva az előadás titokzatosságát. Catherine Waller-rel és Kate Ellis-sel az orgiasztikus misztériumokat idéző, naturalista erőszak aktusait jelenítették meg. Az animális ösztönök felszabadításának maradványai, egy inštaláció hatásos kulisszáivá váltak. A teatrális, az emberi lét sötét oldalát feltáró rítus – katarzissal végződött.

An Irish interdisciplinary artist, a prominent figure of the action art scene, who currently works at Cardiff Metropolitan University. He had attended a series of significant events (The Venice Biennale, 2005). He is one of the active performers who react to the current societal situation. He picked an unusual time and place in Nove Zamky – an old, run-down riding hall at midnight – which amplified the performance's mysteriousness. Together with Catherine Waller and Kate Ellis, they presented naturalistic acts of violence, evoking orgiastic mysteries. The remnants of the execution of primal animality can be found in the effective set pieces found in the installation. The theatrical ritual that revealed dark facets of human existence resulted, in the end, in an absolute catharsis.

68. BÁLINT SZOMBATHY (YU) 1950 MILAN MUMIN (YU)

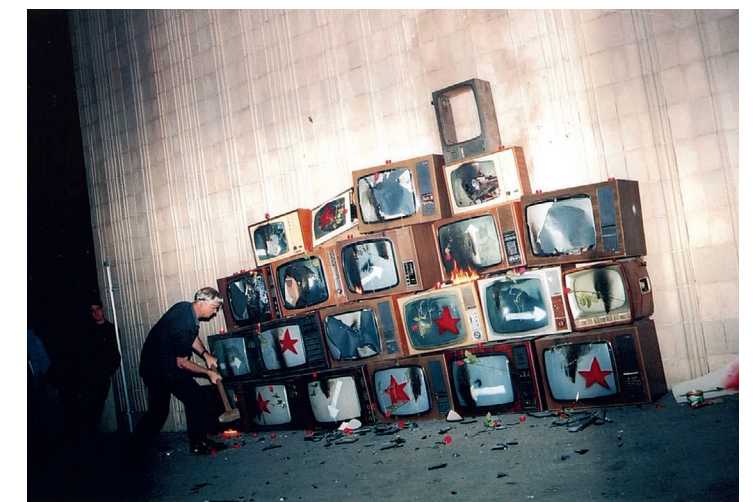
| WEAWER
| performans / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Aktér medzinárodného alternatívneho prostredia, spriaznený so skupinou Štúdió érté, vo svojej tvorbe sa intenzívne zaoberal rolou masovokomunikačných médií v umení i v spoločnosti. Pod vplyvom premeny rodného Srbska na vojnovú krajinu – vo svojom vystúpení protestoval proti zneužívaniu médií vládnuou mocou a manipulatívny mediálny hram. Pri budove kina vytvoril inštaláciu z pätnástich pokazených televízorov, označil obrazovky červenými ružami, bielymi šípmi ukazujúcimi rôznymi smermi a červenými pätcípmi hviezdami. Počas akcie sprevádzal ho rocker Milan Mumin, piesňou zloženou na túto príležitosť. Bálint Szombathy rozbil kladivom falošné médiá, zaujal nekompromisný postoj voči ideologickému nátlaku a mediálnej propagande.

A nemzetközi alternatív színtér résztvevője, a Stúdió érté csoport-hoz közel álló alkotó intenzíven foglalkozik a tömegkommunikációs eszközök szerepével a művészetben és társadalomban. Hazája Szerbia háborús színtérré válásával – fellépésében a hatalom képviselőinek médiákat kihatározó manipulatív játézmái ellen tiltakozott. A mozi épülete mellett egy inštalációt készített tizenöt lerobbant televízióból, képernyőjüket piros rózsával, más-más irányba mutató fehér nyilakkal és ötágú vörös csillaggal jelölte meg. Milan Mumin rockénekes ez alkalomra készült dala kíséretében kalapáccsal szétrombolta a hamis médiákat, kompromisszumot nem tűrő álláspontját kifejezve az ideológiai elnyomással és mediális propagandával szemben.

An international alternative scene artist, well-connected with the Studio Erte group, who focused intensively on the role of mass media in art and society. With his homeland, Serbia, being transformed into a war country, through his performance, he protested against the abuse of media by the state power and also against the manipulative games of media. Near the Cinema Mier building, he created an installation of fifteen broken television sets, decorated the screens with red roses, white arrows pointing towards random directions, and red pentagrams. A rock musician, Milan Mumin, performed a song composed exclusively for this occasion. Balint Szombathy broke the fake media with a hammer, took a resolute stance against the ideological pressure and media propaganda.

69. TADASHI WATANABE (J)

| performens / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997

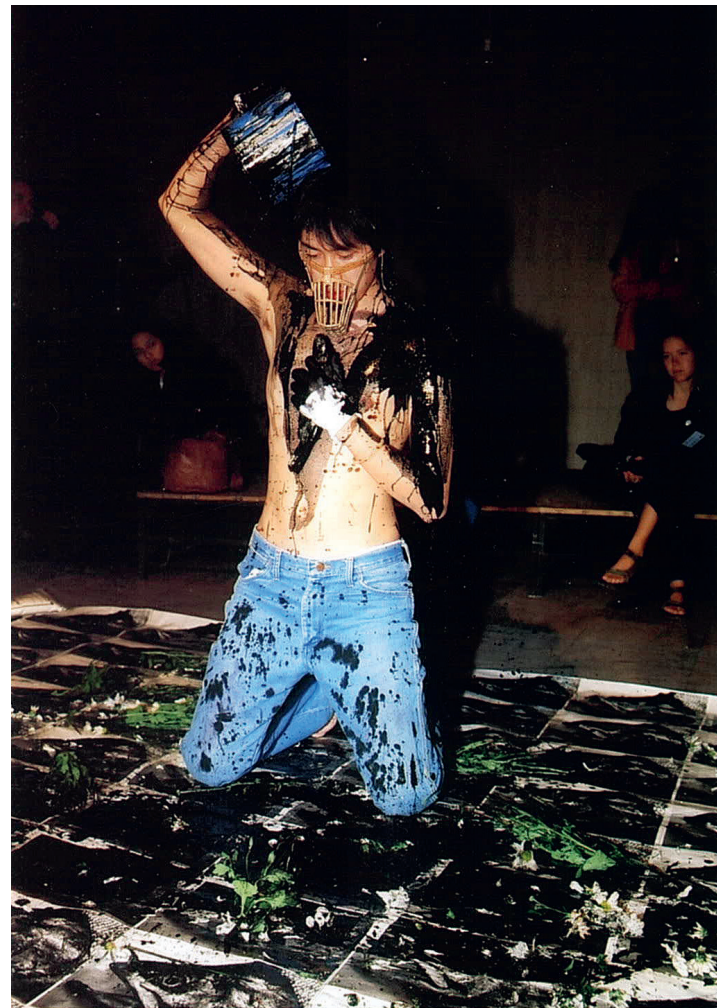
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Vystúpenie predstaviteľa vtedajšej japonskej nastupujúcej generácie multimediálnych umelcov malo ekologický rozmer – „polial seba i kyticu bielych margarát čiernou farbou a maľoval nimi na fotoplátno na zemi. Podobne ako kedysi Y. Klein telami nahých žien, namočených do farby, maľoval on mŕtvou rybou, namočenou do čiernej farby. Chcel akiste pripomenúť bezohľadnosť človeka a ekologické katastrofy.“⁹⁰

———— A japán multimediális művész akkor induló nemzedéke képviselő-jének féllépése ökológiai jellegű volt – „saját testét és egy csokor fehér margarétát szimbolikusan leöntött fekete festékkel, majd az élő anyagot ecsetként felhasználva festett a földön fekvő fotópapírra. A fekete festékbe mártott hallal hasonlóan festett, mint valaha Yves Klein női testekkel. Performansza nyilvánvalóan az ökológiai katasztrófákra és az emberi tekintetnélküliségre akarta felhívni a figyelmet.“

———— The performance of the Japanese multimedia artist had ecological proportions – “he poured black paint on himself and also on a bouquet of flowers, and used the bouquet to paint on a canvas placed on the ground. Similarly to Y. Klein, who had painted the bodies of naked women, drenched in paint, by a dead fish soaked in black paint. In a way, he wanted to relate to human inconsiderateness and ecological disasters.”⁹⁰

* Archlebová, Tamara: Kečup, kurčatá a umenie. OS 97/6. s. 71. / Archleb Gály, Tamara: Csirketöltengés. Kalligram 3/98. s. 98.

70. ESTHER FERRER (E/F) 1937

| performens / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997

Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Majsterka minimalistického performensu a radikálnej jednoduchosti – uvažovala o plynutí času, o starnutí, o odchode zo scény. Sedela na stoličke na javisku, pravidelne odratávajúc čas niekoľkokrát vybehla zo sály. Čas jej návratu sa stále predlžoval, trval čoraz dlhšie – až sa vôbec nekonal. Minimálnymi prostriedkami a maximálnym nasadením glosovala priebeh tvorivej dráhy umelca/performera.

———— A minimalista performansz és ez esetben a radikális egyszerűség mestere – az idő múlásáról, az öregségről, a szintérről való távozásról gondolkodott. A színpadon egy széken ülve és az időt számolva, rendszeres időközönként kirohant a teremből. Visszatérésének ideje egyre inkább elhúzódott – végül elmaradt. Minimális eszközökkel és maximális bevetéssel összegezte a művész/performer alkotó pályájának lefolyását.

———— An expert on minimalist performances and radical simplicity – she explored the themes of the flow of time, aging, exiting the scene. She sat on a chair on the stage, periodically counting down the time and running out of the hall a few times. The period between her returns increased each time she ran out until she eventually stopped coming. Using minimum resources but maximum dedication, she illustrated the process of an artist's/performer's creative path.

71. ENZO MINARELLI (I) 1951

| főnicák poézia / hangköltemény / sound poetry

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997

Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Autor teórie polipoézie, výrazná osobnosť medzinárodnej fónickej poézie, organizátor festivalu Video Sound Poetry Festival, sa zaoberá vzťahom zvuku a iných médií. V Manifeste polipoézie (1987) zdôrazňuje symbiózu zvuku, vizuálneho, gestického a mimického prejavu performeru zhmotňujúceho tento všeumelecký prejav. V tomto duchu predviedol aj svoj temperamentný citlivo gradovaný polipoetický výstup, ktorý vyvolal pozitívne ohlasy.⁹¹

———— A polipoézis elméletének szerzője, a nemzetközi hangköltészet kiemelkedő egyénisége, a Video Sound Poetry Festival szervezője, a hang és más médiumok kapcsolatával foglalkozik. A Polipoézis manifestumában (1987), a hangbeli, vizuális, gesztikus és mimikai kifejezés szimbiózisát hangsúlyozza, azoknak a performer személyében megtestesülő ösztönművészeti megnyilvánulását. E szellemben mutatkozott be temperamentumos, érzékenyen fokozódó polipoetikus előadásában, amely pozitív fogadtatásban részesült.

———— The author of polypoetry, a key figure of the international sound poetry scene, organizer of Video Sound Poetry Festival, who focuses on the relation between sound and other media. In the 'Manifesto of Polypoetry' (1987), he puts an emphasis on the symbiosis of sound, visual, gesticular and mimic performances of an artist who materializes this jack-of-all-trades display. In this manner, he also performed his temperamental, sensitively built-up polypoetic act that received a lot of appraisals.

* Archlebová, Tamara: Kečup, kurčatá a umenie. OS 97/6. s. 71. / Archleb Gály, Tamara: Csirketöltengés. Kalligram 3/98. s. 98.

72. PETER BAREN (NL) 1954

| IMAGINÁRNE STANICE, performens
| KÉPZELETBELI ÁLLOMÁSOK, performansz
| IMAGINARY TERMINALS, a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997

Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

V tvorbe významného holandského multizánrového tvorca má dôležitú rolu existenciálny rozmer – postoj človeka v hrančíných životných i historických situáciách. Na 9. festivale narábal s metaforou staníc – ako miest zlomových udalostí. Dal kolovať v hladisku modely staníc, nalíčil si tvár na bielo, premenil sa na masku smrčky. Ukázal divákom maketu svojho alter ega – sošku s maskou stojacu na lyžiach. Potom pokračoval vo večernom šere na streche, kde nehybne stál v predklone na lyžiach na okraji strechy. Vábeniu hlbok odolal pádom do zadu. Zviditeľnil hranice medzi bytím a nebytím – závrtný pocit človeka nad priepastou.

———— A jelentős többműfajú holland művész munkásságában fontos szerepe van az egzisztenciális mozzanatoknak – az ember állásfoglalásának élete és a történelem végletes helyzeteiben. A 9. fesztiválon az állomásoknak – mint határesetek helyszíneinek metaforáját dolgozta fel. A nézőtéren állomásmodelleket küldött körbe, majd arcát fehérre sminkelve egy halálfejes maszkká változott. Felmutatta alter egójának makettjét – egy hasonló maszkos szízős szobrocskát. Aztán az esti szürkületben előadását az épület tetején folytatta, ahol a tető szélén síléceken mozdulatlanul előredőlvé állt. A mélység csábításának hátraeséssel vetett véget. A lét és nemlét határait tette láthatóvá – a szakadék fölött álló ember szédületes érzését.

———— The works of the esteemed Dutch multi-genre artist, for the most part, delve into the question of existentialism – exploring one's approach to borderline and historical situations. During the ninth festival, he focused on the metaphor of terminals – as the places where critical events occur. He passed around models of terminals, applied white makeup to his face and transformed into Grim Reaper. He showed a maquette of his alter ego to the audience – a statuette with a mask standing on two spoons. He then continued throughout the gloomy evening on the rooftops, where he stood on skis at the edge of the rooftop, with his body tilted forward. He resisted the urge to emerge into the depths by falling backwards. He made the lines between existing and not existing very clear – the dizzying feeling of being on the edge of a precipice.

73. PETER KALMUS (SK) 1953

POPOLUŠIAK, performans
HAMUPIPŐK, performansz
THE MALE CINDERELLA, a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Lehel Tóth

Latentne prítomný existenciálny rozmer mal aj performans Petra Kalmusa. Na zakrytom biliardovom stole v bare mlčky triedil pod lampou prázdne nábojnice zmiešané s fazuľou. Odkazoval na známu rozprávku v inom kontexte – prevzal ženskú rolu súvisiacu s vykonávaním úmorných „nezmyselných“ domácich prác a preniesol ju do prostredia pánskych zábav. Zmysel jeho nezmyselnej činnosti spočíval – v zamyslení sa nad bytím a nebytím, nad plynutím času a v tichej výzve k spolupráci. Ako prvé to pochopilo dievčaťko, ktoré inštinktívne začalo pomáhať, potom sa pridali ďalší.

———— Lappangó egzisztenciális tartalommal telítődött Peter Kalmus performansza is. A bárban egy letakart billiárdasztalon a lámpa alatt hallgatva válogatta szét a babszemekkel kevert üres töltényhüvelyeket. Más kontextusban utalt az ismert mesére – átvette az „értelmetlen” és kimerítő házimunkákhoz kötődő női szerepet és áthelyezte azt a férfi mulatságok helyszínére. Értelmetlen cselekvésének – a lét és nemlét, az idő múlása fölötti elgondolkodás, valamint az együttműködésre ösztönző csendes felhívás adott értelmet. Elsőként egy kislány értette meg ezt, aki ösztönösen segíteni kezdett, majd mások is bekapcsolódtak.

———— An inherently involved existentialistic aspect could be sensed in the performance by Peter Kalmus. On a covered pool table in a bar, he silently separated empty shell casings from beans under a lamp. He was referring to a famous folk tale in a different context – he took on the female role, performing grueling and “meaningless” housework, and transposed her into the men’s world. The meaning of his meaningless act consisted of a contemplation between existing and not existing, the flow of time, and a silent call to action. A small girl felt the calling first. She instinctively started helping the artist, as others joined her right away.

74. ROI VAARA (FI) 1953

| happening / happening / a happening

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Štúdiá Erté / a Stúdió Erté archívuma / Studio Erte Archives

Majster absurdného humoru vyviedol jeden z najvydarenejších gagov 9. festivalu: nalákal obecenstvo na nočnú prechádzku k mŕtvemu ramenu rieky Nitry, kde sa so skupinou aktérov v sprievode hlučného zvukového chaosu (trúbenie, pískanie, bubnovanie) nalodil do gumeného člnu a vzápätí stroskotal. Nachytil prítomných na seriózný neosobný imidž muža v čiernom obleku.

———— Az abszurd humor mestere a 9. fesztivál egyik legsikerültebb gegjét követte el: kicsalogatta a közönséget egy éjszakai sétára a Nyitra folyó holtágához, ahol egy csoporttal iszonyatos hangzavar (trombitálás, fütyszó, dobolás) közepette gumicsónakba szálltak és percekken belül elsüllyedtek. A fekete öltönyös férfi személytelen bizalmakeltő imázsával szedte rá a jelenlévőket.

———— The master of absurd humor pulled off one of the best pranks during the ninth festival: he invited the audience for a night stroll to an oxbow lake of the Nitra river, where he, accompanied by a bunch of loud and boisterous noises (trumpeting, whistling, drumming), boarded a small inflatable boat with his acting crew and subsequently wrecked the boat. He bamboozled the audience with his impersonal serious image of a man in black.

75. WLADYSLAW KAZMIERCZAK (PL) 1951 EWA RYBSKA (PL) 1958

| PULP FICTION, performans / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Štúdió Erté / a Stúdió Erté archívuma / Studio Erte Archives

Výrazná postava poľskej alternatívnej scény, performer, výtvarník, organizátor festivalov Castle of Imagination, sa prvýkrát predstavil v Nových Zámkoch v roku 1996 ešte sám. Na 9. festivale vystupoval už s Ewou Rybskou. Na motívy filmu Pulp Fiction, tematizoval vzťah lásky a násilia, vzájomného citového vydierania. Opakovane rozbíjajúč čelom tabule skla – prinášal obeť unudene tancujúcej žene postavenej na piedestál. Jeho chladnokrvné dekadentne masochistické gesto, sa napokon dočkalo odmeny – ich príbeh sa končil happy endom.

———— A lengyel alternatív színtér kiemelkedő egyénisége, performer, képzőművész, a Castle of Imagination fesztivál szervezője, először 1996-ban mutatkozott be Érsekújvárbán, akkor még egyedül. A 9. fesztiválon már Ewa Rybskaval lépett fel. A Pulp Fiction film motívumaira, a szerelem és az erőszak viszonyát, egymás érzelmi zsarolását tematizálta. Homlokával ismételtlen üvegtáblákat tört össze, az „egekig” emelt, unottan táncoló nőért hozva áldozatot. Hidegvérű dekadensen mazochisztikus gesztusa végül elnyerte jutalmát – történetük happy enddel végződött.

———— A distinct personality of the Polish alternative scene, performer, painter, organizer of the Castle of Imagination festivals, who first performed in the city of Nove Zamky in the year 1996 by himself. At the ninth festival, he performed together with Ewa Rybska. Based on the motives of the cult movie, Pulp Fiction, he addressed the theme of love, violence, and mutual emotional blackmailing. By breaking panes of glass with his forehead, he was bringing sacrifices to a bored woman dancing on a pedestal. His heartless, decadent and masochistic gesture worked out well in the end, as the story ended with a happy ending.

76. GUSZTÁV ÜTŐ (RO) 1958 RÉKA KŐNYA (RO) 1963

| performans / performansz / a performance

9. medzinárodný festival multimediálneho umenia Transart Communication, 25. – 29. september, 1997 / 9. nemzetközi multimediális művészeti fesztivál, Transart Communication, 1997, szeptember, 25. – 29. / The Ninth International Festival of Multimedia Art, Transart Communication, September 25–29, 1997
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Štúdió Erté / a Stúdió Erté archívuma / Studio Erte Archives

Maliar, performer, organizátor festivalu AnnArt, sa objavil na 4. festivale v roku 1991 – apelatívnym performansom odkazujúcim na spoločenskú situáciu v po-prevratovej Východnej Európe. Jeho mesianistické výstupy sa aj neskôr niesli v znamení hľadania identity a orientácie vo svete (1992). S Rékou Kónya im patrilo záverečné vystúpenie 9. festivalu. Oba si zaskákali na švihadle, potom natiahli cez javisko lano a požiadali členov Štúdiá Erté, aby ho po jednom preskočili (József R. Juhász, Ilona Németh, Enikő Szűcs). Vzápätí pozvali aktérov festivalu – pričom sa všetci vystriedali na oboch koncoch švihadla. Formulovali podobnosť o komunikácii, spolupráci a spolupatričnosti – o stmelujúcej sile inej kreativity.

———— Festő, performer, az AnnArt fesztivál szervezője, 1991-ben a 4. fesztiválon bukkant fel – a rendszerváltás utáni Kelet Európai társadalmak helyzetére utaló apellatív performanszal. Messianisztikus fellépései később is az identitáskeresés és a világban való orientáció jegyében zajlottak (1992). Kónya Rékával a 9. fesztivál zárófellépését adták elő. Mindketten saját ugrálókötelükön ugráltak, majd egy hatalmas kötelet húztak a színpadra és felkérték a Stúdió Erté tagjait (Juhász R. Józsefet, Németh Ilonát, Szűcs Enikőt), hogy sorban ugorják át. Ezt követően színpadra hívták a fesztivál résztvevőit – akik mindnyájan kicserélkeztek a kötél végein. Akciójuk a kommunikáció, az együttműködés és az összetartozás – a másféle kreativitás összetartóerejéről szóló példázat volt.

———— A painter, performer, organizer of AnnArt festivals first appeared at the fourth festival in the year 1991 – with an engaging performance that related to the societal situation after the coup d’état in Eastern Europe. His messianic performances were later directed more towards finding one’s own identity and orientation in the world (1992). With Reka Konya, they got to perform as the final act of the festival. Both of them jumped rope, then stretched a cord across the stage and asked the members of Studio Erte to jump over it, one by one (Jozsef R. Juhasz, Ilona Nemeth, Eniko Szucs). Subsequently, they invited the festival participants to do the same. Together, they created a parable of communication, cooperation and togetherness – the uniting power of a different kind of creativity.

77. BAJI MIKLÓS ZOLTÁN (H) 1961

TRANSPLANTÁCIA II., performens
TRANSZPLANTÁCIÓ II., performansz
TRANSPLANTATION II, a performance

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off,
15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart
Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival,
Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum
archívuma / Kassak Centre's Archives

Solitér na maďarskej scéne, performer, organizátor festivalov Csalánleves a Oriens '92, pracuje so svojim telom ako médiom a živou plastikou. Vychádza z pradávnych kultov, prenáša do nich skúsenosti moderného človeka. Performens používa ako komunikačný prostriedok v návrate k pôvodným zdrojom poznania a ponorenia sa do podvedomia. Jeho vystúpenia predstavujú svojráznu podobu iniciačných rituálov, znásobených autentickou individuálnou prežívania. Performer s premenlivou identitou novodobého šamana či art anjela, komunikuje s vedomostnými systémami archaických kultúr. Zapája do svojich akcií aj členov rodiny. Na 10. festivale realizoval performance so svojim synom.

A magyar színtér egyedülálló jelensége, a Csalánleves és az Oriens '92 fesztiválok szervezője, saját testét mint médiumot és élő szobrot használja. Az ősrégi kultuszokból merített tudást a modern ember tapasztalataival kapcsolja össze. A performansz számára kommunikációs eszköz, a megismerés eredeti tiszta forrásaihoz való visszatérései és a tudatalatti-ban való elmerülései során. Fellépései az átélés személyes tapasztalatával hitelesített beavatási szertartások sajátos formái. Az újkori sámán és az art angel változó identitását felvevő performer, az archaikus kultúrák tapasztalati rendszerével kommunikál. Akcióiba bevonja családtagjait is. A 10. fesztiválon fiával szerepelt.

A unique Hungarian artist, organizer of festivals Csalánleves and Oriens'92, who uses his body as a medium and a living plastic. His performance takes the concept of ancient cults as an inspiration, as he carries the experiences of a modern human into these cults. He uses the performance as a communication tool to return to the origins of thinking and exploring one's subconsciousness. His performances offer a unique outlook on initiation rituals, manifolded by the authenticity of one's personal experiences. The performer, switching between the capricious identities of a modern-day shaman and an art angel, communicates with the traditional knowledge system of archaic cultures. His family members play also parts in his performances. During the tenth festival, he performed along with his son.

78. IRMA OPTIMIST (FI) 1952

CHILLI INTENTION
performens / performansz / a performance

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off,
15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart
Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival,
Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum
archívuma / Kassak Centre's Archives

Fínska performerka sa zaoberá znepokojujúcimi javmi a teóriou chaosu. Performens považuje za intelektuálne dobrodružstvo, za akt tvorivého myslenia. Dotýka sa rodových tém, spochybňuje mýty o ženách ako prírodných bystostiach podliehajúcich svojej zmyselnosti a emocionalite. Racionalitu považuje za integrálnu súčasť ženského bytia. Vychádzajú z jeho exaktného matematického vzdelania – spochybňuje logické vysvetlenia javov. V Nových Zámkoch – v súlade so svojím menom, vybudovala svoj súkromný raj – dočasný ostrov izolovaný od sveta, kde napriek teórii chaosu, platili pravidlá jej kreativity.

A finn performer a nyugtalanító jelenségek és a káosz-elmélet foglalkoztatja. A performanszot intellektuális kalandként, az alkotó gondolkodás megnyilvánulásként fogja fel. Nemtani témákat érint, kétségbe vonva a nőkről mint természetbeli, érzékiségük és érzelmiségük hullámszásának kitett lényekről szóló mítoszokat. A racionalitást a női lét lényeges részének tartja. Egzakt matematikai műveltségéből adódóan – kételkedik a jelenségek logikái indoklásában. Érsekújvárban – nevéhez híven, megteremtette saját magán-paradicsomát – egy világtól elzárt ideiglenes szigetet, ahol a káosz elmélettel ellentétben, kreativitása szabályai érvényesültek.

A Finnish performer who delves into the world of concerning phenomena and chaos theory. She considers her performance an intellectual adventure, an act of creative thinking. She focuses on the topic of genders, casts doubt upon myths about women as natural beings succumb to their sensitivity and emotionality. She deems rationality as an integral part of female existence. With the support of her mathematics education – she challenges the logical explanations of certain phenomena. In Nove Zamky – in accordance with her own surname – she built her own, private paradise – a makeshift island, isolated from the outer world, where her rules of creativity were the ones that applied, despite the chaos theory.

79. ARTUR TAJBER (PL) 1953

performens / performansz / a performance

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off,
15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart
Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival,
Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum
archívuma / Kassak Centre's Archives

Ťažisková osobnosť medzinárodnej intermediálnej scény patrí ku generácii spoločensko-kritických performerov. Venue sa aj teórii umenia, je zakladateľom fakulty intermédií na Akadémii umenia v Krakove. Vo vystúpení na 10. festivale uvažoval o role mediálneho umelca a jeho vzťahu s obecnstvom. Obľčený v čiernom chvíľu pozeral televízor premietajúci jeho tvár v bielej kukle označenej s vrstevnicami. Potom s kuklou na hlave vláčil televízor medzi ľuďmi s vlastným obrazom na obrazovke. Na záver prístroj odložil vyvážal sa v múke a pozdvihol prázdnu stoličku, miesto diváka. Vo svojom rozprávaní zhrnul syzifovský údel umelca, márne sa pokúšajúceho presvedčiť publikum.

A nemzetközi intermedialis színtér kiemelkedő egyénisége a tár-sadalom-kritikus performerek nemzedékéhez tartozik. Művészetelmélettel is foglalkozik, a krakkói Művészeti Akadémia Intermedialis fakultásának alapítója. A 10. fesztiválon fellépésében a mediális művész szerepén és közön-séggel való viszonyán gondolkodott. Feketébe öltözve, egy ideig fehér csuklyás rétegyeles arcát nézte a televízióban. Aztán csuklyával a fején, saját képével a képernyőn körbe vonszolta a televíziót az emberek között. Végül félre tette a készüléket, lisztben meghempergett és felemelt egy üres széket, a néző helyét. Elbeszélésében a művész sziszüphoszi sorsát foglalta össze, hiábavaló igyekezetét, amellyel próbálja meggyőzni a közönséget.

A key figure of the international intermedia scene, who pertains to the generation of artists who castigated the social situation. He also specializes in the theory of art and is the man who founded the Faculty of Intermedia at the Academy of Fine Arts in Krakow. During his performance at the tenth festival, he contemplated the role of a media artist and his relation to the audience. Dressed in black, he was looking at a television screen which displayed his head in a white, stitched up balaclava. With the balaclava on, he then dragged the television across the room, with an image of him shown on the TV screen. In the last part of the act, he put the thing away, rolled around in his suffering and raised an empty chair above him. Through this performance, he summarized the ordeal of an artist, struggling to persuade the crowd, to no avail.

80. BEN PATTERSON (USA/D) 1934 – 2016 JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK) 1963

BOLERO
performens / performansz / a performance

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off,
15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart
Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival,
Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archí-
vuma / Kassak Centre's Archives

Ben Patterson znamenal na „transarte“ živé spojenie s Fluxusom. Performer, hudobník s klasickým vzdelaním, bývalý kontrabasista v symfonickom orchestri, nadviazal kontakt s novou hudbou v roku 1960 v Kolíne nad Rýnom. V roku 1962 spolupracoval s Georgeom Maciunasom pri organizovaní 1. medzinárodného festivalu Fluxusu vo Wiesbadene a zúčastňoval sa na podujatiach hnutia. Do Nových Zámok ho priťahla osobnosť Józsefa R. Juháza, s ktorým sa zoznámil na festivale v Odense (1997). Na 10. festivale vystúpili s interpretáciou diela Mauricea Ravela: Bolero. Niesla sa v znamení hravého humoru spoločného pre oboch: Ben Patterson vo fraku dirigoval a József R. Juhász v zväračskej prilbe zapaloval horákmi kahanec na stolíku. Na záver zahasil plamienky hasičským prístrojom. Strelil sa dve tradície a platformy intermediálneho umenia.

Ben Patterson a „transarton“ a Fluxusom való élő kapcsolatot jelentette. A performer és klasszikus műveltségű zenész, egykor szimfonikus zenekari nagybőgős 1960-ban került kapcsolatba az új zenével Kölnben. 1962-ben együttműködött George Maciunással a Fluxus 1. nemzetközi fesztiváljának szervezésénél, Wiesbadenben, majd részt vett a mozgalom rendezvényein. Érsekújvárra Juhász R. József személyisége vonzotta, akivel az Odense-i fesztiválon ismerkedett meg (1997). A 10. fesztiválon közösen léptek fel – Maurice Ravel Bolero című művének értelmezésével. A performansz mindkettőjükre jellemző játékos humoron alapult: Ben Patterson frakkban vezényelte a darabot és Juhász R. József fején hegesztő sisakot viselve gázégővel gyújtogatta meg az asztalra helyezett mécseseket. Végül tűzoltó készülékkel eloltotta őket. Az intermedialis művészet két hagyománya és platformja találkozott.

Ben Patterson represented a living connection with the Fluxus movement at the Transart festival. The performer, classical music graduate, former double bass player in a symphony orchestra, engaged contact with new music in the year 1960 in Cologne, Germany. In the year 1962, he collaborated with George Maciunas, organized the first international Fluxus festival in Wiesbaden, and participated in the movement's events. He was brought to the city of Nove Zamky thanks to Jozsef R. Juhasz, who he had been introduced to during a festival in Odense (1997). At the tenth festival, they both performed an interpretation of a work by Maurice Ravel: Bolero. The performance was directed in a playful, humorous way that was common for both of the artists: Ben Patterson was conducting the performance in a dress suit, while Jozsef R. Juhasz had a welding helmet on and lit up candles placed on a table with a welding torch. Afterwards, he put out the candles with a fire extinguisher. This was a meeting between two traditions and intermedia art platforms.

81. PETER KALMUS (SK) 1953 BEN PATTERSON (USA/D) 1934 – 2016

MR. PATTERSON, IT'S ONLY ROCK AND ROLL
performens / performansz / a performance

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off, 15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival, Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Performens Petra Kalmusa s prvkami spontánne prebiehajúcej udalosti spočíval v krátkej „spolupráci“ a zdieľaní zážitku „tu a teraz“ s významnou postavou Fluxusu, Benom Pattersonom. Slávnostne oblečení aktéri sedeli na javisku za stolom. Kalmus postavil na stôl plastový hračkársky mlynček a preliat cez neho tri poháre piva do plastovej tácky, ktorú ponúkol Benovi Pattersonovi a potom sa napil. Počas akcie striedavo popíjali pivo, kým ho neminuli. Po „dobro vykonanej práci“ si podali ruky. Hravá udalosť – bola poctou Benovi Pattersonovi.

Peter Kalmus spontánul lefolyó esemény elemeivel átszótt performansza, a Fluxus jelentős alakjával, Ben Pattersonnal, rövid ideig tartó „együttműködésen” és az „itt és most” élmény megosztásán alapult. Az ünnepölbe öltözött szereplők a színpadon egy asztalnál ültek. Kalmus egy műanyag játékdarálót helyezett az asztalra és azon három pohár sört öntött át egy műanyagtálcára, mellyel megkínálta Ben Patterson, aztán maga is ivott belőle. Az akció alatt felváltva iszogattak, amíg a sör el nem fogyott. A „jól végzett munka után” kezet fogtak. A játékos esemény – Ben Patterson előtti tisztelgés volt.

The performance by Peter Kalmus, interwoven with elements of a spontaneous event, was marked by an aspect of “cooperation” and experience-sharing, “here and now”, with a key figure from the Fluxus group, Ben Patterson. The actors, dressed in formal attire, sat behind a table on the stage. Kalmus put a toy grinder on the table and poured three glasses of beer through it onto a plastic tray, which he then offered to Ben Patterson and drank from it. They drank the beer in turns until they ran out of it. After the “job well done”, they shook hands. The playful event was a tribute to Ben Patterson.

82. JÁNOS SUGÁR (H) 1958

NEROZHODNÝ ZÁPAS, performans
HOLTVERSENY, performansz
A TIED MATCH, a performance

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off, 15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival, Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Je jedným zo zakladateľov Katedry intermediálneho umenia na Univerzite výtvarného umenia v Budapešti. Nosnými prvkami jeho tvorby sú intermediálne presahy a súčinnosť rôznych médií zdôrazňujúcich ideu. Dotýka sa v nich aktuálnych i provokatívnych tém, zasahuje aj do verejného priestoru. V performens na 10. festivale spracoval tému nekonečného súperenia rodov. Fajčiaca žena plnila funkciu stojana videa, zároveň dodávala muníciu performerovi, vrtajúcemu diery do nôh stoličky slúžiacej na ukladanie cigariet. János Sugár nastolil príbeh ako paradox – demoštroval nezmyselný zápas zbytočných činností, v ktorých súperia spolupracovali.

A budapesti Képzőművészeti Egyetem Intermedia Tanszékének egyik alapítója. Munkásságára az ideát hangsúlyozó intermedialis áthatás, a különböző médiumok összhangja jellemző. Aktuális és provokatív témákat érint, behatolva a nyilvános terekbe is. A 10. fesztiválon előadott performanszában a nemek közti véget nem érő versengés témáját dolgozta fel. A videóvetítő állvány szerepét betöltő dohányszó nő adta a muníciót a szék lábaiba lyukakat fűrő performernek, ahová cigarettákat helyezett. Sugár János a történetet paradoxként értelmezte – a felesleges tevékenységek értelmetlen harcát demonstrálta, ahol az ellenfelek valójában együttműködtek.

One of the founders of the Intermedia Department of the Hungarian University of Fine Arts. The significant elements in his works are represented by an intermedia overlapping and the coaction of different media emphasizing a certain idea. In them, he deals with contemporary and provocative topics, while also being involved in the public space. During the tenth festival, he focused on the topic of the never-ending competition between genders. A woman, smoking a cigarette, served as a video tripod, while also handing out munition to the performer who was drilling holes into the chair legs that were meant to store cigarettes in them. János Sugár angled the story to represent a paradox – he demonstrated the absurd battle of meaningless actions that the opponents cooperated in.

83. KAFFE MATTHEWS (GB) 1961

| koncert / koncert / a concert

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off, 15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival, Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Kino Mier Nové Zámky / Béke Mozi Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Hudobníčka s originálnym programom, na medzinárodnej scéne je známa kombinovaním živej hry na husliach so živými elektronickými samplingovými vstupmi, reagujúcimi na atmosféru a genius loci prostredia. Jej vystúpenia majú performatívne rysy. Na 10. festivale v Nových Zámkoch sa predstavila v rámci platformy Sound Off a zúčastnila sa zahajujúceho ceremoniálu kladenia základného kameňa Rosenbergovho múzea huslí vo Violíne.

Eredeti programot képviselő zenész, a nemzetközi színtéren élő hegedűjátékának, a környezet atmoszférájára és a hely szellemére reagáló, élő elektromos samplinggel kombinált előadásaival ismert. Fellépései performatív jellegűek. A 10. fesztiválon Érsekújváriban a Sound Off keretén belül mutatkozott be és részt vett a Rosenberg Hegedű Múzeum ünnepélyes alapkö letételénél Violinban.

A musician who delivered an original score, known on the international scene with her combinations of live violin concerts and electronic sampling, as a reaction to the atmosphere and the genius loci of the space involved. Her concerts carry performative elements. During the tenth festival in Nove Zamky, she performed as a member of the Sound Off platform and participated in the opening ceremony which involved laying the foundation stone of The Rosenberg Museum of Violins in the village of Violin.

84. JOZEF CSERES (SK) 1961 JON ROSE (AU) 1951

VIOLÍN – KLADENIE ZÁKLADNÉHO KAMEŇA ROSENBERGOVHO MÚZEA, kolektívna akcia, 16. októbra, 1998 / VIOLÍN – A ROSENBERG MÚZEUM ALAPKŐ LETÉTELE, kollektív akció, 1998, október 16. / VIOLIN – LAYING THE FOUNDATION STONE OF THE ROSENBERG MUSEUM, a collective action, October 16, 1998

10. multimedialny festival Transart Communication – Sound off, 15. – 18. október, 1998 / 10. multimedialis művészeti fesztivál, Transart Communication, 1998, október, 15. – 18. / The Tenth Multimedia Festival, Transart Communication – Sound Off, October 15–18, 1998
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Pôvodcami projektu múzea huslí dr. Johanna Rosenberga boli muzikológ a kurátor Jozef Cseres a austrálsky hudobník Jon Rose – zaoberajúci sa výskumom nekonvenčných strunových nástrojov. Krstným otcom projektu a fiktívnej postavy Rosenberga bol Jon Rose. Realizátorom a riaditeľom múzea huslí sa stal Jozef Cseres, ktorý zbieral husle v rôznej podobe a prezentoval ich na výstavách. Našli spolu na Slovensku dedinku Violín a rozhodli sa umiestniť tam zbierku. Vyvrcholením 10. festivalu bolo slávnostné kladenie základného kameňa múzea spojené s výstavou zbierok a koncertom. Akcia bola jednou z úspešných pokusov o mýtotvorbu v rámci alternatívnej hudobnej scény – avšak múzeum nenašlo svoj domov v tejto dedinke.

Dr. Johann Rosenberg Hegedű Múzeuma projektjének kezdeményezői Jozef Cseres, muzikológus és kurátor, és Jon Rose, a nem hagyományos húros hangszerek kutatásával foglalkozó ausztrál zenész volt. A projekt és dr. Johann Rosenberg fiktív alak keresztpapja Jon Rose volt. A múzeum megvalósítója és igazgatója Jozef Cseres lett, aki változatos hegedűgyűjteményét kiállításokon mutatta be. Szlovákiában rátaláltak egy Violín nevű falura ahol a gyűjteményt kívánták elhelyezni. A 10. fesztivál csúcspontja a múzeum koncerttel és a gyűjtemény kiállításával kísért ünnepélyes alapkö letétele volt. Az akció, egyike az alternatív zenei színtér sikeres mítoszteremtő kísérleteinek – bár a múzeum nem talált otthonra e falucskában.

The men behind the project of setting up a violin museum of Dr. Johann Rosenberg were a musicologist and curator, Jozef Cseres, and an Australian musician, Jon Rose, who was involved in researching unconventional string instruments. The godfather of the project and the fictional character of Dr. Rosenberg was Jon Rose. Jozef Cseres became the implementer and the managing director of the violin museum and had been collecting violins of different shapes, which he then presented at various exhibitions. In Slovakia, they found a village by the name of ‘Violin’, and decided to set up their collection there. The highlight of the tenth festival was the laying of the foundation stone of the museum, together with an exhibition of the collection and a concert. The action was a successful attempt to create mythology within the alternative music scene. The museum, however, did not find its sanctum in this village.

85. BEN PATTERSON (USA/D) 1934 – 2016

COLGATE, J.S. BACH, etc.
performens / performansz / a performance

11. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. október, 1999 / 11. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 1999, október, 23. / The Eleventh International Performance Festival, Human Body Electronics, October 23, 1999
KLIKK pub Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Ben Patterson, živá legenda Fluxusu v Nových Zámkoch sa zjavne dobre cítil v okruhu „transartistov“, pretože prichádzal aj po presune festivalu do alternatívneho prostredia, ktoré organizátori našli v KLIKK pube. Invenčne spája príbeh klasického hudobníka s mýtom tvorca netradičných hudobných nástrojov. Svoj part na 11. festivale postavil na „kontrapunkte“ stomatologických a tradičných motívov: na interpretácii skladieb Johanna Sebastiana Bacha s basou z obrovskej zubnej kefy. V sprievode skladby Bacha s kefkou namočenou do zubnej pasty dôkladne zmyl partitúru napísanú kriedou na tabuľu.

Ben Patterson a Fluxus élt legendája, Érsekújvárban a „transartoszok“ körében láthatóan jól érezte magát, hiszen eljárt a fesztivál alternatív környezetbe való költözése után is, amelyet a szervezők a KLIKK pub-ban találtak. Ötletesen kapcsolta össze a klasszikus zenész történetét a nem hagyományos hangszerek készítőjének mítoszával. Fellépését a 11. fesztiválon fogászati és hagyományos motívumok „kontrapunktjára” alapozta: Johann Sebastian Bach zeneműveinek értelmezésére egy hatalmas fogkeféből készült bőgővel. Bach zenedarabja kíséretében a fogkrémbe mártott fogkefével alaposan letörölte a táblára krétával felírt partitúrát.

Ben Patterson, a living legend of the Fluxus movement, was apparently feeling contempt among the “transartists” in Nove Zamky, as he has repeatedly visited the place even after it had moved into an alternative sphere, as the organizers found a new spot for the event – the KLIKK Pub. Inventively, he created a link between the story of a classical musician and the myth of a creator of untraditional musical instruments. His performance at the eleventh festival was based on a “counterpoint” of stomatologic and traditional motives: an interpretation of Johann Sebastian Bach’s compositions by a bass that looked like a huge toothbrush. With Bach playing in the background and by applying toothpaste his toothbrush, he precisely scrubbed the score off the chalkboard.

86. BOB OSTERTAG (USA) 1957 RICHARD BOARD

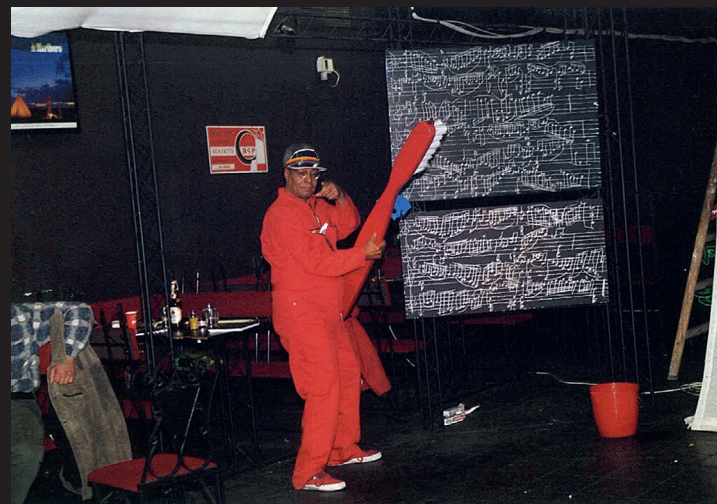
YUGOSLAVIA SUITE
multimediálny performens / multimediális performansz /
a multimedia performance

11. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. október, 1999 / 11. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 1999, október, 23. / The Eleventh International Performance Festival, Human Body Electronics, October 23, 1999
KLIKK pub Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Experimentálny hudobník, multižánrový spoločenko-kritický autor, profesor na Kalifornskej univerzite v Davise. Medzi prvými používal na vystúpeniach technológiu nahrávacích štúdií. Počas 11. festivalu sa predstavil vizuálno-akustickým dielom, kde reagoval na vojnu v Juhoslávii. Upozornil na zmenu vnímania vojny v mediálnej dobe. Poukázal na to, že používaním rovnakých technológií vo vojenskej technike a počítačových hrách sa teoreticky stierajú hranice medzi realitou a virtuálnou realitou. V prvej časti hral simultánne premietanú vlastnú počítačovú hru War Games, počas ktorej manipuloval so zábermi. V druhej časti jeho spolupracovník Richard Board opakoval za premietacím plátnom gestá politikov z filmu These Hands, sprevádzaného zvukovou kolážou.

Experimentális zenész, többműfajú társadalomkritikus szemléletű szerző. A Kaliforniai Davis Egyetem tanára, fellépésén az elsőők között használta a hangstudiókban alkalmazott technológiákat. A 11. fesztiválon egy vizuális-akusztikus művel szerepelt, melyben a jugoszláv polgárháborúra reagált. Felhívta a figyelmet a háború érzékelésének módosulására a mediális korban. Rámutatott arra, hogy a hadi technikákban és számítógépes játékokban alkalmazott hasonló technológiák révén – elméletileg elmosódik a határ a valóság és a virtuális valóság között. Darabja első részében saját maga készített, szimultán vetített számítógépes játékot játszott (War Games), miközben manipulálta a felvételeket. A második részben, a vetítövászson mögött álló munkatársa Richard Board, hangkollázs kíséretében megismételte a filmben szereplő politikusok gesztusát (These Hands).

An experimental musician, multi-genre author with a critical outlook on the society, professor at the University of California in Davis. He was one of the first artists to use recording equipment during his performances. At the eleventh festival, he presented a visual-acoustic work, through which he reacted to the Yugoslavia War. He pointed out the change in perception of the war in the age of media. He referred to the fact that using the same technology as the military and computer games do, the lines between real life and virtual reality can actually become blurred. In the first part, he played a computer game on a projection screen, War Games – that he had created himself – in which he manipulated with war footage. In the second part, his collaborator, Richard Board, who was standing behind the projection screen, reiterated the gestures of politicians from the movie These Hands, with a sound montage playing in the background.

87. LENGLOW & HEYE RMEARS (SK)

WE THINK THE BODY ELECTRIC
performens / performans / a performance

11. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. október, 1999 / 11. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 1999, október, 23. / The Eleventh International Performance Festival, Human Body Electronics, October 23, 1999
KLIKK pub Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Tandem Jozefa Cseresa a Michala Murina svojrázne interpretoval zmeny roly umelca. Michal Murin pritom poslušil ako názorná ukážka k prednáške Jozefa Cseresa, ktorý parafrázoval vízie Francoisa Dallegreta, podľa ktorých bude umelec v budúcnosti médiom vysielajúcim elektrické signály do vesmíru. Tie budú stimulovať vnímanie milovníkov umenia – zaniknú tak problémy chápaním umenia. Umelec oblečený v skafandri vysielal vlny a vnímateľ sa naľadí. Tento radikálny koncept – posúva „umenie v hlave“ do novej polohy – zbavuje ho prvkov „elitárstva“, mení jeho komunikačný model a expanduje v globálnom merítku.

A Jozef Cseres és Michal Murin kettős sajátosan értelmezte a művész szerepének megváltozását. Michal Murin szemléltetődésközként szolgált Jozef Cseres előadásához, aki Francois Dallegret látomását parafrázálta, miszerint a jövő művésze a világrbe elektromos szignálokat kisugárzó médium. Ezek a művészet iránt érdeklődők érzékelését ösztönzik majd – ezzel megszűnnek a művészeti megértésével kapcsolatos problémák. A szkafanderbe öltözött művész hullámokat bocsát ki – az érzékelő pedig ráhangolódik. Ez a radikális koncept – „a fejben való művészetet” új területre helyezi át – megszabadítja az „elitizmustól”, megváltoztatja kommunikációs modelljét és globális mértékben kiterjeszti.

The tandem of Jozef Cseres and Michal Murin was a unique interpretation of the change of an artist’s role. Michal Murin served as an example for Jozef Cseres’ presentation, where he paraphrased the visions of Francois Dallagret, according to which an artist will become a medium transmitting electronic signals to the outer space in the future. These will stimulate the art fans’ perception – the issues linked with comprehending art will all, therefore, dissolve. An artist, dressed in a space suit, will send out waves and the receiver will simply tune in. This radical concept pushes the “mind art” to a whole new level – by getting rid of any “elitist” elements, changing its communication model and expanding it to a global scale.

88. ERNŐ KIRÁLY (YU) 1919 – 2007 & S.K. Ψ ZSOLT SŐRÉS, ZSOLT KOVÁCS (H)

FLORA – DEFLORA, koncert
FLORA – DEFLORA, koncert
FLORA – DEFLORA, a concert

11. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. október, 1999 / 11. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 1999, október, 23. / The Eleventh International Performance Festival, Human Body Electronics, October 23, 1999
KLIKK pub Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Avantgardný hudobník, etnograf, „John Cage z Vojvodiny” spája prvky avantgardnej a ľudovej hudby. Vytvoril netradičné hudobné nástroje citrafón a tablofón. V konštrukcii citafónu vychádzal z citary, tablofón tvorí sčasti skrinka s rôznymi strunovými a brnkacími nástrojmi a sčasti miesto pre grafickú partitúru. Zvukový potenciál oboch primitívnych nástrojov znásobil elektronicými efektmi. Originálne nástroje obstoja aj ako výtvarné objekty. Na festivale zameranom na interakcie elektornických médií a ľudského tela, sa Ernő Király predstavil s opusom Flóra, hudobnou zvukovou „analógiou” organickej a anatomickej morfológie rastlín. Skupina S.K.Ψ (Zsolt Sőrés, huslista a Zsolt Kovács, gitara), zahrala dekonštrukciu jeho diela – poctu Ernővi Királyovi.

Avantgárd zenész, etnográfus, „a vajdasági John Cage” az avantgárd és a népzene elemeit egyesítette. A citrafón és a tablofón nem hagyományos hangszerek alkotója. A citrafón készítésénél a citerából indult ki, míg a tablofón egy részben különféle húros és pengetős hangszerekből álló doboz, részben egy grafikai partitúra-tartó alkotja. Mindkét primitív hangszer hangerejét elektronikus effektusokkal növelte. Az eredeti hangszerek önálló objektként is megállják helyüket. Az elektromos médiumok és az emberi test interakciójára fókuszáló fesztiválon, Király Ernő a Flóra című művét adta elő, mely a növények organikus és anatómiai alakzatának zenei-hangzásbeli „analóg” átírása. A S.K.Ψ (Sőrés Zsolt, hegedű és Kovács Zsolt, gitár) zenekar, Király Ernő előtt tisztelve, művének dekonstruált változatát mutatta be.

An avant-garde musician, ethnographer, “The John Cage of Vojvodina”, who established a link between the elements of avant-garde and folk music. He has created untraditional musical instruments, called ‘citraphone’ and ‘tablophone’. He took the guitar as a template for constructing the citraphone, while the tablophone is partly composed of a box with various plucked string instruments and partly of a space for a music score. The sound potential for both of the rudimental instruments is boosted by the use of electronic effects. Both of the original instruments can be perceived as art pieces. During the festival, focused on the interaction between electronic media and the human body, Erno Kiraly came with an opus, Flora – a sound “analogy” of the organic morphology and the anatomy of plants. The S.K.Ψ group (Zsolt Sores, violinist; Zsolt Kovacs, guitar), performed a deconstruction of his work – a tribute to Erno Kiraly.

89. HEINRICH LÜBER (CH) 1961

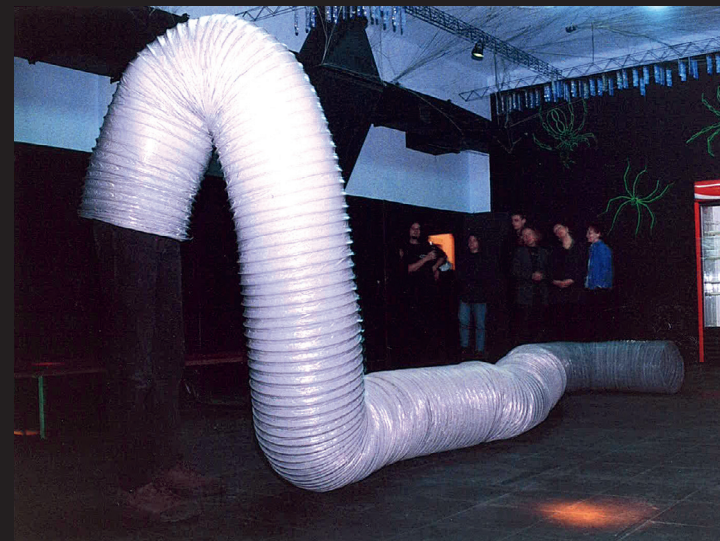
RÚRA, performans
A CSŐ, performansz
PIPE, a performance

11. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 12. decembra, 1999 / 11. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 1999, december, 12. / The Eleventh International Performance Festival, Human Body Electronics, December 12, 1999
KLIKK pub Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Výrazná postava medzinárodnej akčnej scény testuje hranice vlastnej telesnosti vo veľkomestskom či prírodnom prostredí v extrémnych situáciách (Fontána, Nairs, 2015). Komunikuje s prostredím i divákmi konfrontovanými nečakanými situáciami – zapája do svojich akcií rôzne zvuky, hluky, reč, ale aj fenomén času. Rúra odkazuje na pohltenie mestského „humánneho“ priestoru industriálnymi úžitkovými stavebnými prvkami, ktoré prerástli únosnú mieru a stali sa „organickou“ súčasťou zmutovaného človeka deformovaného technickou civilizáciou.

———— A nemzetközi akcióművészet színtér kiemelkedő egyénisége, testisége határait teszteli nagyvárosi vagy természeti környezetben, extrém helyzetekben (Szókökút, Nairs, 2015). A környezettel s a váratlan helyzettel szembesült nézőkkel kommunikál – bevonja akcióiba a különféle hangokat, zajokat, beszédet és az idő fenoménjét is. A Csőben rámutat a nagyvárosi „humánus” térség indusztriális használatra szolgáló épületelemekkel való megterheltségére, amelyek túlnőttek a kereteken és a technikai civilizáció által mutánsá deformált ember „szerves” részévé váltak.

———— A key figure of the international action scene, testing the boundaries of his own physicality in metropolitan or natural habitats in extreme situations (The Fountain, Nairs, 2015). He communicates with his surroundings and the audience by portraying unexpected situations – he integrates various sounds, noises, speaking sounds into his actions, including the phenomenon of time. The use of the pipe is a reference to the engulfment of the urban, “human” environment by construction components, which have exceeded the limit and became an “organic” part of a mutant human being, mutilated by the technological civilization.

90. MARIAN PALLA (CZ) 1953

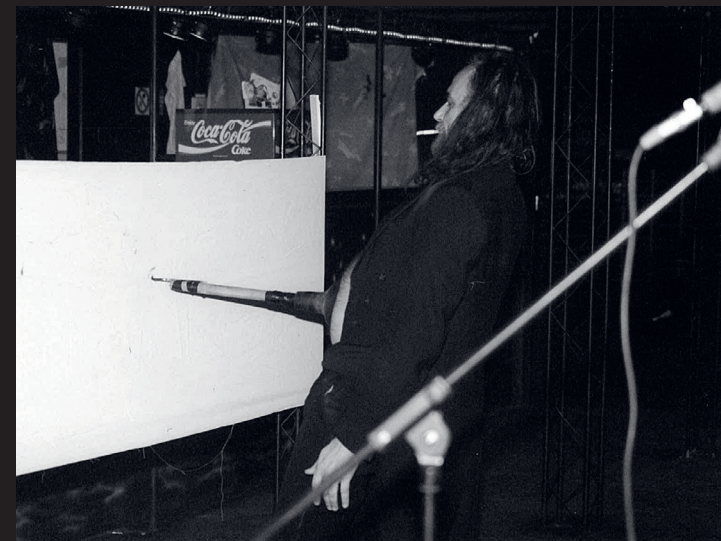
PUPIK IN ACTION
performens / performansz / a performance

12. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. – 25. november, 2000 / 12. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 2000, november, 23. – 25. / The Twelfth International Performance Festival, Human Body Electronics, November 23–25, 2000
KLIKK pub, Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Naivný konceptualista, multižánrovo výtvarník, hudobník, performer, pedagóg na Fakulte umění v Brne, sa objavil na festivale v Nových Zámkoch prvýkrát v roku 1998. Reagoval na prostredie rustikálnym humorom. Tenkokrát si zobral na mušku pozérvstvo umelcov. Robil si žarty nielen z tých „ktorí už pupočnou šnúrou nasávali umenie“, ale aj z bezbrehosti výtvarných experimentov, z toho, že všetko je dovolené a čokoľvek môže byť potenciálnym umením. Demonštroval čo dokáže robiť so svojim „pupíkom“. Nalial do neho tekutinu prítlačil k nemu gumený zvon, ktorého koniec namočil do farby a maľoval na pripravené biele plátno – parodujúc akčnú maľbu. Potom natrel brucho červenou farbou a otláčil ho o plátno – vznikla tak originálna textúra. Nakoniec oblepil brucho páskou a poslúžilo si ako hudobný nástroj: bubon.

———— Naiv konceptualista, többműfajú képzőművész, zenész, performer, a brünni Képzőművészeti Fakultás tanára, 1998-ban járt először Érsekújvárbán a fesztiválon. A helyzetre rusztikális humorával reagált. Ezúttal a művészek pózörtségét vette célba. Nemcsak azokból a művészekből űzött tréfát „akik már a köldökzsinóron át magukba szívták a művészetet”, hanem a művészeti kísérletezések parttalanságából is, abból, hogy minden megengedett és bármi művészet lehet. Azt demonstrálta, hogy mire képes „pupekjával”. A kis mélyedésbe folyadékot öntött, majd rászorított egy gumiharangot, melynek festékbe mártott végével festett az előkészített fehér vászonra – az akciófestészetet parodizálva. Azután befestette hasát piros festékkel és rányomta a vászonra – ezzel eredeti textúra keletkezett. Ezt követően ragasztószalaggal körbetekerte hasát és hangszerként: dobként használta.

———— A naïve conceptualist, multi-genre painter, musician, performer, teacher at the Faculty of Arts in Brno, who made his first-time appearance in Nove Zamky in 1998. He reacted to his surroundings by using rustic humor. This time, he targeted the hypocrisy among artists. He made a mockery not only of those “who have absorbed art through their umbilical cord” but also of the myriad of art experiments – the fact that anything is permitted and anything can possibly become a piece of art. He demonstrated what he can do with his “pupik” (bellybutton). He poured a liquid in it and pressed a plunger against it, with the rim covered in paint, then pressed it against a canvas – thus, an original texture was born. Lastly, he put tape around his abdomen as it became a new musical instrument: a drum.

91. DARIUSZ GORCZYCA (PL) 1966 & TEATR SYTUACJI (PL)

DICHOTOMUS II.
divadlo / színház / a theatre play

12. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. – 25. november, 2000 / 12. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 2000, november, 23. – 25. / The Twelfth International Performance Festival, Human Body Electronics, November 23–25, 2000
KLIKK pub, Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Poľský výtvarník, divadelník a performer zahájil činnosť divadla Teatr Sytuacji v roku 1987. Zaujímajú ho hranice telesnosti, medziľudských vzťahov a existenciálne témy. V multimediálnej dráme Dichotomus II. spracoval vzťah muža a ženy: od lásky a spolužitie cez úplné odcudzenie a po odumretie citu. Vstupoval do deja ako „režisér“ a manipulátor, inscenujúci telá dvoch hlavných aktérov – zviazaných sprvu hrejivým pocitom lásky a napokon už len zotrvačnou silou zvyku. Svojrýznym spôsobom rozvíja tradíciu absurdného divadla a posúva ho iným smerom – zúžitkujúc sugestivitu archetypálnych situácií ako aj možnosti nových médií.

———— A lengyel képzőművész, színházművész és performer 1987-ben indította el a Teatr Sytuacji tevékenységét. A testiség határai, az emberi kapcsolatok, valamint egzisztenciális témák foglalkoztatják. A Dichotomus II. című multimediális drámában a férfi és a nő kapcsolatát dolgozta fel: a szerelemtől és együttéléstől kezdve a teljes elidegenedésig és az érzelmek elhalásáig. A cselekvésbe „rendezőként” és manipulátorként avatkozott be, rendezgetve a két főszereplő testét – akiket az elején az érzelmek hőfoka, később csupán a megszokás tehetetlenségi ereje köt össze. Sajátos módon folytatja az abszurd színház hagyományát, más irányba tereli azt – felhasználva az archetipális helyzetek szuggesztivitását, valamint az új vizuális médiumok lehetőségeit.

———— A polish painter, theatre actor, and performer who initialized the existence of the Teatr Sytuacji theatre in 1987. He is fascinated with the boundaries of physicality, human relationships and existentialist topics. In the multimedia drama, Dichotomus II, he set the focus on the relationship between a man and a woman: from love and life together, to total estrangement and loss of emotional connection. He entered the scene as a “director” and a manipulator, putting the bodies of the two actors into play – initially tied together by the heart-warming feeling of love and then just the force of habit. With his own style, he develops the tradition of the Theatre of the Absurd and pushes it towards a different direction – making use of the forcefulness of archetypal situations as well as the opportunities of the new media.

92. THEATER GURICHT (RALF WENDT) (D)

WWW OF COLOURED PERSON
performens / performansz / a performance

12. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. – 25. november, 2000 / 12. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 2000, november, 23. – 25. / The Twelfth International Performance Festival, Human Body Electronics, November 23–25, 2000
KLIKK pub, Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Jazyk znamená pre nemeckého rozhlasového redaktora, performeru a kurátora festivalu FREIWILD v Halle nielen profesionálny nástroj a dorozumievací prostriedok, ale aj médium, výrazivo a dielo. Skúma charakter a zvukové špecifiká ľudskej a zvieracej reči. V Nových Zámkoch zaujal pozíciu na korze v meste, kde oblečený v žltej plastovej kombinéze, žltou tvárou a rukami písal na žltom písacom stroji – vytváral zvukové plastiky a pokúsil sa súzniť s prostredím.

———— A német rádióműsor szerkesztőjének, performernek és a hallei FREIWILD fesztivál kurátorának a nyelv nemcsak szakmájából kifolyólagos munka- és kommunikációs eszköz, hanem médium, kifejezésmód és műalkotás. Az emberi és állati nyelv jellegét és hangzásbeli sajátosságait vizsgálja. Érsekújvárbán helyét a város sétáló utcájában foglalta el, ahol sárga műanyag munkaruhában, sárga arccal és kézzel gépelt egy sárga írógépen – hangszobrokat készített és megpróbált ráhangolódni a környezetre.

———— For the German radio personality, performer and the curator of festival FREIWILD in Halle, language is not only a professional tool and a means of communication, but also a medium, means of expression, and an art piece. He explores the character and the sound elements in human and animal speech. In his performance, he promenaded the streets of Nove Zamky, dressed in a yellow plastic jumpsuit. With his face and hands painted yellow, he wrote on a yellow typewriter. He was creating sound plastics and tried to blend in with the surroundings.

93. ILONA NÉMETH (SK) 1963

EXHIBITION ROOM

multimediálna inštalácia / multimediális installáció / a multimedia installation

12. medzinárodný festival performance – Human Body Electronics, 23. – 25. november, 2000 / 12. nemzetközi performansz fesztivál – Human Body Electronics, 2000, november, 23. – 25. / The Twelfth International Performance Festival, Human Body Electronics, November 23–25, 2000 KLIKK pub, Nové Zámky / KLIKK pub, Érsekújvár / KLIKK Pub in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Zakladateľka štúdió erté, multimediálna výtvarníčka, v súčasnosti profesorka na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, na festivaloch v Nových Zámkoch sa prezentovala väčšinou inštaláciami (Brána, 1992). V interaktívnej inštalácii Exhibition Room (1998), reagovala na fenomén celebrit, rýchlokvasných produktov mediálnej doby, kde sa každý môže ocitnúť vo svetlách reflektorov a prežiť svojich „15 minút slávy“. Vstupom diváka na predvážacie mólo sa aktivujú jeho zvukové prvky: zaznie populárna hudba, rozsvietia sa reflektory, blíkajú fotoaparáty. Interaktívne dielo je javiskom pre performans, ponúka možnosť zažiť pocity hviezd. Je emblematickým dielom doby zvädzania.

— A Stúdió Erté alapítótágya, multimediális képzőművész, jelenleg a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola professzora, az Érsekújvárbán zajló fesztiválon többnyire installációival szerepelt (Kapu, 1992). Interaktív Exhibition Room (1998) című installációjában, a celebek szerepére reagált, a mediális korszak gyorsfogyasztásra készült termékeire, ahol bárki reflektorfénybe kerülhet és átélheti saját „15 perc hírnevét“. A néző kifutóra lépésével működésbe lépnek hangbeli elemei: felhangzik a popzene, kigyulladnak a reflektorok, villognak a fényképezőgépek. Az interaktív mű, egy performansz szintér, amely lehetővé teszi, hogy bárki átélje a sztár érzéseit. A csábítás korának emblematicus műve.

— One of the Studio Erte group founders, a multimedia painter, currently Professor at the Academy of Fine Arts in Bratislava. During her exhibitions at the festivals in Nove Zamky, she was mostly involved in installations (The Gate, 1992). In the interactive installation, Exhibition Room (1998), she reacted to the phenomenon of celebrities – the “instant foods” in the age of media, where anyone can take his or her place in the spotlight and experience the “15 minutes of fame”. With an attendee entering the catwalk, the stage sound bites go off: popular music starts to play, the spotlights shine bright, the cameras flash. The interactive piece works as a stage for the performance and offers the option to experience the life of a superstar. It is an emblematic analogy on the age of temptation.

94. ROLAND FARKAS (SK/H) 1975

UMELEC MÁ PRÁVO CELÝ DEŇ IBA FÚKAŤ BUBLINY, performans
A MŰVÉSZNEK JOGA VAN EGÉSZ NAP SZAPPANBUBORÉKOT FÚJNIA,
performansz / AN ARTIST IS ENTITLED TO BLOW BUBBLES ALL DAY
LONG, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Multimediálny výtvarník pracujúci najmä s neokonceptuálnymi stratégiami, dotkol sa otázky absolútnej slobody tvorby a statusu umelca. Doslovne predvážal nečinnosť tvorcu, polemizoval s pohľadom radikálnej avantgardy podľa ktorého umelec „je neustále spaľovaný vášňou tvorby a naplnený ideou“. Roland Farkas spochybňoval heroickú postavu umelca-demiurga a tézu splyvania umenia a života – a zviditeľnil to tvorivým spôsobom. Podobne Tamásovi St. Aubymu vyhlasujúcemu štrajk či „sobotný rok“ umelca, aj on predvážaním nečinnosti: leňošením a fúkaním bublín, vyjadril nárok umelca na autonómiu: byť sám sebou a určovať svoj „program“.

— A főleg neokonceptuális stratégiákat alkalmazó multimediális művész, az alkotás abszolút szabadságának és a művész státuszának kérdését érintette. Szó szerint szemléltette a nemcselekvő művészt, polemizált a radikális avantgárd szemlélettel miszerint a művész „szüntelen az alkotás hevében él ideákkal terhes“. Megkérdőjelezte a teremítő-művész heroikus alakját és a művészet és élet egységének téziséét – mindezt alkotó módon tette láthatóvá. A sztrájkot, vagy a „szombat évet“ meghirdető St. Auby Tamáshoz hasonlóan, a nemcselekvés bemutatásával: lustálkodással és szappanbuborékok fújásával, ő is a művész autonómiára való igényét fejezte ki: azt, hogy önmaga legyen és meghatározza saját „programját“.

— A multimedia artist who works primarily with neo-conceptual strategies. He tackled the question of absolute freedom of creation and the status of an artist. He literally showcased the inactivity of an artist, disputed the views of the radical avant-garde movement which claims that an artist is “constantly burning with temptation to create and is always full of ideas”. Roland Farkas called the heroic character of an artist/demiurge into question – and did the same with the thesis of art and life blending into one – and he conducted it in a creative way. Similarly to Tamas St. Auby, who declared artists’ strike or even a “sabbatical year”, he also demonstrated his inactivity – by sitting idly and blowing bubbles – this is how he expressed an artist’s claim to autonomy: to be who you are and make your own “rules”.

95. ARNOLD SKIP (USA) 1957

UDALOSŤ NA NÁMESTÍ 11. októbra, 2002, performans
ESEMÉNY A FŐ TÉREN 2002 október 11., performansz
AN EVENT IN THE MAIN SQUARE – October 11, 2002, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

„Mojim zámerom je obraz a nič iné“ tvrdí významný americký performer pracujúci s jedným z najautentickejších nástrojov ktorým disponuje: so svojím telom. Situuje ho do rôznych nedostupných miest, galerijných priestorov, skúma jeho hranice v extrémnych podmienkach (Marquee, 1999, Glarus). V daždívý deň, 11. októbra 2002, jeho nahé zabalené telo akoby zabudnuté na studenej kamennej dlažbe Hlavného námestia v Nových Zámkoch, čakalo na objavenie a reakcie okoloidúcich. Sugestívny obraz zvláštneho nehybného antropomorfného objektu, bezbranného pohodeného tela, zafungoval: ľudia sa zmobilizovali a vyslobodili performeru.

— „Céлом csakis a kép, semmi más“, állítja a tulajdonát képező egyik leghitelesebb eszközzel, saját testével dolgozó jelentős amerikai performer. Különböző nehezen hozzáférhető helyekre, galériák tereibe helyezi testét, határait vizsgálja extrém helyzetekben (Marquee, 1999, Glarus). 2002 október 11-én, egy esős napon, az érsekújvári Fő tér kövezetén fekvő, meztelen becsomagolt, ottfelejtettnek tűnő teste, felfedezésre s az arra járók reakciójára várt. A különös mozdulatlan emberalakú objekt, a védtelen eldobott test szuggesztív képe működésbe lépett: mozgósította az embereket, akik kiszabadították a performert.

— “My interest is the image and nothing else,” are the words of a famous American performer who works with one of the most authentic tools in his “armory”: his own body. He places it in various inaccessible locations, spaces of the gallery; he explores its boundaries in extreme conditions (Marquee, 1999, Glarus). On a rainy day, October 11, 2002, his naked, wrapped-up body was (as if it had been forgotten there) laying on a cold, stone pavement in the Main Square in Nove Zamky. It was waiting for its discovery and the reactions of the people passing by. The suggestive image of a weird, motionless anthropomorphic object – a defenseless body – did the trick: the people gathered together and freed the performer.

96. PETER BAREN (NL) 1954

OBJAVIŤ NEBO, performans
FELFEDEZNI AZ EGÉT, performansz
TO DISCOVER HEAVEN, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Hlavné námestie a okolie, Nové Zámky / Fő tér és környéke, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square and its surroundings Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Akékolvek dielo tvori priestor pre dialóg umelca a diváka. Uznávaný holandský výtvarník a performer sa predstavil v pozícii umelca-outsidera – pokorne sa domáhajúceho pozornosti. Dobre oblečený autor si vypožičal identitu „žobráka“, kľučal na rôznych miestach námestia, pred ním ležali puzzle verzie jeho diel, v ruke držal kostrbatým písmom napísaný odkaz: „objaviť nebo“. Rozložil obrázky po jednom na schodoch morového stĺpu z rôznych strán, postupne ich vyklopil a rozsypal. Ponúkal jedinečnú šancu divákovi ponoriť sa do seba, prostredníctvom ľudskosti a obrázkov dotknúť sa duchovna – objaviť čarovný svet umenia. Je to metafora katarzie, vzťahu umelca a diváka.

— Bármilyen mű teret alkot a művész és néző közötti párbeszédre. Az elismert holland képzőművész és performer a figyelemért esedező művész-outsider alázas pozíciójában mutatkozott be. A jól öltözött szerző kikölcsonozta a „koldus” identitását, a tér különböző helyein térdepelve, előtte a földön műveinek puzzle változatai heverték, kezében darabos írással írt üzenetet tartott: „felfedezni az eget”. A képeket a pestisoszlop lépcsőin egyenként más-más oldalról helyezte el, majd egymás után kiborította és szétszórta őket. Egyedülálló lehetőséget kínált a nézőknek az önmagukban való elmerülésre, a képek és emberségük révén megérinteni a szellemi tartományait – felfedezni a művészet varázslatos világát. A katarzis, a művész és közönség viszonyának metaforája.

— Any art piece creates a space for the artist and their spectator. A critically acclaimed Dutch painter and performer introduced himself as an artist/outsider, asking for attention in a humble way. The well-dressed author borrowed the identity of a “beggar” – he kneeled at various spots in the Main Square, with puzzle versions of his works placed in front of him and in his hand, he held a note written in messy handwriting: “To discover heaven”. He set out the images with puzzle pieces, one by one, on the various sides of the stairs of the Holy Trinity Column and consequently flung them down. He gave the spectators a once-in-a-lifetime chance to take a look at themselves, through the concept of humanity and images, to touch and feel divinity – to discover the magical world of art. It is a catharsis metaphor, the relationship between an artist and their spectator.

97. SYSTEM HM₂T (MARCO TEUBNER – HELGE MEYER) (D)

Z RUKY DO RUKY, performans
KÉZBŐL KÉZBE, performansz
HAND-TO-HAND, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002
Kino Mier, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassávko centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre Archives

Performerská dvojica činná od roku 1998, je členom medzinárodného zoskupenia Black Market International. V ich preformensoch významnú rolu zohráva dejisko, improvizácia a nepredvídateľnosť udalostí. V Nových Zámkoch sa pomaly posúvali po Hlavnom námestí s rôzne veľkými kameňmi pripevnenými k telu. Najväčší kameň s nápisom DIGNITY (dôstojnosť) ležal na zemi. Jeden z nich ho dvíhol a začali ho prehadzovať z ruky do ruky. Postupne sa takto zbavovali aj ďalších kameňov (GRACE – pôvab), „použité“ odhodili na námestí. Náročné predstavenie zdanlivo nezmyselnej činnosti vyžadujúcej obratnosť a koncentráciu – evokuje doživotný tvorivý zápas umelca, aj s ranami a trhlinami.

— Az 1998-től működő performer kettős a Black Market International csoportosulás tagja. Performanszaikban jelentős szerepet játszik a helyszín, improvizálás és az események előreláthatatlansága. Érsekújvárbán lassan áthaladtak a Fő téren, testükhöz erősített különböző nagyságú kövekkel. A legnagyobb, a DIGNITY (tiszeletreméltóság) feliratú kő a földön hevert. Egyikük felvette, majd kézből kézbe dobálták. Fokozatosan megszabadultak a többi kőtől (GRACE – báj) is, a felhasználtakat elhajítottak a téren. Az igényes, látványzólag értelmetlen cselekvést bemutató, ügyességet és koncentrált figyelmet igénylő előadás – a művész életre szóló alkotó küzdelmét idézi, a sebekkel és sérülésekkel együtt.

— A group of two performers active since 1998, members of the international performance artist collective, Black Market International. The key elements in their performances are determined by the stage, improvisation and unpredictable situations. In their performance, they moved slowly through the Main Square in Nove Zamky, with stones of different sizes tied to their bodies. The biggest stone, tagged DIGNITY, was placed on the ground. One of them picked it up and started shooting it from one hand to another. Continuously, they started getting rid of all the other stones (GRACE) and left the “used” ones behind in the Main Square. The demanding performance of a seemingly meaningless action that required an amount of dexterity and concentration evokes the lifelong creative struggle of an artist, with bruises and scrapes.

98. ADINA BAR-ON (IL) 1951

DOMOV, SAMOZREJME, performans
OTTHON, TERMÉSZETESEN, performansz
HOME, OF COURSE, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002
Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassávko centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre Archives

Domov, samozrejme znamená archetypálne spojenie so ženou a s jej doživotnou rolou. Izraelská výtvarníčka, priekopníčka akčného umenia, sa zaoberá konfliktom identít a rolou žien. Používa svoje telo a hlas ako sugestívny dramatický nástroj. Vo svojom performensí na 13. festivali za expresívnych výkrikov evokujúcich pôrod, vystrihla dom z papiera – starala sa oň, pokrčila ho a vyrovnala, nakoniec sa s ním prikryla. Stvárnila silný príbeh glosujúci údel žien, ktoré sú synonymom domova – a na ich obetavosti stojí rodina. Domov, samozrejme, sa rovná matke, nevyčerpateľnému zdroju vitality, pocitu bezpečia, schopnosti niešť bremeno svojej roly od narodenia po smrť.

— Az Otthon, természetesen, a nő azonosítása archetipális életfogytiglani szerepével. Az izraeli képzőművész, az akcióművészet úttörője, az identitás konfliktusaival és a nők szerepével foglalkozik. Testét és hangját kifejezőeszközként használja. Szuggesztív performanszában a 13. fesztiválon expresszív, szülést felidéző sikolyok kíséretében, papírból egy házat vágott ki – dédelgette, összegyúrta és kisímitotta, végül betakarózott vele. Az elemntáris erejű történetben a nők sorsát összegezte, akik az otthon szinonímáit testesítik meg – s odaadásukon alapszik a család. Az Otthon, természetesen, egyenlő az anyával, az életerő kimeríthetetlen forrásával, a családeért való léttel – születéstől halálig tartó szerepe terhének viselésével.

— 'Home, of Course' represents an archetypal connection between a woman and her perpetual role. The Israeli painter, pioneer of action art, focuses on the conflict between identities and roles of a woman. She uses her body and her voice as an expressive dramatic tool. During her performance at the thirteenth festival, with screams that resembled the act of birth, she cut out a house from a piece of paper. She took care of it, crumbled it and straightened it back, and, in the end, covered herself with it. She illustrated a strong point that referenced the hardships of a woman, which are synonyms to home – and their devotion is conditioned by the family. 'Home, of Course' is tantamount to the mother – an unlimited source of vitality, feeling of security, the ability to carry her burdens from the moment of birth until death.

99. OTTÓ MÉSZÁROS (SK) 1963 JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK/H) 1963

NOSTALGIA, performans
NOSZTALGIA, performansz
NOSTALGY, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002
Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassávko centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Zakladajúci člen Štúdió Erté, performer a básnik Ottó Mészáros známy svojim groteskným humorom, podrobil nostalgickému spomínaniu svojho druha, organizátora festivalu Józsefa R. Juhásza. Vyzbrojení baterkami a tubami šľahačky na pánskom záchode za značkovania a ťačkovania šľahačkou si zaspomínali na začiatky a úskalia festivalu. Cieľom tohto „dobromyseľného“ dohovárnia bolo presvedčiť spolubojovníka, aby sa vzdal organizovania festivalov. József R. Juhász to samozrejme prisľúbil a pozval prítomných na budúcoročný festival.

— A Stúdió érté alapítótagja, a groteszk humoráról ismert performer és költő, Mészáros Ottó, ezúttal társát Juhász R. Józsefet, a fesztivál szervezőjét, nosztalgikus emlékezésnek vetette alá. Elemlámpával és tejszínhabos tubusokkal felfegyverkezve, a férfi mosdóban egymás tejszínhabbal való megjelölése és pofozása közben, felelevenítették a fesztivál kezdeteit és nehézségeit. E „jóindulatú” rábeszélés célja a harcostárs meggyőzése volt az, hogy lemondjon a fesztiválok szervezéséről. Természetesen ezt Juhász R. József meg is ígérte, majd meghívta a jelenlévőket a jövő évi fesztiválra.

— The founding member of the Studio Erte group, performer and poet, Otto Meszaros, known for his grotesque humor, underwent a nostalgic moment of reminiscence with his partner, the festival's organizer, Jozsef R. Juhasz. Equipped with flashlights and cans of whipped cream, standing in the men's restroom, they flashed and smacked each other around and looked back together at the beginnings and pitfalls of the festival. The goal of the "good-hearted" act was to persuade the opponent to give up on organizing the festival. Jozsef R. Juhasz indeed agreed and invited everyone to the following year's festival.

100. MICHAL MURIN (SK) 1963

VÁŠE MENO V MOJEJ SIGNATÚRE, performans
AZ ŐN NEVE AZ ÉN ALÁÍRÁSOMBAN, performansz
YOUR NAME IN MY SIGNATURE, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002
Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassávko centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

V rámci svojej individuálnej mytológie sa Michal Murin, zaoberal v tom čase projektom Múzea súčasného umenia v signatúre. Skúmal genealógiu vlastnej signatúry ako výrazu individuálneho charakteru, performatívneho prejavu písania a často opakovanej osobnej šifry. Na 13. festivale uviedol do problematiky aj divákov. Načrtnol históriu svojho podpisu ako rodinného „dedičstva“ po otcovi – poukázal na ich podobnosť pribúdajúcim vekom – a odlišnosť veľkosťou napísal ich na papieri. Potom poprosil prítomných, aby sa zvlášť podpísali pod jeho rozmernú signatúru – vznikol tak ďalší znak, ktorý kontextualizoval jeho podpis: „Moje písmo je kontrasiatúrou vášho a otcovho podpisu.“ V stiahnutí obecenstva do svojho projektu – autentizoval krátky osobný kontakt.

— Egyéni mitológiája keretében, Michal Murin akkor, a Szignatúrában rejülő kortárs múzeum projektjével foglalkozott. Szignatúrájának eredettörténetét vizsgálta mint, egyéni kifejezést, az írás performatív megnyilvánulását és gyakran ismétlődő személyes rejtjelet. A 13. fesztiválon ismertette kutatásait a fesztivál közönségével. Vázolta aláírása történetét, családi, apai „örökségként” – rámutatott kora előrehaladtával beálló növekvő hasonlóságukra – majd eltérő nagyságrendben papírokra vetette őket. Végül felkérte a jelenlévőket, hogy külön írják alá magukat nagyméretű szignatúrája alatt – így egy újabb jel keletkezett, amely kontextualizálta aláírását: „Aláírásom az ön és az apám kontraszignatúrája” közölte. A közönség bevonásával projektjébe – hitelesítette a rövid ideig tartó személyes kontaktust.

— As a part of his own, individual mythology, Michal Murin focused on a Museum of Contemporary Art project which concerned signatures. He explored the genealogy of his own signature as a means of expressing one's individual character, performative written discourse and a replicated personal cipher. During the thirteenth festival, he also engaged the audience in the issue. He formulated the history of his signature as a family “heritage” after his father – displaying the similarities as he got older – and put it down on a piece of paper in different sizes. He then asked the attendees to sign under his large-sized signature – thus creating a different symbol which contextualized his signature: “My writing is a countersignature to your signatures and the signature of my father.” By engaging the audience in the project, he authenticated a short, personal contact.

101. WLADYSŁAW KAZMIERCZAK (PL) 1951 & EWA RYBSKA (PL) 1958

„I LIKE AMERICA AND AMERICA LIKES ME”
performans / performansz / a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Polská performerská dvojica navštívila Spojené štáty rok po 11. septembri 2001. Zážitky z cesty spojila s legendárnou akciou Josepha Beuysa: „Mám rád Ameriku a Amerika má rada mňa” (1974). Stáli pred premietacím plátnom na ústach s náhubkami, pred nimi ležali plyšové psy. Reagovali na dianie na plátne: po zjavení americkej zástavy a zaznení hymny – obradne držali zástavu, prechádzali sa pred ikonickými miestami New Yorku (Socha slobody, Brooklynský most, horiace dvojičky). Pri emblematických záberoch Beuysa s kojotmi – citovali jeho pózu – zahalili sa do prikrývky, štekajúc odháňali psov palicou. Na záver prezentovali vlastné zábery z cesty – a vyjadrili nádej vo svete bez agresie.

— A lengyel performerpáros egy évvel 2001 szeptember 11-e után látogatott el az Egyesült Államokba. Élményeiket Joseph Beuys legendás akciójával a „Szeretem Amerikát, Amerika szeret engem”- mel (1974) kapcsolták össze. A filmvászon előtt szájukon szájkosárral álltak, előttük két plüss kutya hevert. A vásznon zajló történése reagáltak: az amerikai zászló és a himnusz felhangzása után – szertartásosan zászlót tartottak, majd New York ikonikus helyei előtt sétáltak (Szabadság szobor, Brooklyn hídj, égő WTC). Beuys és a prérifarkasok emblematicus felvételénél – idézték pózát – takarókba burkolóztak és ugatva üzőgették a kutyaikat bottal. Végül a városról készült saját felvételeiket mutatták be – és reményüket fejezték ki az agresszió nélküli világról.

— The Polish performative duo visited the United States after the September 11 attacks in 2001. The duo combined their experiences from the journey with a legendary action by Joseph Beuys: 'I Like America and America Likes Me' (1974). They stood in front of a projection screen, with their mouths muzzled and a bunch of plush dog toys placed before them. They reacted to the actions happening on the projection screen – after an image of the American flag and the anthem went off, they ritually held the American flag and went on a walkabout around iconic New York landmarks (Statue of Liberty, Brooklyn Bridge, the World Trade Center on fire). During emblematic shots of Beuys with coyotes – they cited his vision – they covered themselves in a blanket and drove off dogs with a stick, both barking. In the final act, they showed their own footage from the journey – and inspired hope in a world without hate.

102. MYRIAM LAPLANTE (CA/I) 1954

FONTÁNA, performans
SZÖKŐKÚT, performansz
FOUNTAIN, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Kanadská performerka a výtvarníčka, žijúca v Taliansku, od roku 2001 je členkou medzinárodného zoskupenia Black Market International. Jej práce charakterizuje štipľavý humor, kritický pohľad a prelínanie reality s fantáziou. V performanse Fontána si vypožičiala názov ikonického diela dejín umenia, zhmotnila výostne ženský princíp. Objavila sa ako láskavo-obľudná tvorkyňa i ničiteľka. Vo večerných hodinách s usmievanou maskou na hlave sedela na prepravke, v jej dlaních obrátených hore ústili konce hadíc, obklopovali ju hlinené sošky mužov, žien a detí. Z jej dlaní vyvrela fontána, postriekala ňou sošky a nakoniec ich rozdupala. Parodovala moc tvorcu-ničiteľa, ktorý je zdrojom života /diela.

— A kanadai, Olaszországban élő performer és képzőművész, 2001-től a Black Market International csoportosulás tagja. Munkásságára csípős humor, kritikus szemlélet, a realitás és a fantázia áthatása jellemző. Szökőkút című performanszában kikölcsonozta az ikonikus mű címét, kizárólag a női princípumot tárgyiasította. Szeretetreméltó szörnyetegként, teremtként és pusztítóként jelent meg. Az esti órákban fején mosolygós maszkkal, egy sörösládan ült, felfelé fordított tenyereibe gumicsövek végei vezettek, férfiak, nők és gyermekek agyagszobrai vették körül. Tenyeréből szökőkút tört fel, mellyel lefecskendezte a szobrokat, végül széttiporta őket. Az alkotó-pusztító hatalmát parodizálta, aki az élet/mű forrása.

— A Canadian performer and painter residing in Italy, who has been, since 2001, a member of the art collective, Black Market International. Her works are characteristic for their razor-sharp wit, a critical outlook on the blurred lines between reality and fantasy. In the performance, named Fountain, she borrowed the name of an iconic art history work and materialized the principles of a woman. She appeared as a beauty and a beast – a creator and a destructor. Late in the evening, with a smiling mask on her head, she sat on a carrier box, her palms facing upwards, carrying hose ends, as she was surrounded by clay statuettes of men, women and children. A fountain gushed out of her hands, she sprayed the statuettes with water and eventually trampled them to pieces. She mocked the power of the creator/destructor – the source of life.

103. JAN SWIDZINSKI (PL) 1923 – 2014

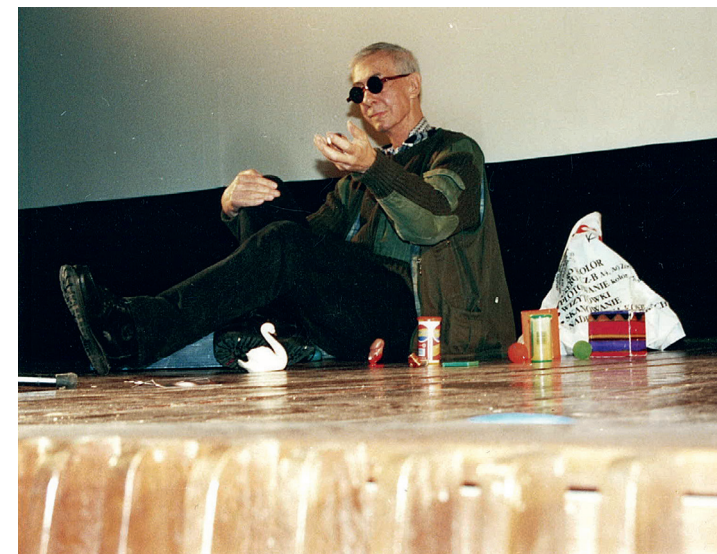
SPOMIENKY, performans
EMLÉKEK, performansz
MEMORIES, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Významný poľský intermedialný tvorca, teoretik, organizátor festivalov akčného umenia (INTERAKCJE, Piotrków Trybunalski) autor manifestu Umenie ako kontextuálne umenie (1976). Zúčastnil sa festivalu v Nových Zámkoch v roku 1991 s performansom „Jan in Wonderland”. Teraz doniesol so sebou dva kufriky spomienok, sediac na zemi vybaloval ich obsah a kochal sa nimi. Spomienky na jeho detstvo, mladosť a dospelosť reprezentovali symbolické predmety – hračky, písňa, populárna hudba. S údivom veľkého dieťaťa zdieľal s obecnstvom relikvie svojho života.

— A jelentős lengyel intermedialis művész, teoretikus, akcióművészeti fesztivál-szervező (INTERAKCJE, Piotrków Trybunalski), a Művészet mint kontextuális művészet című manifestum szerzője (1976). 1991-ben részt vett az Érsekújváriban zajló fesztiválon a „Jan in Wonderland” című performansszal. Most két bőröndnyi emléket hozott magával, melyeket földön ülve kicsomagolt és gyönyörködött bennük. Gyermekévei, fiatalsága és felnőttkora emlékeit szimbolikus tárgyak reprezentálták – játékok, fütyülő, könnyű zene. Egy nagy gyermek csodálkozásával osztotta meg a közönséggel élete ereklyéit.

— An eminent Polish intermedia artist, theoretician, the organizer of action art festivals (INTERAKCJE, Piotrków Trybunalski), author of the manifest 'Art as Contextual Art' (1976). He first participated at the festival in Nove Zamky in the year 1991, performing 'Jan in Wonderland'. This time, he brought two suitcases full of memories with him. Sitting on the ground, he unpacked the contents upon which he feasted his eyes. The memories of his childhood, youth and adulthood were represented by symbolical objects – toys, a whistle, pop music. With a surprise of a big child at heart, he shared the relics of his life with the audience.

104. BORIS NIESLONY (D) 1945

BEZ NÁZVU, performans
CÍM NÉLKÜL, performansz
UNTITLED, a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002 / 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002 Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Spoluautor Mapy performansu (PERFORMANCE – ART KONTEXT, 1999 - 2001), zakladajúci člen združenia Black Market International, viackrát vystúpil na festivale. Tentokrát sa zaoberal s problémom interpretácie a čitateľnosti akčného umenia. Demonštroval to v duchu svojho radikálneho minimalizmu s ironickým humorom: na javisku púšťal z magnetofónu nezmyselné zvuky, ktoré pretlmočil do svojráznej verzii znakovkej reči. Touto hravou formou prispel k diskusii o zrozumiteľnosti a individuálnom čítaní diela.

— A Performansz térkép társszerzője (PERFORMANCE – ART KONTEXT, 1999 - 2001), a Black Market International csoportosulás alapító tagja, többször szerepelt a fesztiválon. Ezúttal az akcióművészet értelmezésének és olvasatának problémája foglalkoztatta. Mindezt radikális minimalizmusa szellemében, ironikus humorral demonstrálta: a színpadon magnetofonból értelmetlen hangok szóltak, melyeket egy sajátos jelbeszédben tolmácsolt. Ilyen játékos formában járult hozzá a mű értelmezéséről és egyéni olvasatáról szóló vitákhoz.

— A co-author of the Performance Map (PERFORMANCE – ART KONTEXT, 1999-2001), one of the founding members of the performance art collective, Black Market International, who had performed numerous times at the festival. This time, he focused on the issue of action art interpretation and legibility. He demonstrated that within the style of his radical minimalism, accentuated by ironic humor: he stood on the stage with a tape recorder emitting nonsensical sounds, which he interpreted into his own, distinctive sign language. Using this playful approach, he made a contribution to the discussion about the intelligibility and personal interpretation of an art piece.

105. GUSZTÁV ÜTŐ (RO) 1958

AD INFINITIVUM
performans / performansz / a performance

13. Medzinárodný festival performance – Transart Communication, 10. – 12. október, 2002/ 13. nemzetközi performansz fesztivál – Transart Communication, 2002, október, 10. – 12. / The Thirteenth International Performance Festival, Transart Communication, October 10–12, 2002
Kino Mier, Nové Zámky / Béke Mozi, Érsekújvár / Cinema Mier in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassák Centre's Archives

Leitmotívom díel umelca je mesianistický prvok. On sa má azda najbližšie k dedičstvu heroických performerov-prorokov. Jeho performans v posledný deň festivalu bol stručný a výstižný. Vyzbrojený metlou a vedrom vody poumýval vchod do budovy, potom sa pripútal reťazou k dverám a pokračoval v práci, kým dočiahol. Rituálne vyčistenie dejiska festivalu, záverečné poupratovanie a symbolické pripútanie sa k miestu odkazovalo nielen na väzbu k nemu, ale aj k osudovým (geo)politickým determináciám.

———— A művész performanszainak leitmotívuma, a messianisztikus elem. Bizonyára ő áll a heroikus performerek-próféták örökségéhez a legközelebb. A fesztivál utolsó napján zajló performansza lakonikusan tömör és találó volt. Seprővel és vödörrel felszerelve, felmosta az épület bejáratát, aztán láncsal az ajtóhoz kötötte magát és addig folytatta a munkát, amíg elért. A fesztivál helyszínének rituális megtisztítása, a záró nagytakarítás és a helyhez való szimbolikus odaláncolás, nemcsak hozzájuk való kötődésre utalt, hanem a sorsszerű (geo)politikai determinációkra is.

———— The author's leitmotiv involves the use of messianic elements. He is, perhaps, one of the authors to have the closest contact to the heritage of heroic performers/prophets. On the last day of the festival, his performance was straightforward and apt. Armed with a broom and a bucket of water, he washed the building entrance, then chained himself to the doors and continued with the activity within his reach. The cleansing ritual of the festival scene, the concluding cleanup and the symbolical chain-binding to the place was not only a reference to the bond to the place itself but also to the fated (geo) political determinations.

106. ILONA NÉMETH (SK) 1963

PRIJALI BY STE?, public art udalosť
ELFOGADNA – E?, public art esemény
WOULD YOU ACCEPT?, a public art event

16. Transart Communication, 3. – 4. september, 2010
16. Transart Communication, 2010, szeptember, 3. – 4.
The Sixteenth Transart Communication Festival, September 3–4, 2010
Hlavné námestie, verejné priestory, tržnica, Nové Zámky / Fő tér, nyilvános terek, piac, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square, public space, the city market • Foto / Fotó / Photography: Helena Markusková

Intermediálna výtvarníčka a profesorka Vysokej školy Výtvarných umení v Bratislave, vo svojom diele testovala úroveň tolerancie obyvateľstva národnostne zmiešaného mesta a dejiska festivalu, a tým aj úroveň demokracie. Pri zostavení otázok spolupracovala so sociologičkou Szilviou Németh, siahli po prvkoch Bogardusovej stupnice, ktorá sa používa v rámci výskumu verejnej mienky na meranie vzdialenosti medzi etnikami. Ilona Németh preniesla chůlostivé otázky do verejného priestoru – s prepojením intímnej privátnej a verejnej sféry nastolila diskusiu o stave spoločnosti, o znášanlivosti ľudí a sile predsudkov.

———— Az intermediális képzőművész s a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola professzora, művében a vegyes nemzetiségű város és a fesztivál helyszínén élő lakosság toleranciaszintjét vizsgálta, egyúttal a demokrácia mértékét is. A kérdések összeállításában Németh Szilvia szociológussal együttműködve a Bogardus skála elemeiből indultak ki, mely a közvélemény kutatásokban az etnikumok közötti távolság mérésére szolgál. Németh Ilona, az érzékeny kérdéseket áthelyezte a közterületre – a nyilvános- és magánszféra összekapcsolásával vitát kezdeményezett a társadalom állapotáról, az emberek összeférhetőségéről és az előítéletek erejéről.

———— An intermedia painter and professor at the Academy of Fine Arts in Bratislava, who tested, through her work, the tolerance level of a population with mixed nationalities and the scene of the festival, simultaneously analyzing the level of democracy. She had prepared questions in collaboration with a sociologist, Szilvia Nemeth, touching upon the elements of the Bogardus social distance scale, used for public opinion evaluation purposes to determine the distance between ethnicities. Ilona Nemeth brought the sensitive questions to the public space – connecting the intimate, private and public spheres, she stirred a discussion on the state of the society, tolerance between people and the power of prejudice.

107. JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK) 1963

MESTSKÝ POTÁPAČ – PARANORMÁLNE ŠPORTOVÉ AKTIVITY,
performans / VÁROSI BÚVÁR – PARANORMÁLIS SPORT
TEVÉKENYSÉGEK, performansz / THE CITY DIVER – PARANORMAL
SPORT ACTIVITIES, a performance

16. Transart Communication, 3.– 4. september, 2010
16. Transart Communication, 2010, szeptember, 3. – 4.
The Sixteenth Transart Communication Festival, September 3–4, 2010
Hlavné námestie, verejné priestory, tržnica, Nové Zámky / Fő tér, nyilvános terek, piac, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square, public space, the city market • Foto / Fotó / Photography: Imre Dénes

Performer a organizátor festivalov Transart Communication, od roku 2003 realizoval sériu akcií, ktorú zhrnul pod názvom Paranormálne športové aktivity. Zameral sa v nich na paradoxné činnosti, ktoré činilo absurdnými buď miesto, čas, ročné obdobie, výstroj či rekvizity. Zisťoval nielen svoje schopnosti, ale aj reakcie okolia. V Mestskom potápačovi prevzal výzbroj a identitu zo svojej prvej performansi z 2. festivalu (1989). Chodil v ňom po meste s GPS navigátorom, zisťujúc, kde sa práve nachádza. Pointou bolo, že „zablúdený“ potápač veľmi dobre poznal domáci terén, preveroval postoje rodákov, ich otvorenosť a schopnosť komunikovať s formami inej kreativity. Blysol sa pritom jeho existenciálne ladený humor založený na vizualizácii paradoxov.

———— A Transart Communication fesztiválokat szervező performer, 2003-tól egy akció-sorozatot valósított meg, melyet összefoglalva Paranormális Sport Tevékenységek-nek nevezett. Paradox cselekvéseket végzett bennük, melyeket a helyszín, idő, évszak, felszerelés vagy a kellékek tettek abszurdá. Nemcsak saját képességeit, hanem a környezet reakcióit is vizsgálta. A Városi búvárban felszerelését és identitását az első, a 2. fesztiválon (1989) előadott performanszából kölcsönözte. A városban GPS keresővel járkált, rákérdezve helyzetére. Az akció poénje abban állt, hogy az „eltévedt” búvár alaposan ismerte az otthoni környezetet, de földjei hozzáállását, a másféle kreativitás iránti nyitottságát és kommunikálni való hajlandóságát tette próbára. Közben felvillant egzisztenciális hangvételű, vizuális paradoxokon alapuló bizarr humora.

———— A performer and the organizer of Transart Communication festivals, has since 2003 conducted a series of actions under the name 'Paranormal Sports Activities'. In them, he focused on paradoxical activities which were deemed absurd by the location, date, season, equipment or props involved. He was exploring not only his own abilities but the reactions of the people watching. In his performance, 'The City Diver', he put on the equipment and the identity from his first performance at the second festival (1989). He walked the city streets, dressed as a scuba diver, with GPS navigation, in an attempt to find out where he is located. The point was that the "lost" city diver had been acquainted with the home terrain for a long time, as he examined the attitude of the countrymen, their openness and the ability to communicate with a different kind of creativity. He cut a dash with his existentially oriented humor based on visualizing paradoxes.

108. BÁLINT SZOMBATHY (YU/H) 1950

SPOMÍNAJ!, performans
EMLÉKEZZ!, performansz
REMEMBER!, a performance

16. Transart Communication, 3.– 4. september, 2010
16. Transart Communication, 2010, szeptember, 3. – 4.
The Sixteenth Transart Communication Festival, September 3–4, 2010
Hlavné námestie, verejné priestory, tržnica, Nové Zámky / Fő tér, nyilvános terek, piac, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square, public space, the city market
Foto / Fotó / Photography: Zsolt Warnay

Posunom festivalu do ulíc sa otvorili možnosti bezprostrednej komunikácie s obyvateľmi mesta. Hlboko zakorenené hranice nevšímavosti atakoval Bálint Szombathy. Prechádzal sa po Hlavnom námestí ako živý pútač, živé svedomie a memento doby v jednej osobe – a upozorňoval na nebezpečenstvo návratu totality, života v diktatúre a roky neslobody. Robil prieskum – skúmal (ne)stálosť pamäti, stav spoločnosti dvadsať rokov po zmene spoločenského systému.

———— A fesztivál utcára kerülésével, megnyílt a város lakosságával való közvetlen kommunikálás lehetősége. Szombathy Bálint a mélyen gyökerező közömbösség határait feszegette. A Fő téren élő reklámként, élő lelkiismeretként és mementóként járkált – figyelmeztetve a totalitárius rendszer, a diktatúra és az elnyomás visszatérésének veszélyére. Felmérést készített – az emlékezet állandó(tlan)ságát, a társadalom állapotát vizsgálta, húsz évvel a rendszerváltás után.

———— Transferring the festival grounds to the streets resulted in unlocking new options – that of a spontaneous communication with the city's inhabitants. Balint Szombathy was the one to combat the deeply rooted boundaries of ignorance. He walked across the Main Square as a living advertisement, a breathing conscience and a memento of the passing era, all in one – he warned against the danger of totalitarianism returning, the life under dictatorship and years of confinement. He was doing a research – he explored the (un)stability of memories, the state of the society twenty years after the social regime had changed.

109. NYAN LIN – HTET (MN) 1981

| performens / performansz / a performance

16. Transart Communication, 3.– 4. september, 2010

16. Transart Communication, 2010, szeptember, 3. – 4.

The Sixteenth Transart Communication Festival, September 3–4, 2010

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Zsolt Warnay

Mladý performer z Burmy sa zaoberá s rolou umelca a umenia, ich vnímaním v spoločnosti a s problémom komunikácie. Zhrnul to v kondične náročnom vystúpení na Hlavnom námestí: v pokojnom dvojhodinovom behu na mieste. Dávajúc na javo, že nikam sme sa nepohli, stále sa nachádzame na rovnakom mieste – od čias avantgárd je to permanentný zápas umelca s publikom o zrozumiteľnosť umenia. Stručne definoval vnímanie netradičných foriem umenia – pričom jeho performens dal podnet k viacnásobným výjazdom mestskej polície.

———— A fiatal burmai performer, a művész és a művészet szerepével, társadalomban elfoglalt helyével és a kommunikáció problémájával foglalkozik. Ezt egy kitartható igénylő performanszban foglalta össze: kétórás nyugodt egyhelyben futással a Fő téren. Rámutatott arra, hogy nem sikerült továbbjutnunk, mindig egyhelyben vagyunk – az avantgárd óta folyik a harc a művész és közönség között, a művészet érthetőségét illetően. Tömören definiálta a művészet nem hagyományos formáinak érzékelését – miközben performansza a rendőrség többszörös kivonulására adott alkalmat.

———— The young Burmese performer focuses on the role of an artist and art, how they are perceived among the society, and the issues pertaining to communication. He summarized it in a physically challenging performance in the Main Square: through a low-key, two-hour instance of running on the spot. Conveying that we have not moved an inch since, we are still finding ourselves in the same spot. He briefly defined the perception of untraditional art forms – with his performance stimulating a recurrent arrival of the municipal police.

110. JAROSLAV KOŠŠ (SK) 1956 ISTVÁN KOVÁCS (H) 1964

PRIESTUPNÝ (K)ROK – ZMENA, performens

SZÖKŐ ÉV – VÁLTOZÁS, performansz

A "STEP" YEAR – CHANGE, a performance

16. Transart Communication, 3.– 4. september, 2010

16. Transart Communication, 2010, szeptember, 3. – 4.

The Sixteenth Transart Communication Festival, September 3–4, 2010

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Zsolt Warnay

Slovenský výtvarník a maďarský body artista sa rozhodli napraviť vtedy „pošramotené“ slovensko-maďarské vzťahy (rôznymi kauzami politického folklóru) spoločným vystúpením. Predviedli kam môžu viesť vzájomné invetívny narúšajúce dobré susedské spolunažívanie. Začali drobnými šarvátkami, provokáciami spoza plotu, ktoré prepukli do demonštrácie sily a otvoreného súboja. Zahallili sa do zástav vlastnej krajiny a vyrazili oproti sebe fúrikmi plnými zeme. Fúriky vysypali a vzájomne sa napádali: svoje detinské súperenie napokon skončili sadením vlastných rastlín do vlastných kvetináčov a odchodom zo scény.

———— A szlovák képzőművész és a magyar body artista, elhatározta, hogy helyreállítja az akkori (a politikai folklór különféle ügyei által) „megtépázott” szlovák-magyar kapcsolatokat. Megmutatták, hogy hová vezethetnek a jó szomszédi viszonyokat megzavaró kölcsönös sértegetések. A kezdetben apró-cseprő csetepaték, kerítés mögüli provokációk fokozatosan erőftogtásba, végül nyílt harccá fajultak. Országuk zászlajába burkolózva egymásnak rontottak egy-egy talicska földdel. A földet kiszórták és folytatták a harcot: gyermeket versengésüknek végül saját növényük cseréjébe ültetése és a színtérről való levonulásuk vetett véget.

———— A Slovak painter and a Hungarian body artist, who have decided to fix the relationship between the Slovaks and the Hungarians that had been haywire for a long time back then (no thanks to the political folklore), with their joint performance. They illustrated what amplitude can mutual denunciations cause to harm a delightful coexistence between two neighboring countries. They started the performance off with a small altercation, provoking each other from behind a fence, which has resulted in a power struggle and an open battle. They wrapped themselves in a flag of their own country and "jousted" against each other with wheelbarrows full of dirt. They turned the wheelbarrows upside down and started attacking one another: their childish battle eventually concluded in planting their own plants into their own plant pots and leaving the stage.

111. HUI LAI MING, EAST TUNG (HK)

| performens / performansz / a performance

20. Transart Communication, 13. – 14. máj, 2015

20. Transart Communication, 2015, május 13. – 14

The Twentieth Transart Communication Festival, May 13–14, 2015

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Performerka z Hongkongu reagovala na udalosti v jej domovine. Vytváraním žltých papierových dáždnikov, protestovala proti potláčaniu demokratických práv čínskou vládou. Študenti sa v Hongkongu počas protestov v roku 2014 bránili proti sľotvornému plynu dáždníkmi, následne na znak solidarity zaplavili mesto žlté dáždniky. Nanxi Liu urobila na Hlavnom námestí improvizované „tvorivé dielne“ a záujemcom rozdávala žlté dáždniky, objasňovala svoj zámer – odkazujúc na politický zápas v domovskej krajine.

———— A hongkongi performer a hazájában zajló eseményekre reagált. Sárga papíresernyők elkészítésével tiltakozott a demokratikus jogok kínai kormány általi elnyomása ellen. A hongkongi diákok a 2014-es tiltakozásaik során esernyőkkel védekeztek a könnygáz ellen, ezt követően a szolidaritás jeléül, a várost ellepték a sárga esernyők. Nanxi Liu improvizált „alkotóműhelyt” készített a Fő téren s az érdeklődőknek sárga esernyőket osztogatott, majd elmagyarázta célját – utalt a hazájában zajló politikai harcokra.

———— A performer from Hong Kong who reacted to the recent events in her homeland. By constructing yellow, paper umbrellas, she demonstrated against the oppression of democratic rights by the Chinese government. During the protest in the year 2014, students had to protect themselves with umbrellas against tear gas, and not long after, the whole city was flooded by yellow umbrellas, as a display of solidarity. Nanxi Liu prepared improvised "workshops" in the Main Square, and handed out yellow umbrellas to those interested, clarifying her intent – referring to the political struggle in her home country.

112. CHENG YEE MAN GUM (HK) 1989 CLARA CHEUNG (HK)

| happening / happening / a happening

20. Transart Communication, 13. – 14. máj, 2015

20. Transart Communication, 2015, május 13. – 14

The Twentieth Transart Communication Festival, May 13–14, 2015

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Výtvarníci a performer z Hongkongu komunikovali s obyvateľstvom mesta zvlášť prístupným spôsobom. Požiadali niekoho z okoloidúcich, aby sa navzájom portrétovali za dve minúty. Po naštartovaní hodín sa dali do práce, navzájom sa pozorovali, zafixovali charakteristické rysy toho druhého a nakoniec sa vzájomne potrétovali. Potom sa sfočili a portréty si vymenili. Počas kreslenia sa Clara a Gum vystriedali. Najochotnejšie boli deti, ale našli sa aj „odvážni” dospelí, ktorí nadviazali krátky kontakt s neznámym človekom – fakticky realizovali koncept komunikácie cez umenie v praxi.

———— A hongkongi képzőművész és performerek hatékony módon kommunikáltak a város lakosságával. Felkértek valakit az arra járók közül, hogy készítsék el egymás portréját két perc alatt. Az óra elindításával munkához láttak, megfigyelték egymást, fixálták a másik jellemző vonásait és végül lerajzolták egymást. Aztán lefényképezkedtek és kicserélték a portrékat. A rajzolás folyamán Clara és Gum kicserélkedtek. A legkészségesebbek a gyerekek voltak, de akadtak „merész” felnőttek is, akik rövid kapcsolatot létesítettek egy idegen emberrel – valójában a művészet kommunikatív konceptjét valósították meg a gyakorlatban.

———— Two painters and performers came all the way from Hong Kong to communicate with the city's inhabitants in a very accessible manner. They asked the passers-by to come and make portraits of each other within a two-minute limit. After the clock started ticking, they examined each other, learned each and every feature of the other person's face and created portraits of one another. Lastly, they took a picture together and exchanged the portraits. Clara and Gum substituted one another during the drawing process. The most co-operative were the children, but there were also some "courageous" adults that were willing to establish contact with the other stranger – they realized a concept of communication through art in practice.

113. BEATE LINNE (D) 1967

o.t.
performens / performans / a performance

20. Transart Communication, 13. – 14. máj, 2015

20. Transart Communication, 2015, május 13. – 14

The Twentieth Transart Communication Festival, May 13–14, 2015

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Nemecká výtvarníčka a performerka, sa zaoberá s performansom od roku 2004. Pracuje so svojim telom ako so živou sochou, zaujíma sa o zásadné otázky života a o problém komunikácie. V performensí v Nových Zámkoch vyjadřila solidaritu s hnutím hongkongských umelcov i celosvetovým hnutím Umbrellas za mier a slobodu. V striebornej kombinéze, v čižmách na vysokých podpätkoch, na hlave s modrou parochňou a v ruke s červeným dáždnikom sa ako vesmírna bytosť z inej galaxie alebo extravagantná disco lady prechádzala Hlavnom námestím.

———— A német képzőművész és performer, 2004-től foglalkozik performansszal. Testét élőszoborként használja, az élet alapvető kérdései és a kommunikáció problémáit foglalkoztatják. Érsekújvári performanszában szolidaritását nyilvánította ki a hongkongi művészek mozgalmával és az egész világot felőlelő békét és szabadságot hangsúlyozó Umbrellas mozgalommal. Ezüst overallban, magassarkú csizmákban, fején kék parókával, kezében piros esernyővel más galaxiából származó űrlényként vagy extravagáns disco ladyként sétált a Fő téren.

———— The German painter and performer has been involved in the performative art since the year 2004. She works with her body as a living statue, focuses on the major questions of life and communication issues. In the performance in Nove Zamky, she expressed her solidarity with the Hong Kong artist movement and the international movement for peace and freedom, the Umbrella Movement. In a silver jumpsuit, boots on high heels, wearing a blue wig and a red umbrella in her hand, she identified as an alien being from the outer space/extravagant disco lady, strolling through the Main Square.

114. JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK/H) 1963

ČAS PLYNIE ALE SA NEMINIE I., performens
AZ IDŐ MŰLIK, DE NEM FOGY I., performansz
TIME GOES BY BUT NEVER RUNS OUT I., a performance

20. Transart Communication, 13. – 14. máj, 2015

20. Transart Communication, 2015, május 13. – 14

The Twentieth Transart Communication Festival, May 13–14, 2015

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Bol to prvý performens Józsefa R. Juhásza, ktorý realizoval v Nových Zámkoch, po odchode do Budapešti. Mal dve časti, prvá sa odohrávala na Hlavnom námestí, druhá v suteréne galérie. Na námestí performer oblečený v čiernom vysypal zo soli na dlažbu dvojjazyčný slovensko-maďarský nápis „ČAS PLYNIE ALE SA NEMINIE“ a medzi nich umiestnil hodiny. Potom napís polial krčahom vody a postupne zmyl. Postavil hodiny, začal ich kotúľať, naháňal čas na námestí... Nakoniec si lahol na dlažbu v embrionálnej polohe a zaspal s hodinami. Bola to nezvyčajne lyrická výpoveď o plynutí času a rokoch odžitých v tomto meste.

———— Budapestre való távozása után ez volt Juhász R. József első Érsekújvárbán megvalósított performansza. Két részből állt, az első a Fő téren, a második a galéria szuterénjében játszódott le. A téren, a feketébe öltözött performer sóval egy kétnyelvű, szlovák-magyar feliratot szórt ki a kockakőre: „AZ IDŐ MŰLIK, DE NEM FOGY“ és közéjük egy órát helyezett. Aztán a feliratot leöntötte egy korsó vízzel majd fokozatosan lemosta. Élére állította az órát, meggörgette és kergette az időt a téren... Végül lefeküdt a kockakőre és embrionális pózban elaludt az órával. Mindez egy szokatlanul lírai vallomás volt az idő múlásáról és a városban leélt évekről.

———— This was the first performance by Jozsef R. Juhasz in Nove Zamky since he had moved to Budapest. It comprised two parts, the first one conducted in the city's Main Square, the second in the gallery basement. The performer, dressed in black in the Main Square, wrote: "TIME GOES BY BUT NEVER RUNS OUT" on the ground in Slovak and Hungarian by using salt, and placed a clock between the two language versions. He then poured a jug of water and washed the writing away. He then erected the clock, started rolling it around, chasing the time around the square... lastly, he lied down on the ground in a fetal position and fell asleep, clutching the clock. This was an unusually lyrical testimony to the flow of time and all the years he had spent in the city.

115. JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK/H) 1963

ČAS PLYNIE ALE SA NEMINIE II., performens
AZ IDŐ MŰLIK, DE NEM FOGY II., performansz
TIME GOES BY BUT NEVER RUNS OUT II., a performance

20. Transart Communication, 13. – 14. máj, 2015

20. Transart Communication, 2015, május 13. – 14

The Twentieth Transart Communication Festival, May 13–14, 2015

Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch / Ernest Zmetak Művészeti Galéria, Érsekújvár / Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky
Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Performer oblečený v bielom sa premiestnil do suterénu galérie aj s hodinami. Pustil si video o svojom živote v Budapešti a ceste do Nových Zámkov. Stál pri stene nahý do pol pása so zalepenými očami a čoraz silnejšie udieral päťou do hrude. V absolútnom tichu bolo počuť len bzukot videa a silu úderov, po ktorých zostala červená stopa. Nakoniec si postavil hodiny, ponaháňal čas v labyrinte suterénu, posvätil zem stopami soli, rozfúkol si z dlane červenú papriku, odtlačil ruku na vankúš, položil naň hodiny a obradne ich uložil na stole. Svoje úvahy o plynutí a stálosti času, odchodoch a návratoch, vine a treste, nomádskom putovaní vo svete ukončil rituálnym povznesením času – uložením na odpočinok.

———— A fehérbe öltözött performer az órával együtt átvonult a galéria szuterénjébe. Bekapcsolt egy videót budapesti életéről és újtjáról Érsekújvárbá. Derékig levetkőzve, lefedett szemekkel állt a fal mellett, s öklével egyre erősebb ütésekert mért mellkasára. Az abszolút csendben csak a videó sercegése és az ütések ereje hallatszott, amelyek vörös nyomokat hagytak testén. Végül élére állította az órát, kergette az időt a szuterén labirintusában, a földet sónyomokkal szentelte meg, kezéből szétfújta egy marék pirospaprikát, otthagya tenyere lenyomatát a párnán, rárakta az órát, majd szertartásosan az asztalra helyezte. Meditációit az idő múlásáról és állandóságáról, a távozásokról és visszatérésekről, a bűnről és bűnhődésről, a világban való nomád vándorlásról, az idő rituális megszentelésével – és nyugalomra helyezésével fejezte be.

———— The performer, dressed in white, made his way to the gallery basement, carrying his clock. He played a video about his life in Budapest and the journey to Nove Zamky. He stood half-naked next to a wall, blindfolded, and with rising intensity, he started beating a fist against his chest. In absolute silence, one could only hear a buzz coming from the video and the intensity of the beats that ultimately left a red spot. Lastly, he erected the clock, chased the time around the basement labyrinth, soiled the ground with salt and dispersed paprika from the palm of his hand, then pressed his hand against a pillow, put the clock on it and placed the pillow on a table. His reflections on the flow and permanence of time, departures and returns, guilt and punishment, Nomadic voyaging around the world were concluded by ritually elevating the time – putting it to rest.

116. TONG WENMIN (CN) 1989

performens I. – II. / performansz I. – II. / two performances

20. Transart Communication, 13. – 14. máj, 2015

20. Transart Communication, 2015, május 13. – 14

The Twentieth Transart Communication Festival, May 13–14, 2015

Hlavné námestie, Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch / Fő tér, Ernest Zmetak Művészeti Galéria, Érsekújvár / Main Square, Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky • Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Vystúpenie čínskej performerky a výtvarníčky, tvorilo ženský i kultúrny protipól k performansu Józsefa R. Juhásza. Obaja predstavili jinovú a jangovú stránku svojej existencie, spájajúc polaritu do komplementárneho celku. Performens Tong Wenmin popri krehkosti a poetičnosti prinášala i príznačné východné vnímanie času – úctu k nemu a ideu nenáhlenia sa. Na námestí reprezentovala temnú bohyňu osudu zauzľujúcu a navijajúcu pradivo (života). V suteréne galérie oblečená v bielom s náročnou choreografiou gest prstov – predviedla sugestívny zápas sama so sebou. Vypovedala o sebadisciplíne a adaptabilite, o doživotnom manévrovaní. Úspornými pohybmi rúk vyjadřovala plnosť života, let vtáctva, krásu prírody, ale aj osamelosť človeka, uzavretosť v jeho ja – ktorú prekonáva komunikáciou s okolím.

———— A kínai performer és képzőművész fellépése, Juhász R. József performansának női és kulturális ellentétét alkotta. Mindketten létük jin és a jang oldalát mutatták be, egymást kiegészítő teljességben egyesítve az ellentéteket. Tong Wenmin performanszára törékenység és költőiség, az idő érzékelésének egy sajátos keleti formája – tiszteletben tartás és a nem-sietség ideája volt jellemző. A téren egy sötét sorsistennőt reprezentált, aki becsomózza és feltekeri az (élet)fonalát. A galéria szuterénjében, fehérbe öltözve, ujjainak igényes koreográfiájával szuggesztív, önmagával vívott harcát mutatta be. Az önfegyelemről és alkalmazkodó készségről, az életfogytiglani manőverezésekről vallott. Visszafogott kézmozdulataival az élet teljességét, a madarak repülését, a természet szépségét, de az ember magányosságát és saját énjébe bezártságát is jelenítette meg – amely csakis a környezetével való kommunikálás révén oldódik fel.

———— The performance by the Chinese female performer and painter served as a feminine and cultural antithesis to Jozsef R. Juhasz's performance. Both of them presented the yin-yang aspect of their existence, linking together its polarities into a complementary unit. The performance by Tong Wenmin, attributed with the aspects of fragility and poetry, also brought up the characteristic eastern perception of time – their respect for it and the idea of rushing recklessly. In the Main Square, she represented a dark goddess of fate, tangling and pulling the strings of truth (of life). In the gallery basement, dressed in white and using complicated choreography with her fingers, she illustrated an expressive battle with her own self. She provided a narration on self-discipline and adaptability – a never-ending maneuvering. With prudent hand movements, she expressed the saturation of life, bird flights, the beauty of nature, but also the solitude of a person, being closed off... which she overcomes by communicating with her surroundings.

117. JÁNOS SZIRTES (H) 1954
ÉVA ÁGNES MOLNÁR (H) 1980
DANIELA JAUREGUI SERVIN (MEX) 1985

| performens / performansz / a performance

20. Transart Communication, 16. – 17. október, 2015
 20. Transart Communication, 2015, október, 16. – 17.
 The Twentieth Transart Communication Festival, October 16–17, 2015
 Galéria umenia Ernsta Zmetáka v Nových Zámkoch / Ernest Zmeták
 Művészeti Galéria, Érsekújvár / Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky
 Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Umelci reagovali na vrcholiacu migračnú krízu v Európe. János Szirtes a Daniela Jauregui Servin stvárnilo pár migrantov, ktorých Éva Ágnes Molnár s tvárou natretou na modro balila do drôteného pletiva plotu. Obete jej vyčinnania nekládli odpor – zbúrajúc svojou nečinnosťou mýty o utečencoch ako permanentnej hrozbe. Atraktívna civilizovaná žena sa bez mihnutia oka dopúšťala násilného činu, ktorý zavŕšila vyvážaním zviazaného páru na zemi. V pozadí sa premietali videozábery z utečeneckej odysey v Maďarsku – dokumenty o obojstrannej bezmocnosti utečencov i domácich, ktoré naliehavo vyzývali k riešeniu situácie.

———— A művészek az Európában tetőfokára hágó menekült-válságra reagáltak. Szirtes János és Daniela Jauregui Servin egy menekülő párt képviseltek, akiket Molnár Éva Ágnes kékre festett arccal egy drótkerítésbe csomagolt. Áldozatai ezt ellenkezés nélkül tűrték – tértelenségükkel lerombolva a menekült-tekről mint permanens veszélyforrásról terjedő mítoszokat. Az attraktív civilizált nő szemrebbenés nélkül hajtotta végre az erőszakos tettet, melyet azzal tetőzött, hogy a párt végiggörgette a földön. A háttérben a magyarországi menekült odüsszeia jeleneteinek videófelvételei peregtek – a kétoldalú, a migránsok és hazaiak tehetetlenségéről szóló, a helyzet megoldását sürgető dokumentumok.

———— The artists reacted to the culminating migration crisis in Europe. Janos Szirtes and Daniela Jauregui Servin portrayed a pair of migrants who were being wrapped in a wire fence by Eva Agnes Molnar, with her face painted blue. Her victims did not offer resistance at all – breaking the myths about refugees as a permanent threat. The attractive, civilized woman committed a violent act without any remorse, which she concluded by rolling the fettered pair on the ground. Video footage from a refugee odyssey in Hungary was running in the background – documentaries on the mutual powerlessness of the refugees and the locals – a cry for help to solve the situation as soon as possible.

118. ANDRÁS CSÉFALVAY (SK) 1989

| hudobný performens / zenés performansz / a musical performance

20. Transart Communication, 16. – 17. október, 2015
 20. Transart Communication, 2015, október, 16. – 17.
 The Twentieth Transart Communication Festival, October 16–17, 2015
 Galéria umenia Ernsta Zmetáka v Nových Zámkoch / Ernest Zmeták
 Művészeti Galéria, Érsekújvár / Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky
 Foto / Fotó / Photography: Ondrej Berta

Výrazná multimediálna osobnosť nastupujúcej generácie, pôsobí na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V jeho dielach sa spája perfektný profesionálny prednes s filozofickou hĺbkou, pokorou i hravosťou. V galerijných priestoroch sa predstavil ako suverénny interpret vlastných ironických partov na lutne, klavíri a flaute v meditatívnom pološere.

———— Nemzedékének kiemelkedő, multimediális alkotó egyénisége, a pozsonyi Képzőművészeti Főiskolán tanít. Művében a tökéletességre való törekvés filozófiai mélységgel, alázattal és játékosággal párosul. A galéria tér-ségében saját ironikus darabjainak szuverén tudású előadójaként mutatkozott be lanton, zongorán és fuvolán, hangulatos meditatív félhomályban.

———— An eminent, next generation multimedia personality, who works at the Academy of Fine Arts in Bratislava. In his works, he establishes a connection between a perfect, professional presentation and deep philosophical notions, humbleness and playfulness. In the gallery space, he performed as an independent interpret of his own ironic parts on the lute, piano and flute during a late, gloomy evening.

119. IMRE DÉNES (H) 1954

| IDEA
 performens / performansz / a performance

21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 31. august, 2016
 21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2016,
 augusztus 31 / The Twenty-First Transart Communication Festival,
 August 31, 2016 Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove
 Zamky's Main Square • Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovo centra /
 a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

V Nových Zámkoch sa predstavil na výstave Transart Communication Fungujúce helmy v roku 2006 a na festivale v roku 2010. V jeho performensoch je prítomný prírodný i civilizáčný, tvorivý i ničiteľský prvok a moment dočasnosti. Esenciálnym príkladom toho je IDEA odkazujúci tak ku konceptuálnym stratégiám – ako aj k úvahám o trvácnosti diela. Vlastne, aj k žánru performansu prebiehajúcemu v čase. Imre Dénes chodil po námestí so šablónou cez ktorú vodou nastriekal slovo IDEA na zem. Avšak z rýchlo sa vyprchajúceho diela zostala len matná spomienka – ako ironická metaforická odozva tvorivých nápadov – a „umenia v hlave“.

———— Érsekújvárbán a Transart Communication keretén belül a Működő sisakok című kiállításon mutatkozott be 2006-ban, majd a 2010-es fesztiválon. Performanszaiban egyaránt jelen van a természeti és civilizációs, az alkotó és pusztító elem valamint az ideiglenesség mozzanata. IDEA című műve a konceptuális stratégiákra utal – egyúttal elmélkedés a mű maradandóságáról. Tulajdonképpen az időben zajló performansz műfajáról is. Dénes Imre a téren egy papírsablonnal járkált, amelyen át vízzel az IDEA szót fecskendezte a földre. Ám a gyorsan elillanó műből csak halvány emlék maradt – mint az alkotó ötletnek és „a fejben zajló művészetnek” ironikus metaforikus visszhangja.

———— In the city of Nove Zamky, he first introduced himself in the year 2006 during the "Transart Communication – Functional Helmets" exhibition and also during the 2010 festival. His performances incorporate elements of nature, civilization, creation and destruction, and the moment of temporariness. The elementary example, in this case, would be the word IDEA, referring to conceptual strategies as well as the contemplation on the lifecycle of an artwork – and also on the performance genre that takes place at a certain time. Imre Denes walked around the Main Square with a stencil through which he sprayed the word IDEA on the ground with water. However, the quickly evaporated art piece became nothing but a faint memory – an ironic metaphorical response to creative ideas and the "art in the head".

120. JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK/H) 1963
NANXI LIU (CHINA) 1989

| performens / performansz / a performance

21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 31. august, 2016
 21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2016,
 augusztus 31 / The Twenty-First Transart Communication Festival,
 August 31, 2016 Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove
 Zamky's Main Square • Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovo centra /
 a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

József R. Juhász a Nanxi Liu od roku 2015 realizovali rad vystúpení v rôznych krajinách a priestoroch. Na Hlavnom námestí vystúpili s minimalistickým performansom, kde rozmerne biele plátno pripevnené v štyroch bodoch k stromom postupujúc z opačného konca rozstrihali na tenké pásy a namotali do kĺbka. V „ringu“ tvorenom zvyškami plátna, pohadzovali kĺbká, kým sa nerozmotali. Vo vizuálne pôsobivom performens, skromnom na rekvizity, zúročili danosti i pamäť miesta.

———— Juhász R. József és Nanxi Liu 2015-től több fellépést valósítottak meg különböző országokban és térségeken. A Fő téren egy minimalista performanszt mutattak be, ahol egy hatalmas, négy sarkával a fákhöz erősített fehér vásznat, az ellenkező irányból haladva vékony sávokra szabdalnak fel, majd felgombolyították azokat. A maradék vásznból kialakított „ringben”, addig dobálták egymásnak a gombolyagokat, amíg szét nem estek. E látványos, eszközeiben szerény performanszban, a térség adottságait és emlékezetét kamatoztatták.

———— Since the year 2015, Jozsef R. Juhasz and Nanxi Liu have been conducting a series of performances in various countries and spaces. They both performed in the city's Main Square, where a large white canvas stood latched onto four tree spots, which they cut into four thin pieces and curled up in a ball of wool. In the "ring", made out of the remaining canvas pieces, they tossed wool balls until they were fully untangled. In the visually appealing performance with humble props, they made a good use of the city's characteristics and its memories.

121. BEATE LINNE (D) 1967 ROI VAARA (FIN) 1953

GESTÁ 1, performans
GESZTUSOK 1, performansz
GESTURES 1, a performance

21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 31. august, 2016
21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2016, augusztus 31 / The Twenty-First Transart Communication Festival, August 31, 2016 Hlavné námestie, Jazdiareň, Nové Zámky / Fő tér, Lovarda, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square and riding hall • Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

V príležitostnej spolupráci výrazné performerské osobnosti medzinárodnej scény otestovali priestory rekonštruovanej jazdiarne. V minimalistickom performens predniesli strhujúci dramatický dialóg, kde komunikovali širokou škálou gest a póz. Prerozprávali zložitost partnerských vzťahov, založenú na vzájomnom súperení, súboji dominancii a podriadenosti – plných absurdných scén vzájomného ponižovania a odpúšťania.

———— A nemzetközi színtér két kimagasló egyéniségének alkalmi együttműködése során, kipróbálták a rekonstruált Lovarda térségét. Minimalista performanszukban egy elsőpré erejű drámai párbeszédet adtak elő, ahol gesztusok és pózok széles skálájával kommunikáltak. A kölcsönös megalázás és megbocsátás abszurd jeleneteivel – a partnerkapcsolatok versengésen, a fölé- és alárendeltség párbaján alapuló bonyolultságáról vallottak.

———— As a part of the occasional collaboration of the two significant international scene performers, they put the spaces of the city's reconstructed riding hall to the test. In the minimalist performance of theirs, they delivered a captivating and dramatic dialog, where they communicated through a vast variety of gestures and poses. They communicated a story about the complexity of partner relationships, based on mutual competition, and the battle between dominance and inferiority. The performance was full of absurd scenes of mutual humiliation and forgiveness.

122. ISTVÁN KOVÁCS (H) 1964

| performans / performansz / a performance

21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 31. august, 2016
21. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2016, augusztus 31 / The Twenty-First Transart Communication Festival, August 31, 2016 Hlavné námestie, Jazdiareň, Nové Zámky / Fő tér, Lovarda, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square and riding hall • Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum archívuma / Kassak Centre's Archives

Kľúčovým slovom príznačným pre tvorbu významného performerera a body artistu je metamorfóza. Znamená absolútnu premenu jeho tela v procese udalosti a maximálne stotožnenie sa s rolou. Telo zostáva pre neho najautentickejší výrazovým prostriedkom – pritom udržuje od neho patričný odstup. Počas festivalu vystúpil na Hlavnom námestí a v Jazdiarni. Na námestí oblečený v bielom personifikoval „bielu“ smrť, prevtelenú do role pouličného hudobníka, čakajúceho na pár drobných... Náročnejšie predstavenie sa odohrávalo v Jazdiarni, kde za ťažkých podmienok sa zrodila osoba „cudzinca“ – „migranta“ – preberajúca črty smrti hrajúcej na kose všetkým.

———— A jelentős performer és body artista munkásságára jellemző kulcsszó: a metamorfózis. Teste az előadás során abszolút átalakuláson megy keresztül, egyben maximálisan azonosul szerepével. A test számára a leghitelesebb kifejező eszköz – miközben bizonyos távolságtartással viszonyul hozzá. A fesztivál alatt a Fő téren és Lovardában lépett fel. A téren fehérbe öltözve, az utcai zenész szerepét felvevő, kalapjában megcsörrenő apróra vágó „fehér” halált testesítette meg... Igényesebb volt a Lovardában lejátszott előadása, ahol bonyolult körülmények között született meg az „idegen” – a „migráns”, a kaszáján mindenki nőtáját elhegedülő halál alakja.

———— The keyword used for the works of the famous performer and body artist is 'metamorphosis'. It represents an absolute change of his body in the process and a complete embodiment of a role selected. His body, however, serves as the most authentic means of expression – while keeping a suitable distance between him and the body. During the festival, he performed in the Main Square and also in the city's riding hall. Dressed in white in the Main Square, he personified "white" death, reincarnated as a street musician who is waiting to receive some spare change... The more challenging performance took place in the city's riding hall, where the artist, under tough conditions, assumed the role of a "stranger" – "migrant", who ultimately turned into Grim Reaper bearing his scythe that waits for us all.

123. JÓZSEF R. JUHÁSZ (SK/H) 1963

| performans / performansz / a performance

22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 22. august, 2017
22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2017, augusztus 22. / The Twenty-Second Transart Communication Festival – Performance Art Encounter, August 22, 2017 Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square Foto / Fotó / Photography: Sareena Sattapon

Public artové performense Józsefa R. Juhásza, v posledných dvoch rokoch v Nových Zámkoch sa niesli v znamení nájdenej reality a hravej reakcii na prostredie. Použil bežné materiály, čo zohnal na mieste a rozvíjal nimi sériu príbehov. Tieto sú o spolupatričnosti, životnom postoji, radosti z udalosti a jeho zdieľaní s podobne sa zmysľajúcimi tvorcami. V tomto duchu na námestí vymedzil priestor pre performerov, ktorí sa voľne pohybovali. Označil ich rozpletenými drôtenkami na znak „profesionálnej” príslušnosti. Zapájal sa do diania ostatných, v „rodinnej” atmosfére oslávili festival ako sviatok stretnutia a komunikácie performerov z rôznych kultúr.

———— Juhász R. József Érsekújvárbán játszódó pablikartos performanszai az utóbbi két évben a készen talált valóság s a környezetre való játékos reagálás jegyében zajlanak. Helyben beszerzett, hétköznapi tárgyakkal történetek sorozatát indította el. Ezek az összetartozásról, állásfoglalásról, az együtt töltött pillanatok örömről szólnak, s megosztásukról a hasonló gondolkodású alkotókkal. E szellemben kijelölt a téren egy teret a performerek számára, akik szabadon mozogtak. Legöngyöltett drótsúrolókkal jelölte meg őket a „szakmai” összetartozás jeléül. Bekapcsolódott a többiek performanszába, „családias” hangulatban töltötték a fesztivált, a különböző kultúrákat képviselő performerek találkozásját és kommunikálásuk ünnepét.

———— The public art performances by Jozsef R. Juhasz from the past two years in Nove Zamky have been conducted under the notion of a discovered reality and a playful reaction to the surroundings. He used casual materials that he obtained at the spot and unfolded a series of stories. These were about the ideas of togetherness, life stance, the joy of experiencing life situations and his sharing with artists who thought alike. Under this notion, he delineated the space for the performers who were freely walking around. He marked them by untangled wire sponges to demonstrate their "professional" allegiance. He also engaged others in the performance, and in a "family" spirit, they celebrated the festival as a feast of gathering and communication between performers of different cultures.

124. BEATE LINNE (D) 1967

| udalosť / esemény / an event

22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 22. august, 2017
22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2017, augusztus 22. / The Twenty-Second Transart Communication Festival – Performance Art Encounter, August 22, 2017 Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square Foto / Fotó / Photography: Sareena Sattapon

Beate Linne je majsterkou úsporného vyjadrovania sa. Často narába rečou svojho tela. V jednej zo svojich eventov, siahla po biele igelitové vreco, ktoré naplnila prúdiacim sa vzduchom. Mimoriadne efektne predviedla ako vniesť obsah do prázdnoty a vystihnúť estetický rozmer efemérneho javu.

———— Beate Linne a szűkszavú kifejezések mestere. Gyakran alkalmazza testének jelbeszédét. Egyik eventjében, egy fehér műanyagtasakot áramló levegővel töltött meg. Rendkívül hatásosan mutatta be, hogyan lehet megtölteni tartalommal a semmit és megragadni egy mülékony jelenség esztétikus mozzanatát.

———— Beate Linne is the master of communicating in the most economic manner. She often uses her body language. During one of her events, she reached for a white plastic bag which she filled with air. In an effective way, she demonstrated how easy it is to fill the emptiness with substance and capture the aesthetic proportions of an ephemeral phenomenon.

125. MONGKOL PLIENBAGNCHANG (TH) 1965

| performens / performansz / a performance

22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 22. august, 2017
22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2017,
augusztus 22. / The Twenty-Second Transart Communication Festival –
Performance Art Encounter, August 22, 2017

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Sareena Sattapon

Multižánrový performer, výtvarník, básnik, maliar, fotograf a organizátor festivalov, patrí k ťažiskovým postavám ázijského akčného umenia. V Nových Zámkoch aj on predstavil sériu udalostí a zapájal sa do diania na námestí. Jedným z jeho príspevkov bolo obradné rozobratie a rozdávanie častí gýčovej dekorácie plastového srdca. Kládol si otázku týkajúcu sa povahy umenia ako gesta.

———— A többműfajú performer, képzőművész, költő, festő, fényképész és fesztivál szervező, az ázsiai akcióművészeti színtér kulcsfontosságú személyiségeinek egyike. Érsekújváriban ő is események sorozatával mutatkozott be, valamint bekapcsolódott a téren zajló történésekbe. Egyik eseménye egy giccses dekorációként szolgáló műanyag szív szertartásos szétbontása és szétosztása volt. A művészet mint gesztus mibenlétére kérdezett rá.

———— A multi-genre performer, artist, poet, painter, photographer and festival organizer, who is one of the key figures of the Asian action art scene. In the city of Nove Zamky, he introduced a series of events and participated in the events happening in the Main Square. One of his endeavors involved ritually disassembling and distributing parts of a kitsch plastic heart decoration. He inquired about the character of art as a gesture.

126. SYPORCA WHANDAL (H) 1977

| performens / performansz / a performance

22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 22. august, 2017
22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2017,
augusztus 22. / The Twenty-Second Transart Communication Festival –
Performance Art Encounter, August 22, 2017

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: Sareena Sattapon

Performerka sa pohybuje vo viacerých médiách od maľby, fotografie po videoumenie. Zaujala zvláštnou obraznosťou svojich diel a temnou dekadentnou estetikou autoštylizácie atakujúcou hlbinné archetypálne vrstvy. Na 22. festivale sa predstavila v podobe tajomnej „osudovej“ bytosti v čiernom, zahalenej závojom. Zmenila sa na živú sochu znehynbenú vždy v inej póze. „Splynula“ s prostredím pripútaná k stromu alebo zmeravela v „žiali“ pri priviazanej Beate Linne.

———— A performer több médiumban otthonosan mozog, a festészettől, fotón át a videóművészetig. Műveinek különös képeségével és önstilizációja, archetipális mélyrétegből merítő sötét, dekadens esztétikájával keltett figyelmet. A 22. fesztiválon egy titokzatos fekete ruhás, lefátyolozott „sors-lény” személyét vette fel, aki élő szoborrá változva mindig más pózban jelent meg. Fához kötözve „beolvadt” a környezetbe vagy „bánattól” letörve megmerevedett a fogva tartott Beate Linné mellett.

———— The female performer uses various means of media – from painting and photography to video art. She attracted attention with a strange imagery that can be seen in her works and a dark, decadent aesthetics of autostylization that assaults deep-rooted archetypal classes. At the twenty-second festival, she presented herself as a mysterious, “fateful” entity, dressed in black and covered by a veil. She turned into a living statue, posed differently each time. She “blended” in with the surroundings, tied to a tree, or petrified by “grief” with Beate Linn standing next to her all tied up.

127. SAREENA SATTAPON (TH) 1992

| performens / performansz / a performance

22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 22. august, 2017
22. Transart Communication – Performance Art Encounter, 2017,
augusztus 22. / The Twenty-Second Transart Communication Festival –
Performance Art Encounter, August 22, 2017

Hlavné námestie, Nové Zámky / Fő tér, Érsekújvár / Nove Zamky's Main Square
Foto / Fotó / Photography: archív Kassákovho centra / a Kassák Centrum
archívuma / Kassák Centre's Archives

Mladá thajská výtvarníčka a performerka, počas festivalu personifikovala živú farebnú pôsobivú hračku v rámci svojej autodrezúry. Počas dvojhodinovej udalosti jej telo tvorilo rukoväť hračky. S vrtulou v ústach testovala svoju vlastnú výdrž a zapájala sa do diania na námestí.

———— A fiatal thai képzőművész és performer, a fesztiválon egy élő szín-pomás játékot jelenített meg – önfegyelmező kísérletei keretében. A kétórás esemény alatt, teste a játék nyelének szerepét töltötte be. Forgóval a szájában tette próbára kitartását, egyúttal bekapcsolódott a téren zajló történésekbe.

———— A young Thai artist and performer, who personalized a living, colorful toy – as part of her self-experiments. During the two-hour long event, her body formed a handle of a toy. With a tiny propeller in her mouth, she put her own endurance to the test and engaged in the animated events in the city's the Main Square.

Transart '30

Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch
Ernest Zmeták Művészeti Galéria, Érsekújvár
Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky

Nitriansky samosprávny kraj
Nyitrai Kerületi Önkormányzat
Nitra Self-Governing Region
Kassákovo centrum / Kassák Központ / Kassak Centre

6. 9. – 20. 10. 2018
2018. 9. 6. – 10. 20.
September 6 – October 20, 2018

Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia
A kiállítás a Fond na podporu umenia támogatásának jóvoltából jött létre
Implemented with financial support from the Slovak Arts Council

Výstavu pripravila: Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch
A kiállítást az Ernest Zmeták Művészeti Galéria, Érsekújvár rendezte
The exhibition was conducted under the auspices of: Ernest Zmetak Art Gallery in Nove Zamky

Kurátor výstavy a autor textu
A kiállítás kurátora és a szövegek szerzője
Exhibition curator and author of the texts
Helena Markusková

Zodpovedný redaktor / Felelős szerkesztő / Executive editor: Helena Markusková
Jazyková úprava / nyelvi szerkesztés / Revisions: Ildikó Bresták

Fotografie / Fotók / Photography: Onrej Berta, Vlado Jiríček, Lehel Tóth, Bálint Szombathy, Ľubo Stacho, Lívia Cases, Margita Slimáková, Zsolt Warnay, Sareena Sattapon, archív Štúdia Erté / a Stúdió Erté archívuma / Studio Erte archives, archív Kassákovho centra / a Kassák Központ archívuma / Kassak Centre archives
Layout a typografia / Tipográfia / Layout & typography: Filip Jurkovič
Preklad / Fordítás / Translation: Helena Markusková, Dávid Maťo
Tlač / Nyomdai kivitelezés / Print: Tlačiareň Merkúr s.r.o. Dolný Ohaj
Náklad / Példányszám / Printed pieces: 300

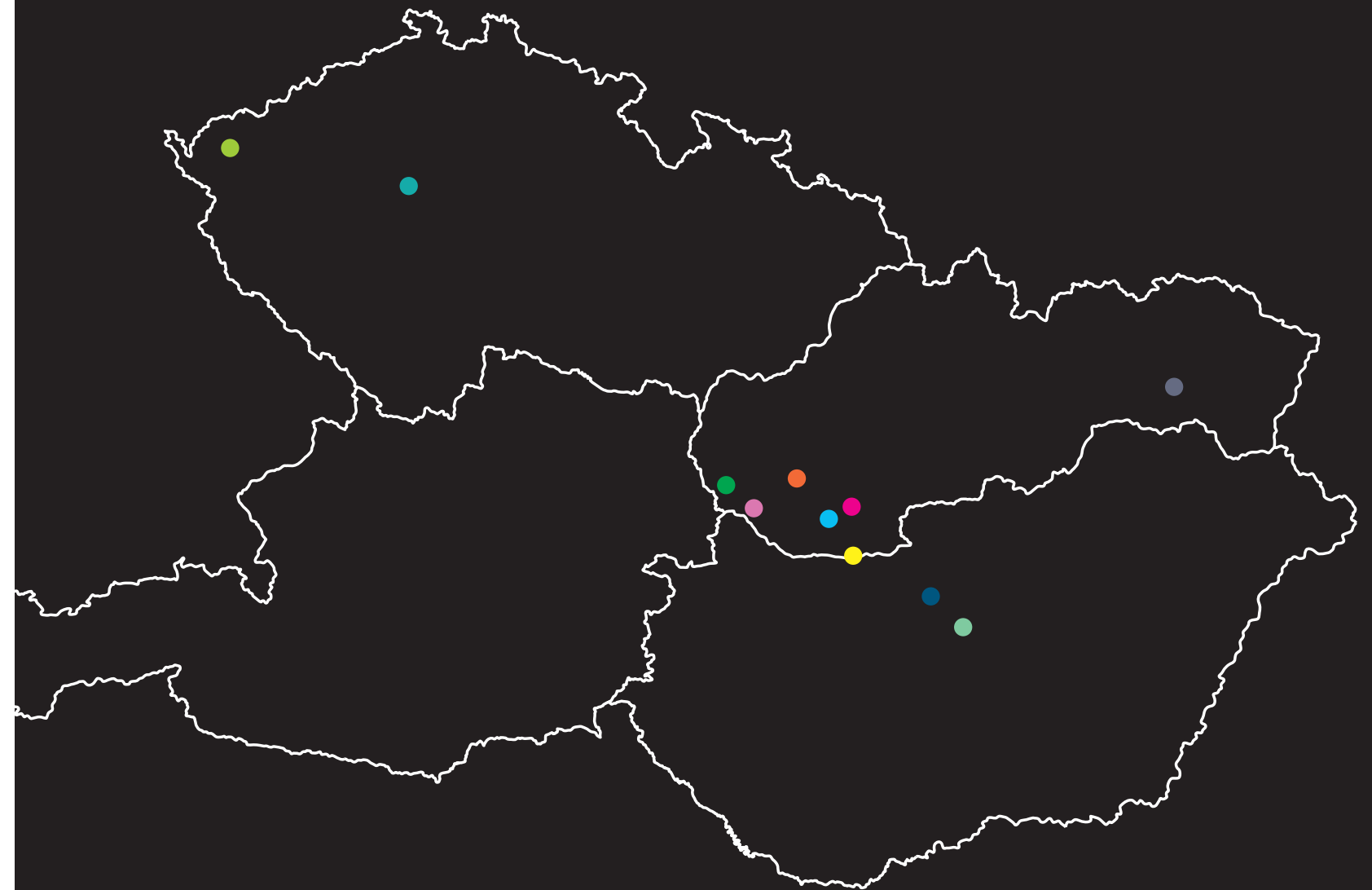
ISBN 978-80-89330-56-0
EAN 9788089330560

HLAVNÝ PARTNER
u. fond na podporu umenia

Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Publikácia reprezentuje výlučne názor autora a Fond na podporu umenia nezodpovedá za jej obsah.

NOVÉ ZÁMKY

© CSEMADOK, PETŐFIHO

Festival experimentálneho umenia a literatúry, 17. – 19. 6. 1988

Festival experimentálneho umenia, 16. – 18. 6. 1989

Medzinár. festival alternatívneho umenia, 29. 6. – 1. 7. 1990

© KINO MIER

Medzinár. festival alternatívneho umenia 18. – 21. 9. 1991

Medzinár. festival alternatívneho umenia Transart Communication, 16. – 19. 9. 1992

Medzinár. festival alternatívneho umenia Transart Communication, 15. – 18. 9. 1993

Medzinár. festival súčasného umenia Transart Communication, 20. – 23. 9. 1995

Medzinár. festival súčasného umenia Transart Communication, 27. – 29. 9. 1996

Medzinár. festival súčasného umenia Transart Communication, 25. – 29. 9. 1997

Multimediálny festival Transart Communication Sound off, 15. – 18. 10. 1998

Medzinár. festival performance Transart Communication, 10. – 12. 10. 2002

Transart Communication, Fungujúce helmy 10. 12. 2005

Transart Communication, 2011

© KLIKK PUB

Medzinárodný festival performance Human Body Electronics, 23. 10. 12. 1999

Medzinárodný festival performance Human Body Electronics, 23. – 25. 11. 2000

© GALÉRIA BAR-OKO

Multimediálny festival Transart Communication Sound off, 15. – 18. 10. 1998

Transart Communication, Fungujúce helmy, 10. 12. 2005

© Hlavné námestie

Medzinár. festival performance Transart Communication, 2002

Transart Communication, 3. – 4. 9. 2010

Transart Communication, 13. – 14. 5., 16. – 17. 10. 2015

Transart Communication, Performance Art Encounter 22. 9. 2017

© GALÉRIA UMENIA V NOVÝCH ZÁMKOCH

Transart Communication, Fungujúce helmy 2, 15. 12. 2006

Transart Communication, 16. – 17. 10. 2015

KOLÁROVO

© VODNÝ MLYN

Transart Communication 2003 EAST2

NIPAF JAPAN ASIA PERFORMANCE ART 26. – 27. 9. 2003

KOMÁRNO/KOMÁROM

© VEREJNÉ PRIESTORY Public dialog, Transart Communication, 1. – 2. 10. 2010

GALANTA

© GALLERY 4D

Transart Communication, Performance Art Encounter 23. – 24. 9. 2017

BRATISLAVA

© ROCKFABRIK DANUBIUS

Medzinár. festival alternatívneho umenia Transart Communication, 20. 9. 1992

© A4

Transart Communication, 9. – 10. 5. 2015

ŠAMORÍN

© AT HOME GALLERY

Medzinár. festival multimediálneho umenia Transart Communication, 29. 9. 1997

KOŠICE

Transart Communication, 24. – 30. 9. 2012

PRAHA

© GALERIE BEHEMOT

Medzinár. festival alternatívneho umenia Transart Communication, 20. 9. 1992

KARLOVY VARY

© VŘÍDELNÍ KOLONÁDA

Medzinár. festival alternatívneho umenia Transart Communication, 24. – 26. 9. 1992

Medzinár. festival alternatívneho umenia Transart Communication, 22. – 23. 9. 1993

BUDAPEST

© MŰCSARNOK

Medzinár. festival multimediálneho umenia Transart Communication, 1. – 3. 10. 1997

Multimediálny festival Transart Communication Sound off, 20. – 22. 10. 1998

Medzinárodný festival performance Human Body Electronics, 16. 10. 1999

© ARTPOOL P 60 GALLERY

Medzinár. festival multimediálneho umenia Transart Communication, 1. – 3. 10. 1997

Medzinár. festival performance Transart Communication, 15. 10. 2002

© AURORA

Transart Communication, 8. 5. 2015

© MŰSZI

Transart Communication, Performance Art Encounter, 25. – 26. 8. 2016

© VÁROSLIGET

Transart Communication, Performance Art Encounter, 27. 8. 2016

MONOR, CSÉVHARASZT

Transart Communication, Performance Art Encounter, 28. 8. 2016

